П'ятниця, 27 червня 2003 року. № 119 (3119)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

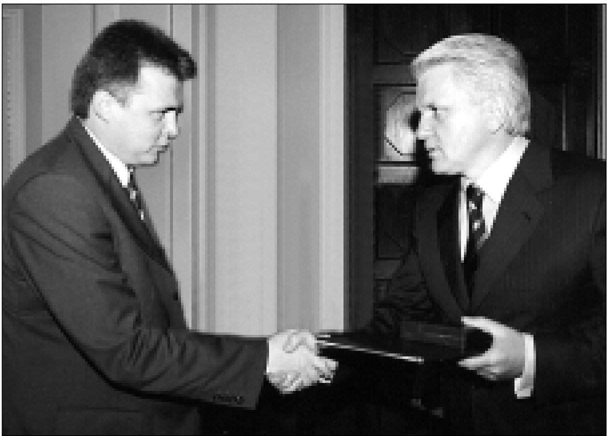

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: Голова Верховної Ради України Володимир Литвин нагороджує Почесною грамотою ВР директора Славутського заводу «Будфарфор» Валерія Сальника.

Суспільна угода як запорука стабільності

Перегляд Конституції, зміни до неї вносять нестабільність в українське суспільство і будь-яке суспільство загалом. А тому такий період має бути якомога коротший, а такі моменти в нашій історії — якомога рідші.

На цьому наголосив Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час вручення відзнак парламенту — Почесних грамот і Грамот Верховної Ради — представникам місцевого самоврядування, науковцям, працівникам сфери охорони здоров'я, представникам всеукраїнських громадських організацій, діячам культури, спортсменам.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Представлятимуть два документи

У найближчий четвер у Верховній Раді «представлятимуть інформацію» з двох законопроектів — президентського і парламентського — про внесення змін в Основний Закон, а потім відбудеться «почергове» голосування про направлення їх до Конституційного Суду. Це рішення, яке було прийнято на засіданні лідерів депутатських фракцій та груп у Голови ВР Володимира Литвина, оприлюднив прес-секретар глави парламенту Ігор Сторожук. Він нагадав, що обговорювати законопроекти на сесії до висновків КС народні депутати не можуть.

(Закінчення на 2-й стор.).

Хліб з державних рук випускати не можна

Це сказав, виступаючи перед журналістами Київського прес-клубу, недавній президент державної акціонерної компанії «Хліб України», а нині народний депутат Іван Рішняк. Навіть у розвинених країнах «хліб на столі» регулюється державними структурами.

Як відомо, ДАК «Хліб України» включено до програми приватизації на 2003—2006 роки її розробниками, яку Верховна Рада, розглянувши, повернула на доопрацювання.

Результатів жнив заготівельники чекають з невеселим настроєм. Ніхто не наважується на прогнози, але вже ясно, що хліба буде замало. У цій ситуації знайдуться охочі скуповувати зерно мало не з-під комбайна.

(Закінчення на 4-й стор.).

28 ЧЕРВНЯ — ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ

Дорогі співвітчизники!

Вітаю вас з великим всенародним святом — Днем Конституції України.

Сім років тому Верховна Рада, спираючись на багатовікові традиції державотворення, на світовий досвід, досягнення науки і суспільної практики, прийняла Основний Закон нашої держави, який відповідає загальновизнаним нормам і стандартам співжиття, дотримання прав і свобод людини.

Це стало найвизначнішою подією після проголошення незалежності України. Вперше у вітчизняній історії носієм суверенітету і єдиним джерелом влади було проголошено народ, а найвищою соціальною цінністю — людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку. Конституція увійшла в суспільне життя як головний оберіг державності і демократії, гарант незалежності і соборності України. Її найвища юридична сила, верховенство права, політична, економічна та ідеологічна багатоманітність — фундаментальні засади, на яких ґрунтується сьогодення і вибудовується майбутнє українського народу.

Ми вправі пишатися своїм Основним Законом, який здобув міжнародне визнання як один з найдемократичніших у світі. І хоча деякі його положення поки що залишаються швидше орієнтирами, ніж діючими нормами, немає сумніву, що вони забезпечуватимуться дедалі повніше і реальніше.

Депутатський корпус глибоко усвідомлює свою відповідальність за стратегію, здійснення і наслідки політичної реформи, що має на меті оновлення Конституції відповідно до нових реалій, збалансування владних відносин у державі, консолідації суспільства. Цю велику і багатогранну роботу можна буде вважати успішною лише тоді, коли вона внесе реальні позитивні зміни у наше життя, благотворно позначиться на всіх сферах і у всіх вимірах — від народу, держави до конкретної людини і конкретної сім'ї.

Слід виходити з того, що зміни такого масштабу і глибини об'єктивно привносять у суспільство, політичну ситуацію елементи нестабільності, нездогод та збурень. Тому вони повинні бути виваженні, точно та відповідально розраховані і реалізовуватися у максимально стислі терміни, не порушуючи загальної атмосфери в державі, ритму її економічного життя. З цих само причин не менш важливо, щоб такі кампанії проводилися якомога рідше.

Верховна Рада України готова зробити для цього все від неї залежне.

Бажаю вам, шановні співгромадяни, щастя, миру, добра і благополуччя.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН.

ЄДИНИМ ДЖЕРЕЛОМ ВЛАДИ Є НАРОД

(З Конституції України)

Цей знімок наш фотокореспондент Сергій Ковальчук зробив біля Верховної Ради 19 червня 1996 року. До прийняття Основного Закону нашої держави залишалося дев'ять днів. Дев'ять днів суперечок, гострого протистояння різних політичних сил у стінах парламенту. Врешті, вранці 28 червня того-таки року здоровий глузд переміг: опонентам вдалося знайти компроміс — Конституцію прийнято більш як 350 голосами.

Той день був, та й залишається нині святковим. Уперше за багато років Україна здобула не тільки Незалежність, а й фундамент для будівництва правової, демократичної, соціально спрямованої держави, яка гарантує кожному в ній сущому основні права й свободи. Упевнений: навіть якщо до чинного Основного Закону буде внесено зміни, 28 червня залишатиметься Днем Конституції.

Власне, ми тому й обрали цей знімок на першу полосу, бо сьогодні він знову став актуальним: тема політичної реформи, а відтак внесення змін до Конституції, вчергове постала перед народними обранцями на повний зріст.

(Продовження теми на 6—7 стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗАПРОШУЄМО ДО РОЗМОВИ

Який буде коровай?

Наступного тижня в стінах редакції відбудеться «круглий стіл». Темою обговорення стане майбутній урожай. Чи зростуть ціни на хліб? Чи імпортуватимемо збіжжя? Як діяти сільгоспвиробникам, щоб не залишитись у збитках? Крапки над «і» спробують розставити Міністр агрополітики Сергій Рижук, президент Української академії аграрних наук Михайло Зубець та секретар Комітету ВР з питань аграрної політики та земельних відносин Олег Юхновський. Вони дадуть відповіді і на ваші, шановні читачі, запитання, які ви, сподіваємося, якнайшвидше надішлете (факс: 8 (044) 454-85-76, e-mail: nov@golos.com.ua). Пишіть!

Від'єднався від мережі 6-й блок Запорізької АЕС

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наступний крок — вироблення спільних позицій

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Кіщірою Амае. Під час зустрічі обговорювали результати травневого офіційного візиту української парламентської делегації, очолюваної Головою Верховної Ради, до Японії, які, на думку посла, були дуже успішні. В тому числі йшлося про інтелектуальний резонанс від лекцій академіка Литвина в Токійському університеті «Сока». Але найголовніший, як вважає посол, результат переговорів — це налагодження ефективних міжпарламентських відносин, у тому числі створення україно-японської міжпарламентської комісії.

На думку Володимира Литвина, відносини на законодавчому рівні можуть сприяти переведенню міждержавних стосунків у практичну площину, для чого є всі можливості. Це стосується збільшення товарообігу, активізації економічних зв'язків, вироблення і реалізації спільних позицій у міжнародних організаціях. Окремо йшлося про необхідність вироблення спільних позицій у питаннях ядерної безпеки, медико-біологічної співпраці, а також поширення інформації про нинішню ситуацію в Хіросімі та Чорнобилі, оскільки, зазначив посол, світ почав забувати про ці події. Ще одним з результатів візиту став лист від міського голови Миколаєва Володимира Чайки з подякою Голові Верховної Ради за його сприяння в залученні японських інвестицій у будівництво Південно-Бузького мосту. Пан посол також повідомив, що найближчим часом Україну відвідає міністр закордонних справ Японії Еріко Кавагуті.

Суспільна угода як запорука стабільності

(Початок на 1-й стор.).

Володимир Литвин зазначив, що саме завдяки Конституції ми маємо стабільність у суспільстві. Конституція як суспільна угода, договір зазвичай виробляються у країнах в критичні, переломні моменти. І особливо, якщо в суспільстві є різні бачення векторів розвитку, Основний Закон держави повинен бути стримуючим консолідуючим чинником. Особливо важливо вести мову про це тепер, наголосив В. Литвин, коли переживаємо період конституційної реформи. «Але коли особливо уважно придивитися до запропонованих документів, то швидше йдеться про розподіл владних повноважень на вищих щаблях влади, а не про здійснення політичної реформи», — сказав глава парламенту. В. Литвин визнав, що в нинішній Конституції України є неузгодженості, бо її приймали у специфічних умовах. Ці неузгодженості й закладають правові підвалини для політичних конфліктів. Хоча якщо конфлікти вирішуються цивілізованим шляхом, то це нормальне явище, відзначив Володимир Литвин. І з жалем констатував: «Коли в нас йдуть затяті суперечки між політиками, політичними силами, фракціями, представниками різних гілок влади, все зводиться до того, хто буде старшим, вищим, хто призначатиме, контролюватиме, висловлюватиме недовіру. А чомусь не звернули увагу на головний розділ щодо прав людини, на те, що не виконуються зобов'язання держави в сфері забезпечення цих прав». На думку В. Литвина, це свідчить про те, що у нас триває «верхівкова політична боротьба, яка не доходить до широких мас».

Голова Верховної Ради нагадав, що до завершення третьої сесії залишилося два пленарні тижні. За цей час вищому законодавчому органу держави треба ухвалити низку винятково важливих рішень. Це, зокрема, попереднє схвалення і направлення до Конституційного Суду змін до Конституції України, законопроекти про пенсійну реформу, Цивільно-процесуальний і Кримінально-процесуальні кодекси. Коментуючи роботу над законопроектами про конституційні зміни, В. Литвин висловив побоювання, що парламент перекладе свої повноваження на Конституційний Суд. З його точки зору, неможливість досягти компромісу пояснюється тим, що депутати поставили на перше місце політичні моменти. На сьогодні в парламенті офіційно зареєстровано лише один законопроект про зміни до Конституції —президентський. Якщо до 3 липня буде внесено ще й варіант, напрацьований парламентською конституційною комісією, на обговорення цих законопроектів, за словами В. Литвина, буде відведено 15 хвилин, і після цього депутати голосуватимуть за направлення законопроектів до КС. В. Литвин зазначив, що в проектах конституційних змін є «багато недоречностей, які в разі їх схвалення можуть призвести до ускладнення». Тому, наголосив Голова ВР, до проектів конституційних змін повинен бути «всебічно зважений підхід».

В. Литвин також повідомив, що 30 червня відбудеться спільне засідання представників аграрного Комітету ВР, аграрної фракції, уряду і Голови Верховної Ради, на якому буде розглянуто питання про ситуацію на селі. У свою чергу глава парламенту зазначив, що нинішній ажіотаж, зумовлений зростанням цін на сільськогосподарську продукцію, спровокували самі політики, які, за його словами, замість того, щоб прийняти зважене рішення, збурили громадськість.

Голова Верховної Ради привітав нагороджених почесними відзнаками парламенту з наступаючим святом — Днем Конституції і побажав їм успіхів та нових звершень на професійній ниві.

Юліана ШЕВЧУК.

Додаткові пропозиції до заяви

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин провів телефонну розмову з Маршалом Сейму Республіки Польща Мареком Боровським. Як повідомив журналістам пресссекретар Голови ВР Ігор Сторожук, під час розмови, яка відбулася за ініціативи польської сторони, було обговорено спільну україно-польську парламентську заяву у зв'язку з 60-ю річницею Волинської трагедії. Текст цієї заяви вже було опрацьовано робочими групами обох парламентів, але, як поінформував Маршал польського Сейму, у польської сторони виникли додаткові пропозиції до тексту, які потребують узгодження. Після того, як Верховна Рада України отримає ці пропозиції, їх розгляне робоча група українського парламенту. А 10 липня спільну українопольську заяву буде винесено на розгляд Верховної Ради України. Володимир Литвин зазначив, що українське суспільство чекає прийняття спільної заяви про Волинську трагедію, і висловив переконання, що депутати Верховної Ради ухвалять цей документ. «Український парламент готовий до цього», — вважає Володимир Литвин.

Юліана ШЕВЧУК.

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Представлятимуть два документи

(Початок на 1-й стор.).

Як відомо, у ВР зареєстровано лише президентський законопроект, а тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради з напрацювання змін до Конституції подасть свій найближчим часом. Лідер соціалістів Олександр Мороз зазначив, що комісія за пропозицією керівників фракцій не реєструвала свій документ до появи президентського для узгодження положень. Але розчарований лідер соціалістів зізнався, що компромісу не може бути, оскільки проекти різні. Крім того, Олександр Мороз поділився, що спецкомісія працювала продуктивно, поки «за вказівкою Президента» під час намагання удосконалити законопроект і врахувати пропозиції глави держави деякі депутати парламентської більшості не почали блокувати її роботу. Водночас голова фракції СПУ охарактеризував проект, напрацьований комісією, як «досить досконалий», який «забезпечує гармонію і баланс влади».

За словами Ігоря Сторожука, наступного пленарного тижня парламентарії планують розглянути низку пріоритетних законопроектів стосовно агропромислового комплексу, державного пенсійного страхування, підтримки виконання бюджету, а також Кримінально-процесуальний і Цивільно-процесуальний кодекси.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Дві хвилини... і ви за кордоном

Учора на україно-російському кордоні у пункті пропуску «Гоптівка» з новою технологією перетину державного кордону прикордонники ознайомили Президента України Л. Кучму.

Легковий автомобіль, який перетинає державний кордон України з боку Росії, затримується у пункті пропуску не більше двох хвилин. При цьому на деяких напрямках інтенсивність руху збільшилася у п'ять разів. Донедавна ця процедура займала для легковика щонайменше півгодини. Значно пом'якшено порядок перетину кордону й іншими видами транспорту.

Нині на державному кордоні України функціонує 214 пунктів пропуску. З них автомобільних — 109, залізничних — 40, морських — 30, річкових — 9, поромних — 3, пішохідних — 5, повітряних — 18.

Протягом трьох днів на базі управління військ Східного напрямку та Харківського прикордонного загону проводився навчально-методичний збір з керівним складом регіональних напрямків прикордонних загонів та окремих контрольно-пропускних пунктів Прикордонних військ України. Основна мета зборів — перевірити хід реформування Прикордонних військ України у створювану правоохоронну структуру: Державну прикордонну службу.

А напередодні візиту Президента України на східний кордон прикордонники одержали нову техніку — мотоцикли білоруського виробництва.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фото автора.

Євген Марчук — Міністр оборони

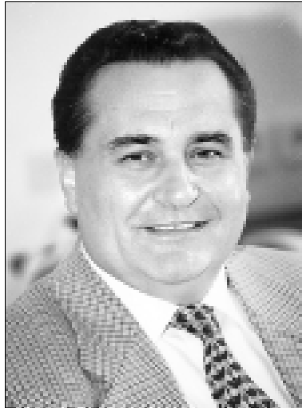
Президент України Леонід Кучма прийняв відставку міністра оборони Володимира Шкідченка і призначив на його місце секретаря Ради національної безпеки і оборони Євгена Марчука.

Представляючи його членам колегії Міноборони, глава держави доручив новому міністру створити «цивільне міністерство, яке здатне втілювати в життя сучасні методи керівництва Збройними силами». Євген Марчук повинен також забезпечити імплементацію закону про демократичний цивільний контроль над військовими формуваннями і завершити розділ повноважень між Міноборони і Генеральним штабом ЗСУ.

Коментуючи призначення Євгена Марчука на посаду міністра оборони, Леонід Кравчук (СДПУ(о)) зазначив, що «відносно молодий» генерал «повного масштабу» людина принципова. Крім того, за його словами, і «військовий», і «цивільний» Марчук завжди працював над військовими проблемами, має достатньо високий професійний рівень і «знає армію зсередини».

А лідер СПУ Олександр Мороз назвав призначення нового міністра оборони «почесною відставкою» з посади секретаря Ради національної безпеки та оборони України і водночас «звільненням місця для інших призначень». Він зазначив, що ставиться до цього призначення «спокійно» і «добре», і вважає, що це не погіршить ситуацію в армії. «Погіршення не може бути, бо куди ж далі», — додав лідер соціалістів.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення Є. Марчука Міністром оборони України

Призначити МАРЧУКА Євгена Кириловича Міністром оборони України.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
25 червня 2003 року.
№ 550/2003.

Перший заступник Голови Верховної Ради України Геннадій ВАСИЛЬЄВ: «Постійне вдосконалення законодавства, спрямованого на протидію легалізації «брудних» коштів, — одна з вирішальних умов нашої економічної безпеки, успіху в євроінтеграції»

Своїми думками на цю тему Г. Васильєв поділився з учасниками проведеної в парламенті міжнародної науково-практичної конференції «Протидія відмиванню «брудних» коштів та фінансуванню тероризму: громадська підтримка і контроль». А після виступу відповів на запитання кореспондента «Голосу України».

— Ви, гадаю, звернули увагу на перелік організаторів розмови, — сказав він. — Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, міжнародна громадська організація «Міжнародний антимонопольний й антитерористичний комітет», Криміналістична асоціація України, Академія правових наук України, Національний університет внутрішніх справ... Солідне представництво. І грунтовна розмова. Це тоді, як законодавчу проблематику, про котру йдеться, зініційовано всього лише близько трьох років тому.

Пригадайте: видав два відповідні укази Президент. Слідом — урядовий законопроект, а також кілька депутатських. Робота видалась нелегка, але ж незабаром з'явився закон. Правда, недосконалий. Бо, пам'ятаєте, викликав нарікання ФАТФ —Європейської контрольної групи, а далі Україна й до чорного списку потрапила...

Було, звичайно, прикро й боляче. Але що вдієш? Уміння й досвід приходять з роками. А ми ще тільки дорослішаємо, підступаємось до цивілізованого правопорядку. Добре хоч швидко зорієнтувались, чим загрожують ті «недоробки», та взялись доопрацьовувати закон. Ваша газета, до речі, багато писала про це...

— У тому числі з вашою участю... Пригадується докладна розмова у зв'язку з зауваженнями ФАТФ...

— Преса чимало допомогла тоді законодавцям і державникам. Як і радіо та телебачення... Річ у тім, що Європейська контрольна комісія зауважувала в основному щодо правової бази. А в принципі йдеться про створення цілісної системи державного моніторингу, який давав би змогу контролювати незаконні чи сумнівні операції...

— Ми на цьому шляху?

— На самому початку, але йдемо ним. Ще три роки тому навряд чи доводилося б говорити про державно-управлінський і навіть громадський аспект цієї проблеми. Зараз становище помітно змінилося. Звичайно, не без труднощів і прорахунків, та все-таки запроваджується в життєву практику прийнятий Верховною Радою закон «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом». Нарощують свої зусилля в цьому органи державної виконавчої влади й місцевого самоврядування, судово-правова система. Днями стало відомо, що в Генеральній прокуратурі України засновується Спеціальне управління з нагляду за розслідуванням кримінальних справ стосовно відмивання «брудних» коштів. А конференція, яку ми згадали, свідчить про активізацію громадського сектора у протидії такому соціальному злу, як відмивання «брудних» коштів.

Багато хто з учасників розмови неупереджено, з глибоким розумінням проблеми висловлював своє бачення способів її розв'язання. То був добрий урок і депутатському корпусові, і посадовцям виконавчої влади, причетним до роботи в цій сфері...

— Геннадію Андрійовичу, якщо узагальнити, то які найневідкладніші завдання нас чекають попереду?

— Тоді спершу — узагальнена ремарка для повної ясності. Що таке відмивання «брудних» коштів? Це технології приховування сумнівного джерела фінансів і перетворення їх на легальні, дозволені. Спочатку в міжнародних домовленостях такими коштами вважали гроші, отримані від наркобізнесу. Але оскільки організована злочинність дедалі частіше почала вдаватись до багатьох інших видів злочинної діяльності та ще й поєднувати їх, то нині світова практика вважає «брудними» будь-які кошти, набуті злочинним, незаконним, аморальним шляхом. У цілому нині у цивілізованих країнах до джерел «брудних» грошей відносять не тільки наркотичні операції, а й тероризм, корупцію, шахрайство, шантаж. Звідси можна уявити собі всеосяжність і складність проблеми.

Ми відкрилися світові, йдемо в нього, або, як прийнято нині казати, інтегруємося. Значить, мусимо брати все краще від нього, врахувавши підходящий для нас досвід, щоб уникати помилок і труднощів, ідучи до життя за європейськими стандартами...

— Це означає?..

— ...Що, належно вирішуючи питання і в цій сфері, ми нарощуватимемо здобутки в становленні демократичного громадянського суспільства, в послідовному розвитку лібералізованої економіки.

Боротьба з легалізацією доходів, здобутих незаконним шляхом, — це один із чинників економічної безпеки України. Бо нині щонайсерйозніше занепокоєння викликають у нас саме втрати, яких завдає відмивання грошей господарському комплексові. Воно тісно пов'язане з такими явищами, як відплив капіталу, використання для його приховування офшорів. Це також чи не одна з головних причин несприятливого інвестиційного клімату в Україні.

Крім того, важливо зазначити: боротьба з легалізацією «брудних» коштів необхідна, зокрема, щоб захистити вітчизняну фінансову систему від негативного впливу світового кримінального капіталу. Адже не секрет, що після терористичного акту в США 11 вересня 2001 року питання незаконної легалізації коштів стало в один ряд з боротьбою проти тероризму. Оскільки саме «брудні» гроші — найперше джерело живлення терористських організацій. Тому й постала так гостро з того часу проблема узгодження національних законодавств з відповідними міжнародно-правовими стандартами. Звідтоді в світовій спільноті перестає бути ходовим поняття «гроші не пахнуть».

— Добре, що й ми починаємо усвідомлювати хибність тієї сентенції. Формування української правової бази та управлінських органів з протидії відмиванню «брудних» коштів і тероризмові схвально сприймається громадянами України. Це, власне, одна з основ її доброго імені в Європейському співтоваристві. Адже чорний список можна розцінювати по-різному. Карою тому, хто його заслужив і не кається. Але й застереженням або підказкою для того, хто оступився і виправляє помилку... Нагадайте читачам, що встиглося зробити Україні...

— Я вже згадував перші відповідні регуляторні акти, зокрема липневий президентський указ 2001 року «Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом». Для їх реалізації уряд ухвалив цілу низку конкретизуючих нормативних документів. А з парламентом, скажу детальніше, було ось як. Протягом каденції минулого скликання не вдалося ухвалити відповідний закон. Тому й зазнали справедливого докору ФАТФ. Остаточно відповідний правовий акт прийняли вже четвертим скликанням, аж 28 листопада 2002 року. З його ухваленням було внесено зміни до законів «Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про банки і банківську діяльність». А також — до Кримінального кодексу та Кодексу про адміністративні правопорушення.

Терміновим порядком довелося працювати над змінами й доповненнями до базового закону після порад і зауважень Європейської контрольної комісії. В остаточному варіанті експерти Ради Європи схвально відгукнулися про його відповідність світовим нормам. Як, до речі, й щодо прийнятого вже в березні поточного року закону «Про боротьбу з тероризмом». На мій погляд (як правника), — це грунтовний документ. Бо докладно визначає в цій сфері повноваження й обов'язки владних органів, добровільних об'єднань, навіть окремих громадян. Регламентує координацію їх дій, встановлює гарантії захисту потерпілих від тероризму.

— Ваш висновок про роботу над цим усім законодавчим блоком і його перспективність?..

— Найголовніший висновок у тому, що самими кримінально-правовими засобами досконалу систему протидії відмиванню не створиш. Сюди треба долучати ще й заходи у сферах суто кримінального, адміністративного, фінансового законодавства. Лише така цілісність може стати правовим підгрунтям для виваженої та послідовної державної політики у цій галузі. До того ж слід усвідомлювати: ми лише на початку цього шляху...

— Тобто попереду не тільки нові закони, а й чимало змін і доповнень до чинних, навіть недавно прийнятих?..

— Мене трохи дивують фахівці, які насторожуються, коли говоримо про закони щодо змін і доповнень. Це правомірний підхід. Життя йде і в Євротоваристві, і в світовій спільноті, і в нас. Воно потребує свого, врахування реалій, які змінюються, а отже, мають знаходити відображення в законодавствах. Це по-перше.

По-друге. Ми живемо в добу динамічних перебудов. Прагнемо надолужувати те, що інші вже зробили. Тому маємо помножувати зусилля. Ось, на мій погляд, деякі невідкладні завдання і державотворчої в цілому, і законодавчої роботи — зокрема.

Гармонійної переорієнтації відповідно до європейських зразків має зазнати правоохоронна галузь, робота судових органів. Потрібно створити цілісну й ефективну систему державного моніторингу, щоб поліпшувалися прозорість фінансових структур та нагляд за ними, застерігаючи від незаконних і сумнівних операцій. Причому діяти слід у постійному активному діалозі не тільки з міжнародними інституціями. Треба сповна використовувати й віддачу всіх засобів та форм співпраці вітчизняних фахівців, і насамперед законодавців, з широкою громадськістю. Таких, скажімо, зібрань, як і науково-практична конференція, про яку йшлося.

Розмову вів
Микола ХОЦЬКИЙ.

ЗАКОНоДАВець

Фотографуй, пиши вільно.., запитавши дозволу

НОВА НОРМА: Верховна Рада України ухвалила новий Цивільний кодекс України (далі — ЦК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ: серед особистих немайнових прав фізичної особи, що забезпечують її соціальне буття, передбачено право на інформацію, а також визначено цивільно-правові способи захисту від поширення недостовірної інформації про неї. Зауважимо наперед — норми настільки неоднозначно оцінені фахівцями та звичайними громадянами, що вже викликали шквал негативних оцінок у ЗМІ. Власне, працівники газет, телебачення, радіо побачили у деяких нових нормах загрозу свободі слова, пробу прихованої цензури через цивільно-правові відносини. Чого варте казуїстичне положення на кшталт: негативна інформація вважається недостовірною. Поділяючи більшість з таких оцінок, тим паче вважаємо за необхідне наголосити на окремих новелах ЦК. Щоб не казали, що не знали.

Ст. 302 ЦК фізичній особі дозволено вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію. Але... за загальним правилом збирання, зберігання, використання і поширення інформації про особисте життя фізичної особи без її згоди не допускається. Виняток становлять визначені законом випадки, пов'язані із забезпеченням інтересів національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (наприклад, під час розслідування кримінальної справи).

Новий ЦК покладає на фізичну особу, яка поширює інформацію, обов'язок переконатися в її достовірності. За цього подана посадовою чи службовою особою при виконанні нею своїх службових обов'язків інформація, а також та, яка міститься в офіційних джерелах (звіти, стенограми, повідомлення засобів масової інформації, засновниками яких є відповідні державні органи або органи місцевого самоврядування), **є достовірною**. Подаючи її, особа не зобов'язана перевіряти достовірність і не відповідає у разі її спростування.

Закон врегулював питання щодо особистих паперів фізичної особи — документів, фотографій, щоденників, інших записів, особистих архівних матеріалів тощо. Ці документи визнані власністю такої особи. **Ознайомлення з особистими паперами, їх використання, зокрема, шляхом опублікування, допускаються лише за згодою особи, якій вони належать.** Якщо особисті папери однієї особи стосуються також особистого життя іншої особи (наприклад, дружини, друга, знайомого, колеги по роботі), то їх використання (у тому числі шляхом опублікування) — за згодою цієї особи. Водночас без такого дозволу можна обійтися у використанні особистих паперів, переданих до фонду бібліотек або архівів (його вимагатимуть лише тоді, коли це передбачено договором про передачу особистих паперів до зазначених установ).

У такому самому аспекті вирішено питання щодо кореспонденції фізичної особи. Забезпечуючи право на таємницю кореспонденції, новий ЦК встановлює, що листи, телеграми тощо є власністю адресата і можуть використовуватися лише за згодою особи, яка їх направила, та адресата. Кореспонденція, що стосується фізичної особи, може бути долучена до судової справи лише у разі наявності в ній доказів, які мають значення для вирішення справи. За цього вміщена у кореспонденції інформація не підлягає розголошенню.

Новий ЦК передбачив додаткові засоби захисту інтересів фізичної особи при проведенні зйомки — **особа може бути знята на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку лише за її згодою**. «Автоматичною» можна вважати таку згоду особи на відповідні відкриті зйомки на вулиці, зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру.

За загальним правилом фотографія, інші художні твори, на яких вас зображено, можуть бути публічно показані та розповсюджені лише за вашою згодою, а в разі, перепрошуємо, смерті — за згодою ваших дітей, вдови (вдівця), батьків, братів, сестер. Водночас «не качайте права», якщо позували авторові за плату, бо тоді фотографію або інший художній твір можуть публічно показати або розповсюдити без вашої згоди (а як же бути, коли фотографувався на паспорт у фотоательє?). Без такої згоди можна обійтися також у випадку, коли розповсюдження фотографії зображеної особи викликано необхідністю захисту її інтересів або інтересів інших осіб (наприклад, при розшуку безвісти зниклого чи особи, яка вчинила злочин).

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ на те, що **в разі порушення ваших особистих немайнових прав внаслідок поширення інформації про вас та/або членів вашої сім'ї ви маєте право на відповідь, а також на спростування цієї інформації**. Певною мірою тут може прислужитися і оте положення ЦК, яке уже встигло стати притчею во язицех, що негативна інформація, поширена про особу, є недостовірною (звісно, якщо її в «пожежному порядку» законодавець офіційно не змінить).

Спростування недостовірної інформації кодекс покладає на того, хто її поширив. Поширювачем інформації, поданої посадовою чи службовою особою при виконанні своїх посадових (службових) обов'язків, вважається установа, організація, в якій вона працює. **Якщо поширювач недостовірної інформації невідомий, то кодекс дозволяє скривдженому звернутися до суду із заявою про встановлення факту неправдивості цієї інформації та її спростування**.

Новим ЦК (ст. 277) передбачено спростування недостовірної інформації незалежно від вини особи, яка її поширила. **Встановлено також заборону (до уваги журналістів, видавців!) на поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права.** Це реалізується, зокрема, через судову заборону випуску газети, книги, кінофільму, телепередачі тощо, через рішення про вилучення тиражу газети або книги. Така заборона діє до моменту усунення порушення особистого немайнового права.

ДЛЯ ДОВІДКИ: новий ЦК ухвалено парламентом 16 січня 2003 р. Він набирає чинності з 1 січня 2004 р. З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 12 та 13 березня ц. р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України: **«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»**

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

НОВИНИ

Хліб з державних рук випускати не можна

(Початок на 1-й стор.).

Щоб цього не сталося, вперше у широкому масштабі застосовуватимуться заставні ціни, на що з держбюджету виділено 70 млн. грн. Це — достатня сума, щоб запобігти спекуляції зерном.

Загалом Україна має потужності заготовляти 30 млн. тонн зерна і молоти на борошно та переробляти на крупу 9 млн. тонн.

Президент ДАК «Хліб України» Михайло Кухар сказав, що у сприятливі роки оборот збіжжя в державі сягає 9 млрд. грн. Торік, наприклад, через відсутність механізмів регулювання цін на зерно Україна втратила 2 млрд. грн. Він назвав проривом прийнятий Верховною Радою закон «Про зерно та ринок зерна в Україні», який передбачає, зокрема, декларування зерна виробниками, незалежно від форми власності, та обов'язкове запровадження свідоцтв на складські приміщення. До речі, в європейських країнах вже збудовані елеватори, де зерно може зберігатися 10—15 років. У нас таких елеваторів ще нема.

Закон дає можливість наблизитися до вирішення і такої проблеми.

Анатолій КАРАСЬ.

Фото агентства «Прес-КІТ»

Крок до громадянського суспільства

АКЦІЯ

25 червня в Національній парламентській бібліотеці відбулася презентація Громадської ради з питань законодавства для місцевого самоврядування та організацій третього сектору (громадських некомерційних об'єднань громадян). Мета ради, як заявив її голова Анатолій Ткачук, — створення умов для впливу громадськості, незалежних наукових спеціалістів та експертів на процес удосконалення українського законодавства у сфері місцевого самоврядування. І робитимуть це у співпраці з Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування.

Керівники фондів та об'єднань «Європа XXI», «Відкрите суспільство», «Демократичні ініціативи», «Програми сприяння парламенту України», Української асоціації місцевих та регіональних влад, котрі заснували громадську раду, поділилися думками та своїм баченням того, які зміни треба внести до законопроекту «Про місцеве самоврядування», щоб він запрацював і сприяв створенню відкритого громадянського суспільства в Україні. По закінченні акції присутні ознайомилися з виставкою літератури на цю тему.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

ВРОЖАЙ-2003

На рахунку — кожен колосок

На Одещині жнива розпочалися з найпівденніших господарств Придунав'я та Буджаківського степу, де скошено перші масиви гороху, почалося збирання колосокових. Через деньдругий готові й вийдуть в загінки і комбайни сільгосппідприємств середньої зони. Та розпочалися дощі, яких очікували кілька місяців. Правду кажуть: дощ іде не тоді, коли просять, а коли косять.

Особливість нинішньої кампанії та, що із 722 тис. гектарів озимих, посіяних після зимових морозів і весняно-літньої посухи, рослини збереглися тільки на 217 тисячах гектарів. До незнаних раніше розмірів розширився ярий клин — на нього й покладають тепер великі надії. І на озимих, і на ярих масивах рослини надто низькорослі, зерно, зазвичай, дрібне. За прогнозами, добре буде, якщо вдасться мати хоча б половину торішнього збіжжя, що взяли торік, коли вал перевищив три мільйони тонн. На рахунку, отож, кожен колосок. Оскільки навантаження на комбайн перевищує в області півтори сотні гектарів, то додатково залучають 450 машин з інших регіонів.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

ПРОГНОЗ

Чи наповняться засіки Криму?

На це запитання намагаються стердно відповісти хлібороби півострова. Урожайність у середньому становить 16,5 центнера з гектара проти минулорічних 20. Пшениці прогнозується зібрати принаймні 450 тис. тонн, що на третину менше, ніж торік. За даними МінАПК автономії, зерна буде достатньо для забезпечення продовольчих потреб кримчан. А 100 тис. тонн піде більш постраждалим від примх природи південним областям на насіння.

Верховна Рада автономії доручила ГУ МВС України у Криму забезпечити контроль і не допустити незаконного вивезення зерна з автономії за цінами, нижчими від біржових.

За словами першого заступника міністра АПК автономії Сергія Пелагенка, на півострові вже активно працюють зернотрейдери з інших регіонів країни, готові купувати товарну пшеницю по тисячі гривень за тонну з передоплатою до 50 відсотків її вартості. Він наголошує: насіннєвий матеріал можна буде вивозити за межі півострова лише за наявності сортових свідоцтв, а продовольче зерно — за підтвердження, що його придбано на біржових торгах аграрного ринку автономії.

Резерв зерна і борошна для забезпечення населення хлібом віднині вирішено формувати безпосередньо в містах і районах за рахунок місцевих бюджетів.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Навіть мільйон ціни не зупинив

За тиждень ціни на борошно, крупи, макаронні вироби зросли на хмельницьких ринках практично вдвічі. Борошно стає покупцеві у дві гривні двадцять копійок, макарони — три, ціна гречки підскочила до п'яти гривень. Дорожчими стали всі без винятку крупи.

Аби заспокоїти городян, хмельницька міська влада ухвалила рішення: виділити хлібопекарням мільйонний кредит для закупівлі зерна. Це повинно зберегти нинішню ціну на буханець хліба. Але твердих гарантій, що хліб не подорожчає, ніхто так і не зміг дати.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

(Продовження теми на 13-й стор.).

Уранці — гроші, увечері — світло

ПРОБЛЕМА

Кіровоград продовжує всіх дивувати. Якщо донедавна він був єдиним містом в Україні, де не було прийнято бюджет, то нині також успішно утримує інший рекорд з негативним знаком. Уже третій тиждень в обласному центрі не горить жоден ліхтар. Причина — страйк працівників комунального підприємства «Кіровоградміськсвітло», які вже більше ніж півроку не отримують заробітної плати.

Першу конкретну спробу досягти домовленості із страйкуючими було через десять днів після початку акції протесту. На нараді в облдержадміністрації, куди були запрошені представники зацікавлених сторін, дійшли згоди, що «Кіровоградміськсвітло» припинить страйк в обмін на складений міськвиконкомом графік погашення заборгованості. Однак на цьому й закінчилося. Графік не складено, вулиці — темні.

Наступна нарада 25 червня з цього приводу взагалі завершилася повним фіаско. Представники міської влади проігнорували її, зверхньо зауваживши, що освітлення — проблема Кіровограда і допомога облдержадміністрації не потрібна.

Працівники «Кіровоградміськсвітла» настроєні рішуче і відступати не збираються. Втім, для них зворотного шляху просто немає.

— Люди по шість—вісім місяців не отримують грошей, — каже голова страйкому Юрій Пуляков, — мають величезну заборгованість з комунальних платежів. Відповідні служби перекривають їм воду та знеструмлюють квартири... Якби ми й бажали щось зробити, не зможемо. У підприємства немає грошей навіть на те, щоб заправити автомобілі...

На нараді в облдержадміністрації все-таки прийняли чергове звернення до міськвиконкому, в якому повторно рекомендували розробити графік погашення боргів підприємству «Кіровоградміськсвітло» та зустрітися представникам міськвиконкому із страйкуючими.

А тим часом, за даними міськвідділу міліції, в Кіровограді значно зросла кількість нічних пограбувань та проявів хуліганства. Триває масове розкрадання дротів та ліхтарів зовнішнього освітлення. Тож недалеко той час, коли підключати взагалі буде нічого...

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Акціонери відстояли більш ніж голову правління

18 червня цього року в статті «Ламають систему. Агропромислову» газета розповіла про конфліктну ситуацію, що склалася між акціонерами ВАТ «Агропромсистема». Двома словами: один з них — інвестиційна компанія «Текст» — з допомогою фізичної особи ініціювала проведення позачергових акціонерних зборів з наміром переобрати керівні органи товариства.

Учора акціонерні збори відбулися, і жодне рішення ІК «Текст» не набрало належної кількості голосів. На боці колективу ВАТ, який одностайно підтримав свого голову правління Івана Криворучка, став представник держави в особі Фонду держмайна.

За словами Івана Криворучка, акціонери відстояли більш ніж його кандидатуру.

Ми й надалі слідкуватимемо за подіями, які розгортаються в цьому ВАТ.

Оксана СТЕПУРА.

РЕФОРМА АРМІЇ

Адаптація до цивільного життя

Нещодавно в Національному координаційному центрі адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку, відбулася зустріч з представниками НАТО. Йшлося про перепідготовку українських військовиків. За спеціальною програмою НАТО у центрі адаптації екс-офіцери навчаються на мовних та додаткових курсах.

— Наступним кроком співробітництва НКЦ та НАТО має стати розв'язання питання про конверсію військових об'єктів, — відзначив голова Національного координаційного центру Олександр Шикалов.

Сьогодні цілком звільнено військовослужбовців з 147 військових баз, а до кінця року плановано розформувати ще майже 120 військових об'єктів. Проте в Україні залишається близько 2,5 тисячі нерозформованих військових баз. За словами Олександра Шикалова, до проблем конверсії додаються і проблеми соціальної захищеності військовослужбовців. Адже вони залишаються з сім'ями в колишніх військових містечках. Нині, наприклад, у шести тисячах будинків проживає понад 145 тисяч людей. Українська армія продовжує активно скорочуватися і до кінця цього року планується звільнити у запас чи відставку ще 12 тисяч офіцерів та 11 тисяч прапорщиків і мічманів.

Ірина САЛИГА.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У столичному Українському домі відкрито першу всеукраїнську виставку «Молодіжна преса в Україні».

На знімку: голова Держкомсім'ї Валентина Довженко знайомиться із стендом Інституту журналістики.

Правда про війну

Книжка спогадів фронтовиків Чернівецького району на Вінниччині, які з першого й до останнього дня пройшли дорогами Великої Вітчизняної, готується у вінницькому видавництві «Тірас». Вона вийде в світ у рамках видавничого проекту «Вся Вінниччина» за підтримки регіонального благодійного фонду «Подільський центр «Соціальні ініціативи». Це перша, але не остання акція фонду, приурочена до знаменної дати — 60-річчя визволення України від фашистів. На підтримку ветеранів війни і праці фонд планує витратити в нинішньому році приблизно сто тисяч гривень, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Помер на місці ДТП

В автомобільній аварії, яка сталася минулої середи на трасі Бердянськ—Маріуполь, загинув голова Бердянської районної ради Олександр Іващенко. Водій «Газелі», виконуючи поворот наліво, виїхав на зустрічну смугу, де й зіткнувся з іномаркою, в якій перебував О. Іващенко. Від отриманих травм 44-річний голова райради помер на місці ДТП. Обидва водії та ще один пасажир іномарки госпіталізовані до місцевої лікарні, **повідомив власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Карантин відмінять

У вівторок Міністерством охорони здоров'я України був направлений лист до Державного комітету з питань охорони державного кордону України та Міністерства закордонних справ щодо видачі в'їзних віз в Україну громадянам Китаю та застосування до них під час перетинання кордону обмежувальних заходів.

Як повідомляє прес-служба МОЗ України, у листі йдеться про те, що, за інформацією ВООЗ, епідемічна ситуація із захворюванням на тяжкий гострий респіраторний синдром (SARS) у світі і, зокрема, у Китаї стабілізується. Станом на 24 червня останній випадок підозри захворювання на SARS у Китаї та Гонконзі зареєстровано 11 червня, в Тайвані — 19 червня. Тайвань та Гонконг виключені ВООЗ із списку країн, де є розповсюдження захворювання на SARS. Найближчим часом буде вирішено питання щодо виключення із цього списку і Пекіну.

Міністерство охорони здоров'я підготувало зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.06.03 «Про додаткові заходи щодо запобігання занесенню та поширенню на території України захворювання на тяжкий гострий респіраторний синдром», які здебільшого стосуються обов'язкової обсервації (ізоляції) громадян, що прибувають з КНР та Сінгапуру. Враховуючи зміни в епідситуації, Міністерство охорони здоров'я України вважає за доцільне під час видачі в'їзних віз у країну громадянам Китаю та перетинання ними державного кордону України не застосовувати до них обмежувальних заходів, таких як обсервація (ізоляція).

Війна триває

Ядерна програма Іраку — не міф! Як доказ американські розвідники передали журналістам телекомпанії CNN документи і фотографії, на яких представлено обладнання для збагачення урану. Так звану центрифугу американські спецслужби нарешті знайшли в Багдаді. Де вона була, розвідникам показав іракський учений Махді Обейді. Він повідомив, що 12 років тому за вказівкою сина Саддама Хусейна Удея він закопав обладнання на подвір'ї власного будинку.

Фото АП.

Представники ЦРУ, щоправда, заявили: ця знахідка все-таки не доводить, що ядерну програму в Іраку розробили безпосередньо перед початком воєнної операції. Проте вчений Обейді повідомив американським спецслужбам, що Хусейн планував поновити роботу зі створення ядерної зброї після того, як міжнародні інспектори ООН залишать Перську затоку. Це, безперечно, «серйозна» заява...

Поки розвідники викопують трояндові кущі у внутрішніх двориках іракських палаців, за 250 кілометрів на північний схід від Багдада на нафтопроводі прогримів черговий вибух. Він третій за останній тиждень. Як вважають експерти, вибухи на нафтопроводах — це акт саботажу, покликаний запобігти постачанням іракської сирої нафти до Ізраїлю.

В Іраку нині справді неспокійно. Обіцяна Саддамом Хусейном і прогнозована арабістами партизанська війна із окремих вилазок проти американських і британських військ поступово перетворюється на організований опір. Загони бойовиків об'єднуються в угруповання з патріотичними назвами. Телеканал «Аль-Джазіра» повідомив про появу «Мусульманських борців всеперемагаючої віри». Раніше вже було відомо про існування «Іракського національного фронту федаїнів» та «Іракських бригад опору». На відміну від безіменних партизанів, вони беруть на себе відповідальність за скоєні теракти.

Тим часом генсек ООН Кофі Аннан заявив, що Нації не готові взяти на себе відповідальність за ситуацію в Іраку доти, доки миротворці ООН не отримають від Ради безпеки відповідний мандат. Тепер стежити за порядком в Іраку мають окупаційні сили. Втім, генсек ООН додав, що у миротворців узагалі навряд чи стане сил і коштів на те, щоб гарантувати безпеку мирних жителів у такій неспокійній країні. Принаймні на цьому етапі.

Яна СТАДІЛЬНА.

Бикову його похорон сподобався б

У середу білоруси прощалися з письменником Василем Биковим. Для того, щоб покласти квіти біля труни, люди по кілька годин стояли в черзі. На похорон приїхали шанувальники творчості Бикова з Росії та України. Його пам'ять вшанували посли європейських країн. Але офіційні представники держави на похороні не були присутні.

Причиною цього став неприємний епізод. Виконуючи волю покійного, родина вирішила накрити його тіло національним білоруським біло-червоно-білим прапором. Представники держави, які приїхали, зажадали, щоб тіло було накрито іншим прапором, офіційним червоно-зеленим. Вимогу було висловлено кілька разів, після чого чиновникам зауважили, що це питання вирішує тільки вдова. Коли, нарешті, з'ясувалося, що рідні та близькі проти такого кроку, депутат ради республіки Микола Чергінець заявив: «Держава йде». І справді, зал спілки письменників, де відбувалося прощання, залишили міністр культури та інші офіційні представники держави, а також почесна варта...

Це не завадило тисячам людей попрощатися з улюбленим письменником. Вийшло, що Бикова ховала не держава, а народ. Коли похоронна процесія вийшла на центральний проспект міста, рух зупинився, водії виходили з машин, сигналили. На думку білоруського поета Ригора Бородуліна, «смерть Бикова — це втрата століття, це втрата духовних орієнтирів». Поет Леонід Дранько-Майсюк сказав: «1910 року, після смерті Толстого, Росія почала жити «після Толстого». Тепер Білорусі з 2003 року треба навчитися жити після Бикова».

Ганна ПЕТРОВСЬКА.

Мінськ.

Уперше затримано викрадача

У результаті спецоперації Міністерства державної безпеки Грузії затримано 25-річного мешканця села Джоколо Панкиської ущелини Алена Борчашвілі. Його підозрюють в організації викрадення 30 листопада 2000 року двох іспанських бізнесменів, які провели в полоні більше року. За словами директора Бюро у зв'язках з громадськістю МДБ Грузії Ніки Лаліашвілі, вперше затримано фігуранта у справі викрадення іноземців та оголошено в розшук його спільників. Порушено кримінальну справу, проводяться оперативно-слідчі заходи, зокрема з установлення замовників викрадення.

Захоплення іспанських заручників спричинило свого часу серйозний резонанс: злочинці викрали їх на трасі, що веде до тбіліського аеропорту, перевозили з місця на місце, і до звільнення тримали на ланцюгу.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Тбілісі.

Оголошувати перемир'я зарано

Радикальні палестинські групи «Хамас», «Ісламський джихад» та бригади Аль-Акса спростували інформацію про те, що вони готові до тримісячного перемир'я. Керівник руху «Хамас» Абдель Азіз Рантісі назвав відповідне повідомлення американського телеканалу Сі-ен-ен неправильним.

Саміт США—ЄС: результати все–таки є!

США та Європейський союз засуджують ядерні програми Північної Кореї та Ірану й закликають запровадити кримінальне покарання за нелегальний експорт зброї масового знищення. Про це було домовлено на саміті США—ЄС у Вашингтоні. Від американської сторони в ньому брав участь президент Джордж Буш, а Євросоюз представляли теперішній голова Європейської ради Костас Сімітіс та керівник Єврокомісії Романо Проді. США та Євросоюзу не вдалося досягти згоди про скасування заборони ЄС на імпорт генетично модифікованих продуктів, що вкотре вимагали Сполучені Штати.

Так, у спільній заяві, підписаній у Вашингтоні за підсумками саміту, США та Європейський союз заявили, що дії Північної Кореї порушують режим нерозповсюдження ядерної зброї у світі. Закликавши Пхеньян відмовитися від будь-яких акцій, що посилять кризу, США та ЄС виступили з вимогою, щоб «північнокорейські власті негайно і в повному обсязі виконали свої міжнародні зобов'язання». Щодо Ірану, то в спільній заяві наголошується, що він «має співпрацювати з МАГАТЕ й припинити порушувати «Договір про нерозповсюдження ядерної зброї».

У блоку економічних питань, які розглядали на саміті, на першому місці була проблема заборони Європою імпорту генетично модифікованих продуктів. США наполягали на скасуванні цієї заборони, а європейські керівники обіцяли подумати. США та ЄС виступили на саміті за введення кримінального покарання за нелегальний експорт, посередництво та транзит зброї масового знищення, ракетних засобів її доставки, а також відповідних матеріалів і технологій, **повідомляє «Дойче велле»**.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Дамаск*

Сирія протестує

Сирія висловила офіційний протест США у зв'язку з інцидентом на сирійсько-іракському кордоні. Його суть полягала в тому, що американські війська, переслідуючи іракську колону, обстріляли сирійську територію, а п'ятьох поранених сирійських прикордонників доправили на свою базу.

■ *Ліма*

Надзвичайний стан скасовано

Президент Перу Алехандро Толедо вирішив скасувати запроваджений 27 травня надзвичайний стан на більшій частині території країни.

■ *Париж*

Екологічне право ввійде до Конституції

Французький уряд підтримав проект про внесення до Конституції пунктів із захисту довкілля. Проект дає змогу владі вживати заходів із запобігання завдання шкоди оточуючому середовищу.

■ *Кабул*

Журналістів звільнили

Двох журналістів, обвинувачених в Афганістані в наклепі на іслам, випустили на волю. Однак, як заявив глава цієї країни, обвинувачення із журналістів ще не знято.

■ *Рим*

Прокуратура опротестує закон про імунітет прем'єра

Італійська прокуратура заявила, що не хоче визнавати новий закон про імунітет вищих посадових осіб, згідно з яким припинено слідство стосовно прем'єр-міністра Сільвіо Берлусконі.

■ *Джакарта*

Збройний скандал загрожує імпічментом?

Законодавці Індонезії почнуть розслідування справи про махінації з купівлею російського озброєння, в якій замішані деякі міністри країни, військові чиновники, бізнесмени та посол Росії в Індонезії. Спеціальний комітет із проведення розслідування повідомив, що його метою є не оголошення імпічменту президентові Мегаваті Сукарнопутрі, а з'ясування причин придбання урядом саме російської зброї.

■ *Веллінгтон*

Вулиця червоних ліхтарів по-новозеландськи

Парламент Нової Зеландії схвалив закон про легалізацію доходів повій, яким віднині дозволено чіплятися до чоловіків на вулицях.

■ *Будапешт*

Дунай очистили від уламків війни

Дунайська комісія — міжнародний орган, який керує навігацією на Дунаї, — оголосила про завершення робіт із розчищення русла ріки від перешкод, що виникли внаслідок війни в Косово.

■ *Единбург*

Росія не має мети вступити до Євросоюзу

Росія не ставить перед собою мету вступити до Євросоюзу в повному форматі, заявив Володимир Путін на зустрічі з представниками академічних кіл Шотландії.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

СУСПІЛЬСТВО

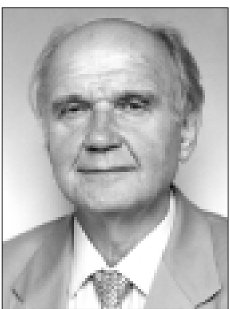
ЄДИНИМ ДЖЕРЕЛОМ

Не стара й не замала, але випробувана життям

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Чи справді ухвалена 1996 року Конституція України вже відпрацювала свій ресурс, що сьогодні треба вносити до неї зміни? Чи, може, її просто не застосовували сповна? З цими запитаннями наш кореспондент звернувся до тих народних обранців, котрі були безпосередніми учасниками тодішньої конституційної ночі, а також до тих, хто став законодавцем недавно.

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ, фракція «Наша Україна»:

— Якби до цієї Конституції прийняли закони про уряд, про адміністрацію Президента, про пропорційні вибори, то нормально підійшли б до подальших змін. Те, що зараз пропонує Президент і про що домовилися лідери фракцій, можна було прийняти у законі. Ухвалюючи Конституцію 1996 року, ми надали забагато прав Президентові: призначення Президентом членів уряду робило уряд цілком маріонетковим. У цьому основний недолік нинішнього Основного Закону. Не виписано права уряду щодо парламенту, парламенту щодо уряду, і не закладено вибори за пропорційною системою. Нині це треба конче змінити.

Микола КРУГЛОВ, фракція «Регіони України»:

— Як кажуть, ранок за вечір мудріший. За час, що минув від конституційної ночі, у нашій Конституції багато що застаріло. І це нормально: життя не стоїть на місці і будь-які речі випробовуються життям. Ми переконалися, що повинна бути відповідальність влади. Що має бути баланс державної влади, система стримувань і противаг. Поки що це не виходить. Звідси і постає запитання: може, внесемо корективи? Звичайно, не можна перетворювати Конституцію у звичайний закон, до якого щодня вноситимемо зміни. Сьогодні здається, що щось треба конче змінити, але це насправді не так злободенно. Що б не казали про всенародне обговорення президентських ініціатив, але його результати треба врахувати. Адже згідно із чинною Конституцією України кожна людина є джерелом влади. Виконанню нинішньої Конституції передусім заважають економічні труднощі, а не політичні. По-друге, ми закріпили дуже багато пільг, які були сформовані в зовсім іншій державі.

Олександр МАСЕНКО, фракція Компартії:

— Уся біда в тім, що і без Конституції погано, і Конституцію було прийнято в екстремальних умовах. За шаленого тиску з боку Президента, що буде проведено референдум про прийняття Конституції парламенту... Під цим тиском Конституція не врахувала багато моментів, які зараз доводиться вирішувати поза рамками Основного Закону. У Конституції було закладено багато нормальних норм, спрямованих на відстоювання інтересів громадян, але на практиці ці норми не діяли. І щодо медичного обслуговування, і освіти, й інших соціальних гарантій. Усе впирається у брак коштів і економічне становище. Але в тому, що нині маємо таку економіку, особливо в сільському господарстві, винні ті, хто затіяв ці реформи і проводить їх не в тому руслі. Всі говорили про потребу реформ, а як їх проводити, мабуть, ніхто не знав. Було б набагато краще, якби пройшло чітке розмежування між гілками влади, щоб кожен займався своєю справою. А коли закон уже прийнято і він уже діє, потрібно вимагати з Президента, як гаранта Конституції. Напевне, вже настав час, щоб Президент ніс персональну відповідальність, чому не діють підписані ним закони.

Іван ПЛЮЩ, депутатська група «Демократичні ініціативи»:

— Категорично відмітаю, що Конституція 1996 року себе вичерпала і її потрібно міняти. Але до окремих положень — передусім щодо реформування системи влади в Україні — бажано внести зміни. Я глибоко жалкую з того, що нині йде вульгарна підміна понять. І гарант, котрий був одним із суб'єктів прийняття цієї Конституції, заявив, що нинішня Конституція себе вичерпала. І що серйозні зміни обов'язково мають пройти за нього. А у мене викликає подив некоректність такої заяви. Чому Президент, як суб'єкт законодавчої ініціативи з винятковими повноваженнями (адже законопроекти, які вносяться главою держави, парламент зобов'язаний розглядати перш за все), вніс свій проект конституційних змін лише майже через рік після ініціювання політичної реформи? Заважає система подвійних, потрійних стандартів, бажання жити не за законом, а за силою і владою.

Анатолій СЕМИНОГА, фракція БЮТ:

— Сьогодні в нашій державі діє хороша Конституція — і прийнято її вчасно, і закладені норми відповідають вимогам нинішнього часу й аналогам європейських держав.

Ні для кого, особливо для політиків та журналістів, не секрет, що Основний Закон народжувався за умов протистояння й пошуку компромісу між тодішніми двома лідерами держави — Президентом України Леонідом Кучмою та Головою Верховної Ради Олександром Морозом. У кожного були свої аргументи, своя переконаність у правоті. На цьому знімку обидва лідери проводять спільну прес-конференцію з нагоди прийняття Конституції. Однак, хоч як парадоксально, але й нині змагаються два законопроекти змін до Основного Закону. 28 червня 1996 року компроміс вдалося знайти. Як буде тепер?

Інша річ, що влада в нашій державі не виконує ні закони, ні Конституцію. На сьогодні немає потреби вносити зміни до Основного Закону, це просто політичні ігрища, спрямовані на те, щоб відволікти увагу суспільства і народу від нагальних проблем у нашій державі. Це — непрацююча економіка, порушення прав людини, корупція. І замість того, щоб закачати рукава і вирішувати ці проблеми, влада підсовує ідею конституційних змін, навколо якої крутиться все політичне життя. Треба змінювати не систему влади, не Конституцію, а передусім саму владу, бо вона не відображає інтереси всього суспільства. Нічого сьогодні не заважає будувати нормальне демократичне суспільство, крім політичної волі нинішньої влади.

Анатолій РАХАНСЬКИЙ, фракція партій ППУ і «Трудова Україна»:

— Багато людей закидають Конституції те, що її прийнято за одну ніч. Але це все одно, що казати: дитина народилася за одну хвилину. Як і дитина довго виношується матір'ю, так і Конституція довго зріла в нашій державі. Одразу після здобуття незалежності України було дуже складно прийняти нову Конституцію. Ми повинні привчити себе насамперед виконувати статті Конституції та закони. Для того, щоб їх виконувати, треба їх дуже добре знати. А ми звикли, що нами керують, кажуть як і що треба зробити. Можливо, до Конституції і треба внести деякі зміни, але про багато нині чинних норм ще не можемо сказати, добрі вони чи погані. Скажімо, вибори народних депутатів. На мій погляд, не треба було запроваджувати пропорційну виборчу систему навіть наполовину, а просто добре відпрацювати мажоритарну систему. Бо депутат без виборців — що дерево без коріння. Але ми відразу біжимо вперед, а потім визнаємо, що наробили помилок. Як, наприклад, ввели інститут держсекретарів, а тепер вирішили, що це не потрібно.

Олександр ВОЛКОВ, позафракційний:

— Конституція не застаріла. Згадаймо, як у 1996-му приймався Основний Закон, ті ультиматуми, які ставилися перед народними депутатами, як тоді було підготовлено подання про розпуск парламенту. У ту ніч у Конституцію вкидали все, що завгодно, аби її прийняти. Нинішня Конституція просто недосконала, саме життя показало, чого в ній бракує і що до неї треба вносити зміни. І чим швидше, тим краще. Наша держава перебуває в перехідному економічному становищі й виконати все, що записано в Конституції, безумовно, неможливо. Тому й приймалися Перехідні положення. Але це реалії життя, від яких нікуди не дінешся. У Конституції США теж стільки йдеться про права людини, але якщо піднесення держави — вони виконуються, якщо економіка на спаді — ні.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

25 червня 1996 року. Чергова перерва у роботі над проектом Конституції. Народний депутат України Юрій Мірошниченко у роздумах.

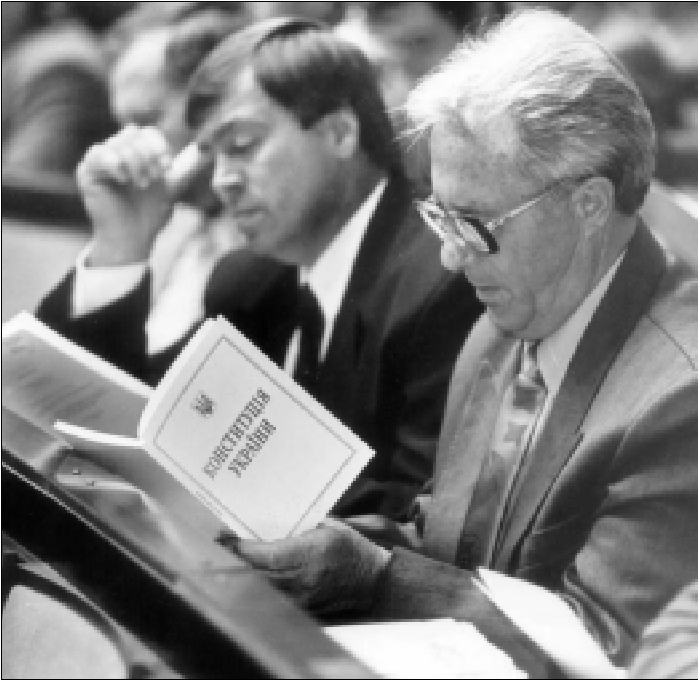
28 червня 1996 року. Героя конституційної ночі Михайла Сироту вітають колеги.

ВЛАДИ Є НАРОД

(З Конституції України)

28 червня 1996 року. Конституцію України прийнято!

3 вересня 1996 року.
Перший день роботи шостої сесії Верховної Ради другого скликання. Щойно народні обранці отримали перші примірники нового Основного Закону.

Суддя вирішить, чи можна скаржитися на ... нього

Зле, коли задекларовані людські права і свободи не втілюються у конкретні законодавчі акти. А як оцінити ситуацію, коли новий, загалом прогресивний закон чи звід законів (кодекс) створюють умови для фактичної відмови громадянам у судовому захисті їх порушених прав, свобод та законних інтересів, і ця несправедливість здійснюється нібито на законних підставах. Щось схоже трапилося з деякими порівняно новими нормами цивільно-процесуального законодавства, які насправді не відповідають і Конституції України, і ратифікованим Україною міжнародним актам про права людини, та й загальним принципам права.

Менш як рік діють змінені норми Цивільно-процесуального кодексу, однак уже сьогодні, на думку багатьох законодавців, потребують негайних змін статті 293—296, 298, 300, 322, 323, 325, 327, 328 і 330 ЦПК. Насамперед ті, що регламентують апеляційне і касаційне провадження. Як це часом трапляється, законодавцям можна було зробити вигляд, що нічого не сталося, а якщо сталося, то «якось помаленьку притреться» до прийняття нового ЦПК. Народні обранці з Івано-Франківщини Микола Круць (в. о. №85) і Володимир Мойсик (в. о. №87) мислять інакше. Перейнявшись проблемами виборців — учасників судопроцесу, які не можуть сповна скористатися своїми конституційними правами, потерпають від упередженості деяких служителів Феміди, ці парламентарії запропонували законопроект «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу».

У чім проблема? Відповідно до положення ч. 1 ст. 294 ЦПК апеляційну скаргу на рішення суду (або прокурорське апеляційне подання) подають через суд першої інстанції. Себто через той самий, який і виніс несправедливе, на їхній погляд, рішення. Де ж логіка, а чи не розумніше було б ці документи оскарження подавати безпосередньо до апеляційного суду, як це пропонують автори законопроекту, і вже нехай він на цій підставі витребує справу із суду першої інстанції.

Схожа алогічна ситуація склалася і з касаційним оскарженням (ч. 1 ст. 323 ЦПК).

Щоб пересвідчитися, до чого така схема може призвести, стачило і року. Доки не збіг термін касаційного чи апеляційного оскарження судового рішення, матеріали справи перебувають у цьому самому, скажемо так, несумлінному суді. Навіщо? Адже за суттю апеляційного порядку оскарження рішень цей суд уже не має права вчиняти у справі будь-які процесуальні дії.

Це — теоретично. А подивімося, як деякі служителі Феміди, які зацікавлені у прийнятих ними рішеннях з особистих мотивів, або просто не бажають псувати статистичні показники результатів своєї діяльності, можуть фактично позбавити громадянина права на апеляцію чи касацію. Хитрість проста: упереджений суддя, який розглядав справу, посилається на ст. 139 ЦПК, виносить ухвалу про усунення недоліків в поданій через нього апеляційній чи касаційній заяві. Навіть коли таких недоліків насправді немає, заявник мусить виконувати ухвалу, бо відповідно до ст. 291 ЦПК вона оскарженню не підлягає. І це ще не все — навіть після виконання вимог ухвали упереджений суддя може визнати її невиконаною і знову повернути документи апеляційного оскарження. А сам має в думках норми ч. 2 ст. 139 ЦПК, за якими ці документи вважаються неподаними. За цей час термін на апеляційне оскарження зазвичай спливає і в такий спосіб громадянин (одна із сторін по справі!) «на законних» підставах фактично позбавляється права на апеляційне оскарження рішення суду!

Микола КРУЦЬ

Володимир МОЙСИК

Навіть коли такого неподобства вдасться уникнути, то в суді першої інстанції просто марнується час, відведений на апеляційне та касаційне оскарження, а за цей час справу можна було б доставити до відповідної апеляційної чи касаційної інстанції, попередньо її там вивчити, а в разі потреби й усунути виявлені недоліки.

Як відомо, у багатьох судових спорах чинник часу — не просто важливий, а вирішальний, бо призводить до неможливості відновлення чинного права, наприклад, внаслідок знищення спірного майна, смерті боржника за договором позики тощо. Звідси й цілком зрозуміле занепокоєння громадян «затяжними» діями судів, тим паче, в апеляційній та касаційних інстанціях.

А тому народні обранці Микола Круць і Володимир Мойсик пропонують закріпити в ЦПК стисліший графік роботи з апеляційною скаргою чи апеляційним поданням прокурора. За їхнім проектом голова апеляційного суду не пізніше двох днів з часу надходження до суду такого документа передає його в порядку черговості суддіві-доповідачу, а той протягом такого самого терміну направляє письмовий запит про витребування справи із суду, який її розглядав. Не більше двох днів відведено суду першої інстанції на скерування справи до апеляційного суду.

Під великим запитанням і місячний термін, відведений, як це випливає зі змісту чинної ст. 300 ЦПК, для призначення справи до розгляду апеляційним судом. Практика засвідчує, що він часто потрібен лише для повідомлення сторін по справі про день судового засідання. А якщо, вказують законодавці, за нормативами «Укрпошти» час доставки поштових відправлень з такими повідомленнями в межах області і навіть України становить не більше чотирьох днів, то чи не варто місячний термін скоротити наполовину? З метою уникнення судової тяганини, відомі нам парламентарії вважають за доречне передбачити в ЦПК чіткий місячний термін і для призначення апеляційною установою справи до розгляду.

А чого варті нашим громадянам, та й самій системі законодавства, закладені торік до 293 і 322 статей кодексу новела-вимога про виготовлення документів апеляційного та касаційного оскарження «чітким машинописним текстом» або ж вимога вказувати в апеляційній скарзі номер засобів зв'язку осіб, які беруть участь у справі (п.3 ст. 293 ЦПК).

Здавалося б, цілком зрозуміла з практичної точки зору вимога (з друкованим документом працювати легше) ставить справжнісінькі редути перед категорією малозабезпечених учасників судопроцесу. Де, скажіть, за нинішніх злиднів, пенсіонерка, особливо з сільської глибинки, розживеться на друкарську машинку, якщо її мають не всі сільради. І чому решту документів, що надходять до суду (скарг, заяв, позовів тощо), а також документів, які складаються судом та в суді (ухвал, рішень, протоколів судових засідань тощо) можна написати від руки, а апеляційні та касаційні — виняток.

— Ми, автори законопроекту, вважаємо, що головне у письмовому документі не спосіб його виготовлення (машинописний чи складений від руки, колір барвника пишучого знаряддя, якість паперу тощо), а можливість його прочитання, — пояснює народний депутат Микола Круць. — Тому технічне питання способу виготовлення документів не повинно бути предметом регулювання щонайменше процесуальних кодексів. Вкрай поодинокі випадки надходження від громадян до судів рукописних документів, які досить важко прочитати, не становлять непереборної проблеми, і це питання можна вирішувати в робочому порядку, як це і робили донедавна.

Так само неважко уявити труднощі малопоінформованих громадян у пошуку координат учасників процесу, адже на вимогу кодексу їх обов'язково треба вказувати в заяві. Хоча для суду така послуга практичної потреби не має, адже для офіційного спілкування зі сторонами судового процесу (повідомлення про час судових засідань, направлення копій ухвал та рішень, повісток тощо) суд використовує послуги пошти.

І, нарешті, ще одна чинна нині вимога ЦПК до документів апеляційного оскарження, здавалося б технічна, другорядна, яка може загалом перекреслити сподівання скаржника на справедливий перегляд його справи. Це обов'язковий «перелік використаних судом першої інстанції доказів, що підлягають дослідженню в суді апеляційної інстанції».

А якщо суд першої інстанції не дослідив якийсь із доказів, або його пропущено у переліку, то, виходить, апеляційна інстанція, обмежившись переліком, має привід не розглядати якийсь із доказів? Вказуючи на таку «лазійку», автори законопроекту Микола Круць і Володимир Мойсик (один з них, до речі, має великий суддівський стаж), нагадують, що відомості про використані судом першої інстанції докази містяться в протоколі судового засідання та рішенні суду і висококваліфіковані судді апеляційної інстанції самі здатні з'ясувати ці питання.

Опоненти авторів змін до ЦПК серед інших аргументів пропонують дочекатися прийняття нового Цивільного процесуального кодексу. Але запитаймо їх, чи можуть стільки терпіти ті, хто вважає цинічно порушеними свої права. Або ж варто порадити поцікавитись кількістю скарг на дії суддів, що надходять з цього приводу до Вищої кваліфікаційної комісії суддів та до Вищої ради юстиції...

Анатолій БЕНЬ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА та з архіву Укрінформу.

Цілком зрозуміле занепокоєння громадян «затяжними» діями судів, тим паче, в апеляційній та касаційних інстанціях

ГЛОБУС

Вайра Віке–Фрейберга: «Латвія перестала бути падчеркою»

У переобранні ВВФ (так напівжартома називають президента Латвії Вайру Віке-Фрейбергу) ніхто не сумнівався. 20 червня «за» сказали 88 депутатів із 100. За всю історію Латвії кращий результат мав хіба що перший президент Яніс Чаксте у далекому 1922 році. «Проти» голосувало шість депутатів. Нинішній прем'єр Ейнарс Репше не приховував свого задоволення результатами виборів: «Це дане Богом щастя, що у нас є така людина!». Інших кандидатур не було, так парламентарії задоволені роботою «канадської латишки», ім'я якої чотири роки тому було мало кому відоме.

Прихильники і опоненти

Права опозиція голосувала «за», бо з правлячою коаліцією (у тієї — лише 55 голосів) у неї розбіжності швидше особистісного характеру. Партія народної згоди «за» проголосувала, «згнітивши серце» і сподіваючись, що ВВФ стане «президентом не латишів, а всіх латвійців». Соцпартія голосувала проти, вказуючи на проамериканську зовнішню політику президента і її невтручання у внутрішню політику. Партія «Рівноправність» у голосуванні участі не брала, пояснивши, що не хоче грати у виставі безальтернативних виборів на кшталт виборів Генсека КПРС.

Президент з'явилася в Сеймі вся в чорному (брошка і намисто із перлів лише підкреслювали строгість костюма) і цілковито незворушна. Її п'ятихвилинна промова після проголошення результатів голосування була професорсько спокійна: вдячність депутатам за довіру; проголошення основних завдань на наступну чотирирічку, в якій країна стане повноправним членом ЄС та НАТО; сподівання, що позитивні зміни відчує кожен мешканець Латвії...

«Я досягла визначних успіхів»

Чотири роки тому партії зійшлися у клінчі, їхні кандидатури в президенти було забалотовано, а Раймонд Паулс зняв свою. ВВФ, яка подала за кілька годин до цього заяву про відмову від канадського громадянства, о 22-й годині прийшла до сесійної зали у веселенькій сукні і без прикрас. Тоді 53 депутати віддали голоси за неї, безпартійного директора Інституту Латвії. Вона приголомшливо дякувала всім. Депутати після опівночі дивувалися: що ж вони наробили?

Тоді й тепер на трибуні стояли дві різні ВВФ. Хоча Попелюшка й Принцеса — це одна й та сама особа.

На зустрічі перед виборами з депутатами і журналістами В. Віке-Фрейберга так оцінила підсумки першого терміну: «Не соромлюся сказати, що я досягла визначних успіхів», «Я повернула закон про державну мову, який підтримали 60 депутатів. Цієї самої кількості голосів було достатньо, щоб зняти з посади президента», «Латвія перестала бути падчеркою серед інших країн — кандидатів в ЄС, а вступ до ЄС та НАТО перестав бути якоюсь нездійсненною мрією, далекою і туманною». Там-таки вона сформулювала свої основні завдання на майбутнє: формувати образ Латвії в світі, домогтися єдності народу й уряду (!), підвищувати самосвідомість латвійського народу, створити службу омбудсмена.

Із досьє «ГУ»

Вайра Віке народилася в Ризі 1.12.37 р. В 1945 р. родина виїхала разом з німецькими частинами, що відступали. Основну освіту здобула в таборі для біженців у Німеччині, затим у Марокко. 1958 р. закінчила університет Торонто в Канаді. 1965 р. здобула ступінь доктора філософії. В 1965—1998 роках — професор психології в Монреальському університеті. В 1984—1989 роках — член і віце-голова Наукової ради Канади. 1997 року нагороджена Великою медаллю Латвійської АН, має нагороди багатьох інших академій і держав. З 8 липня 1999 року — президент Латвійської Республіки. Заміжня, чоловік — професор Монреальського університету Імант Фрейбергс, має дорослих сина і доньку.

Є чого прагнути

Напередодні виборів я попросив президента Латвійської Республіки відповісти на кілька запитань стосовно україно-латвійських відносин. Як і слід було очікувати, пані Віке-Фрайберга не задоволена їхнім нинішнім рівнем:

— Наші відносини мають бути набагато інтенсивнішими! Всі зв'язки утворилися за часів СРСР. Це був інший період й інші зв'язки. Нині ситуація змінилася, і ми маємо підлаштуватися під новий світ. 2/3 нашого експорту припадає на країни Євросоюзу, змінюється і структура імпорту. Ми мали перепони на шляху до економічних зв'язків через перебудову законодавства під закони ЄС. Але Україна — близька географічно країна з великими ресурсами і потенціалом. І ми зацікавлені у використанні цього потенціалу.

— І не лише економічного?

— Звичайно! В галузі культури і освіти є всі підстави працювати ефективно вже нині. Теж саме стосується і сфери туризму.

Суперечки про реформу

— Чи знайомі ви з дискусіями, які точаться в Україні навколо зміни Конституції?

— Я не сказала б, що знайома з нюансами. Але якщо є питання загального плану, я із задоволенням відповім.

— В Україні активно обговорюють проблему перерозподілу влади. Схожа тема обговорювалася і в Латвії у зв'язку з ідеєю всенародного обрання глави держави, як це відбувається в сусідній Литві. Ви також виступали за цю ідею, але, схоже, охололи до неї?

— Є аргументи «за» і «проти». Дискусія триває. Поки що ми залишаємося парламентською республікою, немає потреби розширювати повноваження президента. Може йтися хіба що про внесення окремих змін, що стосуються його діяльності. Було б розумно, щоб бюджет канцелярії президента, як і бюджет Верховного Суду, був незалежний і напряму затверджувався Сеймом. Важливо було б передбачити в конституції чітку процедуру імпічменту, як у багатьох країнах. Щоб депутати, які вирішили зняти президента, дали б чітке мотивування, чому вони це роблять, у чому конкретно вони звинувачують президента. А нині жодного обгрунтування не треба — достатньо зібрати 67 голосів. І ще, як і в багатьох країнах, у президента Латвії має бути право обговорювати кандидатури суддів, а не лише вішати їм на шию символічний ланцюг.

Президентський гопак

— Ваш попередник Гунтіс Улманіс весь час підкреслював взірцеві відносини між країнами і називав Леоніда Кучму своїм другом... Як би ви охарактеризували особисті стосунки з українськими керівниками?

— Я не раз зустрічалася на міжнародних зустрічах із Президентом Кучмою і його дружиною. Він запросив мене на зустріч в Ялті Балтійських країн з Україною. Це була дуже цікава і плідна зустріч.

— Наша газета після зустрічі в Ялті опублікувала фото, на якому ви танцюєте з Президентом України під час морської прогулянки...

— Я пам'ятаю той знімок. Навіть з нього видно, як там було весело (днями газета «Телеграф» повторила це фото, підписавши «Кучма і Віке-Фрейберга танцюють гопака». — **В. С.**). Затим пан Президент ще раз запросив побувати в Криму під час відпустки. І там чудово провела тиждень.

Востаннє я зустрічалася з Леонідом Кучмою під час святкування 300-річчя Санкт-Петербурга. Ми вечеряли за одним столом.

Прикро, що немає українців у Сеймі...

— Ви знаєте кілька європейських мов. Якою з них ви спілкуєтеся з Леонідом Кучмою?

— На жаль, спілкуємося через перекладача.

— Як би ви охарактеризували роль української громади Латвії?

— Вона добре інтегрована в латвійське суспільство, але хотілося б, щоб у ній було більше громадян Латвії (лише 16 відсотків українців є латвійськими громадянами. — **В. С.**). У культурі й науці українці непогано проявляють себе. Вони можуть стати мостом між Латвією і своєю батьківщиною. Прикро, що немає жодного українця в Сеймі.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

З ЖИТТЯ ЗІРОК

Ти мене на світанку розбудиш...

Віднині під солодкий голос Памели Андерсон зможе пробуджуватися не лише її наречений, рокер Кід Рок. 35-річна актриса підписала контракт з фірмою-створювачем сервісу «Зірковий будильник».

І тепер усього за 7,99 долара на місяць будь-хто може просинатися ранком під голос голівудської зірки. Є сім видів привітань. Приміром, той, хто пробуджується, може почути: «Привіт, це Памела. Сьогодні я твій будильник. Я люблю тварин, вони пухнасті і милі, з ними весело гратися. А з тобою весело гратися? Як щодо того, щоб опуститися рачки і погавкати? ... Успішного дня, тварино!»

Ще варіанти: «Кожної секунди Сонце виробляє енергію, котрої вистачить, щоб підтримувати життя на Землі понад мільярд років, а ти не можеш піднятися з ліжка?». Або: «Ти гадаєш, що робота в тебе лайно? І все-таки тобі треба встати і піди туди. Вставай та йди працювати або принаймні прийми душ і випий чашечку кави».

Андерсон перша із зірок, яка погодилася на роль будильника, передає AFP. З кількома її колегами по Голівуду нині ведуть переговори.

Гійом Депардьє став жертвою лікарської помилки

Лікарі ампутували 31-річному акторові праву ногу. Гійом упевнений, що став жертвою лікарської помилки. Молодик, який, як і батько, був великим шанувальником їзди на мотоциклі, зламав ногу, потрапивши в аварію ще 1996 року. Йому довелося пережити кілька операцій. Під час однієї з них медики заразили Депардьє-молодшого стафілококовою інфекцією. Його нога почала боліти і псувати. Нещодавно лікарі визнали, що єдиний спосіб зберегти життя молодої людини — ампутація.

Напередодні останньої операції Гійом заявив французьким журналістам, що, одужавши, обов'язково організує фонд допомоги людям, які постраждали через халатність лікарів.

Економічна арифметика

Голі цифри — це лише цифри. От, приміром, 763,5 млн. доларів — багато це чи мало? Якщо йдеться про обсяг товарообороту між двома сусідніми державами, цього разу Україною та Угорщиною, видається, мало. Але якщо взяти до уваги, що кожного року показник товарообороту збільшується на 15—20 відсотків, то з'являється певний оптимізм.

Або, наприклад, у структурі нашого експорту до Угорщини 45 відсотків припадає на сировину. Песиміст зауважить, що Україна була сировинною республікою Радянського Союзу, а тепер стала сировинною державою Європи. Але з ним посперечається оптиміст, посилаючися вже на інші цифри. Протягом 10 років кількість сировинної продукції зменшилася вдвічі. «Нам вдалося зняти майже всі обмеження, що були в нашій торгівлі: на металопродукцію, мінеральні добрива, будівельні матеріали», — повідомив керівник торговельно-економічної місії нашого посольства Аркадій Гупало. Проте нині дипломатам знову додалося праці через нові квоти на металопродукцію. «Цей захід не проти України, — вважає Аркадій Гупало.— Згідно з правилами СОТ обмеження запроваджено проти всіх країн світу, в тому числі держав—членів ЄС».

Як повідомив дипломат, останнім часом в Угорщині збільшився попит на товари машинобудівної промисловості. Є інтерес до вимірювальних пристроїв. Угорщина зацікавлена в участі наших фахівців у реконструкції нафтопроводів тощо. А ще торік до цієї країни надійшли перші українські інвестиції. Щоправда, їх сума незначна — 1 млн. доларів (для порівняння: Угорщина вклала в нашу економіку 64 млн. доларів). Але мова про інше. З 1 травня 2004 року Угорщина стане членом ЄС, тож підприємство з нашими інвестиціями працюватиме на ринку Євросоюзу. Отже, нині інтерес українських промисловців посилився.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Етнофестиваль у Новому Саді

Нещодавно в Новому Саді, столиці Автономного краю Воєводина (Сербія та Чорногорія), відбувся другий етнофестиваль кухні та музики, на якому представники одинадцяти національностей краю презентували свою культурну спадщину. У концерті, який пройшов на берегах Дунаю, взяли участь і українці з Культурно-мистецького товариства імені Івана Сенюка з міста Кула.

Учасники фестивалю скуштували різноманітних національних страв, а також довідалися про культуру та історію різних народів. Особливо сподобалася усім українська кухня. Українці з міста Вербас вирішили готувати традиційні страви не в ресторані (як деякі учасники фестивалю), а самотужки. Вони наварили у великому казані 2500 вареників та спекли в печі 50 кілограмів тертюха! Охочих скуштувати українських страв було багато.

Колишня Югославія має сумний досвід національної нетерпимості. Проте багатонаціональна Воєводина, в якій більш як половина населення — представники національних меншин, традиційно зберігає толерантність у міжнаціональних відносинах.

Світлана ОСТАПА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 16 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Статтю 16 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 45, ст. 397; 2002 р., № 11, ст. 79) викласти у такій редакції:

«Стаття 16. Легалізація профспілок, їх об'єднань

Профспілки, їх об'єднання легалізуються шляхом повідомлення на відповідність заявленому статусу.

Легалізація всеукраїнських профспілок, їх об'єднань здійснюється Міністерством юстиції України, інших профспілок, їх об'єднань —відповідно Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласними, Київським та Севастопольським міськими, районними, районними у містах, міськими (міст обласного значення) управліннями юстиції.

Для легалізації профспілок, об'єднань профспілок їх засновники або керівники виборних органів подають заяви. До заяви додаються статут (положення), протокол з'їзду, конференції, установчих або загальних зборів членів профспілки з рішенням про його затвердження, відомості про виборні органи, наявність організацій профспілки у відповідних адміністративно-територіальних одиницях, про засновників об'єднань.

На підставі поданих профспілкою, об'єднанням профспілок документів легалізуючий орган у місячний термін підтверджує заявлений статус за ознаками, визначеними статтею 11 цього Закону, включає профспілку, об'єднання профспілок до реєстру об'єднань громадян і видає профспілці, об'єднанню профспілок свідоцтво про легалізацію із зазначенням відповідного статусу.

Легалізуючий орган не може відмовити в легалізації профспілки, об'єднання профспілок.

У разі невідповідності поданих документів профспілки, об'єднання профспілок зазначеному статусу легалізуючий орган пропонує профспілці, об'єднанню профспілок надати додаткову документацію, необхідну для підтвердження статусу.

Статус організацій всеукраїнської профспілки чи профспілки іншого статусу визначається статутом цієї профспілки. При належність до певної профспілки організації, які діють на підставі статуту цієї профспілки, надсилають легалізуючому органу за місцем свого знаходження повідомлення із посиланням на свідоцтво про легалізацію профспілки, на підставі якого вони включаються до реєстру об'єднань громадян. Первинні профспілкові організації також письмово повідомляють про це роботодавця.

Профспілка підприємства, установи, організації, яка діє на підставі власного статуту, легалізується у порядку, визначеному цією статтею.

Профспілка, об'єднання профспілок набувають права юридичної особи з моменту затвердження статуту (положення). Статусу юридичної особи набувають також організації профспілки, які діють на підставі її статуту.

Профспілка, її організації, об'єднання профспілок здійснюють свої повноваження, набувають цивільних прав і беруть на себе цивільні обов'язки через свої виборні органи, які діють у межах прав, наданих їм за законом та статутом (положенням).

За подання на легалізацію недостовірних відомостей особи, які їх підписали, несуть відповідальність згідно із законом».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 червня 2003 року.
№ 905-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України з питань відкриття та функціонування банківських рахунків

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 16, ст. 119; 2002 р., № 16, ст. 114, № 17, ст. 117):

1) статтю 5 викласти в такій редакції:

«Стаття 5. Облік платників податків і зборів (обов'язкових платежів)

Облік платників податків і зборів (обов'язкових платежів) здійснюється органами державної податкової служби та іншими державними органами відповідно до законодавства.

Фінансові установи відкривають рахунки платникам податків і зборів (обов'язкових платежів) лише за умови пред'явлення ними документа, що підтверджує взяття їх на облік в органі державної податкової служби.

Повідомлення про відкриття або закриття рахунків у фінансових установах платник податків і зборів (обов'язкових платежів) — юридична особа чи фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності подає особисто або надсилає на адресу відповідного органу державної податкової служби, в якому він обліковується як платник податків і зборів (обов'язкових платежів), з повідомленням про вручення.

Норми частин другої та третьої цієї статті поширюються на банки лише у разі відкриття ними власних кореспондентських рахунків.

Фінансові установи зобов'язані надіслати повідомлення про закриття рахунку платника податків і зборів (обов'язкових платежів) — юридичної особи чи фізичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності до органу державної податкової служби, в якому обліковується платник податків.

Фінансові установи починають видаткові операції за рахунком платника податків — суб'єкта підприємницької діяльності (крім банку) з дати отримання фінансовою установою документального підтвердженого повідомлення органу державної податкової служби про взяття рахунку на облік в органах державної податкової служби.

Форма і зміст повідомлень визначаються центральним органом державної податкової служби України»;

2) статтю 12 викласти в такій редакції:

«Стаття 12. Обов'язки фінансових установ

1. Фінансові установи зобов'язані подавати органам державної податкової служби на їх письмовий запит відомості про наявність і рух коштів на поточних та вкладних (депозитних) рахунках платників податків —клієнтів цих установ у порядку, встановленому законом.

2. Фінансові установи виконують доручення платників податків і зборів (обов'язкових платежів) на перерахування податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів у встановлений законом термін.

3. Керівник та інші посадові особи фінансових установ притягаються до відповідальності відповідно до закону за:

1) невиконання вимог, передбачених частинами першою і другою цієї статті;

2) неподання органам державної податкової служби повідомлень про закриття рахунків платників податків і зборів (обов'язкових платежів) — юридичних і фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності;

3) здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків —суб'єкта підприємницької діяльності (крім банку) до отримання документального підтвердженого повідомлення відповідного органу державної податкової служби про взяття такого рахунку на облік».

2. В абзаці другому пункту 7 частини першої статті 11 Закону України «Про державну податкову службу в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 15, ст. 84; 2001 р., № 10, ст. 44; 2002 р., № 17, ст. 117):

слова «у банках, а також до установ банків» замінити словами «у фінансових установах, а також до фінансових установ»;

слова «розпочали здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків» замінити словами «розпочали здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків — суб'єкта підприємницької діяльності (крім банків)».

3. Статтю 7 Закону України «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 29, ст. 137) викласти в такій редакції:

«Стаття 7. Види рахунків, що можуть відкриватися банками або іншими установами — членами платіжної системи своїм клієнтам

7.1. Банки мають право відкривати своїм клієнтам вкладні (депозитні), поточні та кореспондентські рахунки.

7.1.1. Вкладний (депозитний) рахунок — рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей, що передаються клієнтом банку в управління на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору.

7.1.2. Поточний рахунок — рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

7.1.3. Кореспондентський рахунок — рахунок, що відкривається одним банком іншому банку для здійснення міжбанківських переказів.

Відкриття кореспондентських рахунків здійснюється шляхом встановлення між банками кореспондентських відносин у порядку, що визначається Національним банком України, та на підставі відповідного договору.

7.1.4. Особливості режимів функціонування вкладних (депозитних), поточних та кореспондентських рахунків визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України та договорами, що укладаються клієнтами та обслуговуючими їх банками.

7.1.5. Зарахування грошей на рахунок клієнта здійснюється як шляхом внесення їх у готівковій формі, так і шляхом переказу грошей у безготівковій формі з інших рахунків.

7.2. Установа — член платіжної системи може відкривати рахунки членам та учасникам платіжної системи відповідно до правил цієї платіжної системи, погоджених з Національним банком України».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 червня 2003 року.
№ 906-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними»

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 9, ст. 34; 2000 р., № 46, ст. 396) такі зміни:

1. У пункті 21 статті 1:

1) в абзаці другому:

у позиції «золото»:

цифри і слова «333 (триста тридцять третя)» виключити;

доповнити позицію цифрами і словами:

«958 (дев'ятсот п'ятдесят восьма)

999 (дев'ятсот дев'яносто дев'ята)»;

у позиції «срібло» цифри і слова «750 (сімсот п'ятдесята)» виключити;

2) абзац третій викласти в такій редакції:

«Залишаються в обігу і реалізуються ювелірні та побутові вироби із золота 333 (триста тридцять третьої) і 583 (п'ятсот вісімдесят третьої) проби та срібла 750 (сімсот п'ятдесятої) проби з відбитком державного пробірного клейма».

2. Абзац другий частини четвертої статті 4 після слів «суб'єктами їх видобування і виробництва» доповнити словами «скуплені у населення і не викуплені з-під застави ювелірні та побутові вироби з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння».

3. Друге речення частини третьої статті 15 доповнити словами «за поданням Міністерства фінансів України».

4. У статті 22:

1) частину третю після слів «що виготовляють» доповнити словами «та/або ввозять в Україну»;

2) у частині четвертій:

абзац другий викласти в такій редакції:

«за торгівлю на території України ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів, які не мають відбитка державного пробірного клейма або мають відбиток підробленого державного пробірного клейма, — сплачують штраф у розмірі ста відсотків вартості зазначених виробів, що знаходяться у продажу»;

абзац третій виключити.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 червня 2003 року.
№ 909-IV

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести зміни до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 332; 2001 р., № 48, ст. 255; 2002 р., № 11, ст. 82, № 14, ст. 94, № 29, ст. 196, ст. 197), згідно з додатком.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 5 червня 2003 року.
№ 922-IV

Додаток до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» від 5 червня 2003 року № 922-IV.

Зміни, що вносяться до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Включити до переліку:

Орган управління МІНПАЛИВЕНЕРГО

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

00150113 Львівський державний інститут по проектуванню нафтопереробних та нафтохімічних підприємств «Львівдіпронафтохім»
79039, м. Львів, вул. Золота, 8
Кількість об'єктів — 1
Всього по органу управління — 1

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести зміни до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 332; 2001 р., № 48, ст. 255; 2002 р., № 11, ст. 82, № 14, ст. 94, № 29, ст. 196, ст. 197), згідно з додатком.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 5 червня 2003 року.
№ 923-IV.

Додаток до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» від 5 червня 2003 року № 923-IV.

Зміни, що вносяться до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації

Включити до переліку:

Орган управління МІНАГРОПОЛІТИКИ

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

00845683 Одеський державний сільськогосподарський іподром
65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 6
Кількість об'єктів — 1
Всього по органу управління — 1

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про створення Чорноморської Групи Військово-Морського Співробітництва

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду про створення Чорноморської Групи Військово-Морського Співробітництва, підписану від імені України 2 квітня 2001 року у м. Стамбулі, ратифікувати з такою заявою:

«Секретна інформація, обмін якою передбачено статтею XI цієї Угоди, до скасування рішення про віднесення її до державної таємниці та матеріальні носії такої інформації до їх розсекречування можуть бути передані іноземній державі лише на підставі міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або письмового мотивованого розпорядження Президента України з урахуванням необхідності забезпечення національної безпеки України на підставі пропозицій Ради національної безпеки і оборони України».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 5 червня 2003 року.
№ 948-IV.

▼

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про електронний цифровий підпис

Цей Закон визначає правовий статус електронного цифрового підпису та регулює відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису.

Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають під час використання інших видів електронного підпису, в тому числі переведеного у цифрову форму зображення власноручного підпису.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

електронний підпис — дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних або логічно з ними пов'язані та призначені для ідентифікації підписувача цих даних;

електронний цифровий підпис — вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. Електронний цифровий підпис накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою відкритого ключа;

засіб електронного цифрового підпису — програмний засіб, програмно-апаратний або апаратний пристрій, призначені для генерації ключів, накладення та/або перевірки електронного цифрового підпису;

особистий ключ — параметр криптографічного алгоритму формування електронного цифрового підпису, доступний тільки підписувачу;

відкритий ключ — параметр криптографічного алгоритму перевірки електронного цифрового підпису, доступний суб'єктам відносин у сфері використання електронного цифрового підпису;

засвідчення чинності відкритого ключа — процедура формування сертифіката відкритого ключа;

сертифікат відкритого ключа (далі — сертифікат ключа) — документ, виданий центром сертифікації ключів, який засвідчує чинність і належність відкритого ключа підписувачу. Сертифікати ключів можуть розповсюджуватися в електронній формі або у формі документа на папері та використовуватися для ідентифікації особи підписувача;

посилений сертифікат відкритого ключа (далі — посилений сертифікат ключа) — сертифікат ключа, який відповідає вимогам цього Закону, виданий акредитованим центром сертифікації ключів, засвідчувальним центром, центральним засвідчувальним органом;

акредитація — процедура документального засвідчення компетентності центру сертифікації ключів здійснювати діяльність, пов'язану з обслуговуванням посилених сертифікатів ключів;

компрометація особистого ключа — будь-яка подія та/або дія, що призвела або може призвести до несанкціонованого використання особистого ключа;

блокування сертифіката ключа — тимчасове зупинення чинності сертифіката ключа;

підписувач — особа, яка на законних підставах володіє особистим ключем та від свого імені або за дорученням особи, яку вона представляє, накладає електронний цифровий підпис під час створення електронного документа;

послуги електронного цифрового підпису — надання у користування засобів електронного цифрового підпису, допомога при генерації відкритих та особистих ключів, обслуговування сертифікатів ключів (формування, розповсюдження, скасування, зберігання, блокування та поновлення), надання інформації щодо чинних, скасованих і блокованих сертифікатів ключів, послуги фіксування часу, консультації та інші послуги, визначені цим Законом;

надійний засіб електронного цифрового підпису — засіб електронного цифрового підпису, що має сертифікат відповідності або позитивний експертний висновок за результатами державної експертизи у сфері криптографічного захисту інформації. Підтвердження відповідності та проведення державної експертизи цих засобів здійснюється у порядку, визначеному законодавством.

Стаття 2. Суб'єкти правових відносин у сфері послуг електронного цифрового підпису

Суб'єктами правових відносин у сфері послуг електронного цифрового підпису є:

підписувач;

користувач;

центр сертифікації ключів;

акредитований центр сертифікації ключів;

центральний засвідчувальний орган;

засвідчувальний центр органу виконавчої влади або іншого державного органу (далі — засвідчувальний центр);

контролюючий орган.

Стаття 3. Правовий статус електронного цифрового підпису

Електронний цифровий підпис за правовим статусом прирівнюється до власноручного підпису (печатки) у разі, якщо:

електронний цифровий підпис підтверджено з використанням посиленого сертифіката ключа за допомогою надійних засобів цифрового підпису;

під час перевірки використовувався посилений сертифікат ключа, чинний на момент накладення електронного цифрового підпису;

особистий ключ підписувача відповідає відкритому ключу, зазначеному у сертифікаті.

Електронний підпис не може бути визнаний недійсним лише через те, що він має електронну форму або не ґрунтується на посиленому сертифікаті ключа.

Стаття 4. Призначення електронного цифрового підпису

Електронний цифровий підпис призначений для забезпечення діяльності фізичних та юридичних осіб, яка здійснюється з використанням електронних документів.

Електронний цифровий підпис використовується фізичними та юридичними особами — суб'єктами електронного документообігу для ідентифікації підписувача та підтвердження цілісності даних в електронній формі.

Використання електронного цифрового підпису не змінює порядку підписання договорів та інших документів, встановленого законом для вчинення правочинів у письмовій формі.

Нотаріальні дії із засвідчення справжності електронного цифрового підпису на електронних документах вчиняються відповідно до порядку, встановленого законом.

Стаття 5. Особливості застосування електронного цифрового підпису

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної форми власності для засвідчення чинності відкритого ключа використовують лише посилений сертифікат ключа.

Інші юридичні та фізичні особи можуть на договірних засадах засвідчувати чинність відкритого ключа сертифікатом ключа, сформованим центром сертифікації ключів, а також використовувати електронний цифровий підпис без сертифіката ключа.

Розподіл ризиків збитків, що можуть бути заподіяні підписувачам, користувачам та третім особам, які користуються електронними цифровими підписами без сертифіката ключа, визначається суб'єктами правових відносин у сфері послуг електронного цифрового підпису на договірних засадах.

Захист прав споживачів послуг електронного цифрового підпису, а також механізм реалізації захисту цих прав регулюються цим Законом та Законом України «Про захист прав споживачів».

У випадках, коли відповідно до законодавства необхідне засвідчення дійсності підпису на документах та відповідності копій документів оригіналам печаткою, на електронний документ накладається ще один електронний цифровий підпис юридичної особи, спеціально призначений для таких цілей.

Порядок застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності визначається Кабінетом Міністрів України.

Порядок застосування цифрового підпису в банківській діяльності визначається Національним банком України.

Стаття 6. Вимоги до сертифіката ключа

Сертифікат ключа містить такі обов'язкові дані:

найменування та реквізити центру сертифікації ключів (центрального засвідчувального органу, засвідчувального центру);

зазначення, що сертифікат виданий в Україні;

унікальний реєстраційний номер сертифіката ключа;

основні дані (реквізити) підписувача — власника особистого ключа;

дату і час початку та закінчення строку чинності сертифіката;

відкритий ключ;

найменування криптографічного алгоритму, що використовується власником особистого ключа;

інформацію про обмеження використання підпису.

Посилений сертифікат ключа, крім обов'язкових даних, які містяться в сертифікаті ключа, повинен мати ознаку посиленого сертифіката ключа.

Інші дані можуть вноситися у посилений сертифікат ключа на вимогу його власника.

Стаття 7. Права та обов'язки підписувача

Підписувач має право:

вимагати скасування, блокування або поновлення свого сертифіката ключа;

оскаржити дії чи бездіяльність центру сертифікації ключів у судовому порядку.

Підписувач зобов'язаний:

зберігати особистий ключ у таємниці;

надавати центру сертифікації ключів дані згідно з вимогами статті 6 цього Закону для засвідчення чинності відкритого ключа;

своєчасно надавати центру сертифікації ключів інформацію про зміну даних, відображених у сертифікаті ключа.

Стаття 8. Центр сертифікації ключів

Центром сертифікації ключів може бути юридична особа незалежно від форми власності або фізична особа, яка є суб'єктом підприємницької діяльності, що надає послуги електронного цифрового підпису та засвідчила свій відкритий ключ у центральному засвідчувальному органі або засвідчувальному центрі з дотриманням вимог статті 6 цього Закону.

Обслуговування фізичних та юридичних осіб здійснюється центром сертифікації ключів на договірних засадах.

Центр сертифікації ключів має право:

надавати послуги електронного цифрового підпису та обслуговувати сертифікати ключів;

отримувати та перевіряти інформацію, необхідну для реєстрації підписувача і формування сертифіката ключа безпосередньо у юридичної або фізичної особи чи у її уповноваженого представника.

Центр сертифікації ключів зобов'язаний:

забезпечувати захист інформації в автоматизованих системах відповідно до законодавства;

забезпечувати захист персональних даних, отриманих від підписувача, згідно з законодавством;

встановлювати під час формування сертифіката ключа належність відкритого ключа та відповідного особистого ключа підписувачу;

своєчасно скасовувати, блокувати та поновлювати сертифікати ключів у випадках, передбачених цим Законом;

своєчасно попереджувати

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про електронні документи та електронний документообіг

Цей Закон встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

адресат — фізична або юридична особа, якій адресується електронний документ;

дані — інформація, яка подана у формі, придатній для її оброблення електронними засобами;

посередник — фізична або юридична особа, яка в установленому законодавством порядку здійснює приймання, передавання (доставку), зберігання, перевірку цілісності електронних документів для задоволення власних потреб або надає відповідні послуги за дорученням інших суб'єктів електронного документообігу;

обов'язковий реквізит електронного документа — обов'язкові дані в електронному документі, без яких він не може бути підставою для його обліку і не матиме юридичної сили;

автор електронного документа — фізична або юридична особа, яка створила електронний документ;

суб'єкти електронного документообігу — автор, підписувач, адресат та посередник, які набувають передбачених законом або договором прав і обов'язків у процесі електронного документообігу.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів.

Стаття 3. Законодавство про електронні документи та електронний документообіг

Відносини, пов'язані з електронним документообігом та використанням електронних документів, регулюються Конституцією України, Цивільним кодексом України, законами України «Про інформацію», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про державну таємницю», «Про зв'язок», «Про обов'язковий примірник документів», «Про Національний архівний фонд та архівні установи», цим Законом, а також іншими нормативно-правовими актами.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Державне регулювання електронного документообігу

Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади в межах повноважень, визначених законом, реалізують державну політику електронного документообігу.

Державне регулювання у сфері електронного документообігу спрямовано на:

реалізацію єдиної державної політики електронного документообігу;

забезпечення прав і законних інтересів суб'єктів електронного документообігу;

нормативно-правове забезпечення технології оброблення, створення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів.

Розділ II. ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТ

Стаття 5. Електронний документ

Електронний документ — документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа.

Склад та порядок розміщення обов'язкових реквізитів електронних документів визначається законодавством.

Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму.

Візуальною формою подання електронного документа є відображення даних, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для приймання його змісту людиною.

Стаття 6. Електронний підпис

Електронний підпис є обов'язковим реквізитом електронного документа, який використовується для ідентифікації автора та/або підписувача електронного документа іншими суб'єктами електронного документообігу.

Накладанням електронного підпису завершується створення електронного документа.

Відносини, пов'язані з використанням електронних цифрових підписів, регулюються законом.

Використання інших видів електронних підписів в електронному документообігу здійснюється суб'єктами електронного документообігу на договірних засадах.

Стаття 7. Оригінал електронного документа

Оригіналом електронного документа вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним цифровим підписом автора.

У разі надсилання електронного документа кільком адресатам або його зберігання на кількох електронних носіях інформації кожний з електронних примірників вважається оригіналом електронного документа.

Якщо автором створюються ідентичні за документарною інформацією та реквізитами електронний документ та документ на папері, кожен з документів є оригіналом і має однакову юридичну силу.

Оригінал електронного документа повинен давати змогу довести його цілісність та справжність у порядку, визначеному законодавством; у визначених законодавством випадках може бути пред'явлений у візуальній формі відображення, в тому числі у паперовій копії.

Електронна копія електронного документа засвідчується у порядку, встановленому законом.

Копією документа на папері для електронного документа є візуальне подання електронного документа на папері, яке засвідчене в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 8. Правовий статус електронного документа та його копії

Юридична сила електронного документа не може бути заперечена виключно через те, що він має електронну форму.

Допустимість електронного документа як доказу не може заперечуватися виключно на підставі того, що він має електронну форму.

Електронний документ не може бути застосовано як оригінал:

1) свідоцтва про право на спадщину;

2) документа, який відповідно до законодавства може бути створений лише в одному оригінальному примірнику, крім випадків існування централізованого сховища оригіналів електронних документів;

3) в інших випадках, передбачених законом.

Нотаріальне посвідчення цивільно-правової угоди, укладеної шляхом створення електронного документа (електронних документів), здійснюється у порядку, встановленому законом.

Розділ III. ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

Стаття 9. Електронний документообіг

Електронний документообіг (обіг електронних документів) — сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів.

Порядок електронного документообігу визначається державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності згідно з законодавством.

Стаття 10. Відправлення та передавання електронних документів

Відправлення та передавання електронних документів здійснюються автором або посередником в електронній формі за допо-

ДЕРЖАВА І ПРАВО

підписувача та додавати в сертифікат відкритого ключа підписувача інформацію про обмеження використання електронного цифрового підпису, які встановлюються для забезпечення можливості відшкодування збитків сторін у разі заподіяння шкоди з боку центру сертифікації ключів;

перевіряти законність звернень про скасування, блокування та поновлення сертифікатів ключів та зберігати документи, на підставі яких були скасовані, блоковані та поновлені сертифікати ключів;

цілодобово приймати заяви про скасування, блокування та поновлення сертифікатів ключів;

вести електронний перелік чинних, скасованих і блокованих сертифікатів ключів;

забезпечувати цілодобово доступ користувачів до сертифікатів ключів та відповідних електронних переліків сертифікатів через загальнодоступні телекомунікаційні канали;

забезпечувати зберігання сформованих сертифікатів ключів протягом строку, передбаченого законодавством для зберігання відповідних документів на папері;

надавати консультації з питань, пов'язаних з електронним цифровим підписом.

Зберігання особистих ключів підписувачів та ознайомлення з ними в центрі сертифікації ключів забороняються.

Стаття 9. Акредитований центр сертифікації ключів

Центр сертифікації ключів, акредитований в установленому порядку, є акредитованим центром сертифікації ключів.

Акредитований центр сертифікації ключів має право:

надавати послуги електронного цифрового підпису та обслуговувати виключно посилені сертифікати ключів;

отримувати та перевіряти інформацію, необхідну для реєстрації підписувача і формування посиленого сертифіката ключа, безпосередньо у юридичної або фізичної особи чи її представника.

Акредитований центр сертифікації ключів має виконувати усі зобов'язання та вимоги, встановлені законодавством для центру сертифікації ключів, та додатково зобов'язаний використовувати для надання послуг електронного цифрового підпису надійні засоби електронного цифрового підпису.

Порядок акредитації та вимоги, яким повинен відповідати акредитований центр сертифікації ключів, встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Засвідчувальний центр

Кабінет Міністрів України за необхідності визначає засвідчувальний центр центрального органу виконавчої влади для забезпечення реєстрації, засвідчення чинності відкритих ключів та акредитації групи центрів сертифікації ключів, які надають послуги електронного цифрового підпису цьому органу і підпорядкованим йому підприємствам, установам та організаціям.

Інші державні органи за необхідності, за погодженням з Кабінетом Міністрів України, визначають свої засвідчувальні центри, призначені для виконання функцій, зазначених у частині першій цієї статті.

Засвідчувальний центр по відношенню до групи центрів сертифікації ключів, зазначених у частині першій цієї статті, має ті ж функції і повноваження, що й центральний засвідчувальний орган стосовно центрів сертифікації ключів.

Засвідчувальний центр відповідає вимогам, встановленим законодавством для акредитованого центру сертифікації ключів.

Засвідчувальний центр реєструється, засвідчує свій відкритий ключ і акредитується у центральному засвідчувальному органі.

Положення про засвідчувальний центр центрального органу виконавчої влади затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 11. Центральний засвідчувальний орган

Центральний засвідчувальний орган визначається Кабінетом Міністрів України.

Центральний засвідчувальний орган:

формує і видає посилені сертифікати ключів засвідчувальним центрам та центрам сертифікації ключів з дотриманням вимог статті 6 цього Закону;

блокує, скасовує та поновлює посилені сертифікати ключів засвідчувальних центрів та центрів сертифікації ключів у випадках, передбачених цим Законом;

веде електронні реєстри чинних, блокованих та скасованих посилених сертифікатів ключів засвідчувальних центрів та центрів сертифікації ключів;

веде акредитацію центрів сертифікації ключів, отримує та перевіряє інформацію, необхідну для їх акредитації;

забезпечує цілодобово доступ засвідчувальних центрів та центрів сертифікації ключів до посилених сертифікатів ключів та відповідних електронних реєстрів через загальнодоступні телекомунікаційні канали;

зберігає посилені сертифікати ключів засвідчувальних центрів та центрів сертифікації ключів;

надає засвідчувальним центрам та центрам сертифікації ключів консультації з питань, пов'язаних з використанням електронного цифрового підпису.

Центральний засвідчувальний орган відповідає вимогам, встановленим законодавством для акредитованого центру сертифікації ключів.

Положення про центральний засвідчувальний орган затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Контролюючий орган

Функції контролюючого органу здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері криптографічного захисту інформації.

Контролюючий орган перевіряє дотримання вимог цього Закону центральним засвідчувальним органом, засвідчувальними центрами та центрами сертифікації ключів.

У разі невиконання або неналежного виконання обов'язків та виявлення порушень вимог, встановлених законодавством для центру сертифікації ключів, засвідчувального центру, контролюючий орган дає розпорядження центральному засвідчувальному органу про негайне вжиття заходів, передбачених законом.

Стаття 13. Скасування, блокування та поновлення посиленого сертифіката ключа

Акредитований центр сертифікації ключів негайно скасовує сформований ним посилений сертифікат ключа у разі:

закінчення строку чинності сертифіката ключа;

подання заяви власника ключа або його уповноваженого представника;

припинення діяльності юридичної особи — власника ключа;

смерті фізичної особи — власника ключа або оголошення його померлим за рішенням суду;

визнання власника ключа недієздатним за рішенням суду;

надання власником ключа недостовірних даних;

компрометації особистого ключа.

Центральний засвідчувальний орган негайно скасовує посилений сертифікат ключа центру сертифікації ключів, засвідчувального центру у разі:

припинення діяльності з надання послуг електронного цифрового підпису;

компрометації особистого ключа.

Центральний засвідчувальний орган, засвідчувальний центр, акредитований центр сертифікації ключів негайно блокують посилений сертифікат ключа:

у разі подання заяви власника ключа або його уповноваженого представника;

за рішенням суду, що набрало законної сили;

у разі компрометації особистого ключа.

Скасування і блокування посиленого сертифіката ключа набирає чинності з моменту внесення до реєстру чинних, скасованих і блокованих посилених сертифікатів із зазначенням дати та часу здійснення цієї операції.

Центральний засвідчувальний орган, засвідчувальний центр, акредитований центр сертифікації ключів негайно повідомляють про скасування або блокування посиленого сертифіката ключа його власника.

Блокований посилений сертифікат ключа поновлюється:

у разі подання заяви власника ключа або його уповноваженого представника;

за рішенням суду, що набрало законної сили;

у разі встановлення недостовірності даних про компрометацію особистого ключа.

Стаття 14. Припинення діяльності центру сертифікації ключів

Центр сертифікації ключів припиняє свою діяльність відповідно до законодавства.

Про рішення щодо припинення діяльності центр сертифікації ключів повідомляє підписувачів за три місяці, якщо інші строки не визначено законодавством. Підписувачі мають право обирати за власним бажанням будь-який центр сертифікації ключів для подальшого обслуговування, якщо інше не передбачено законодавством. Після повідомлення про припинення діяльності центр сертифікації ключів не має права видавати нові сертифікати ключів. Усі сертифікати ключів, що були видані центром сертифікації ключів, після припинення його діяльності скасовуються.

Центр сертифікації ключів, що повідомив про припинення своєї діяльності, зобов'язаний забезпечити захист прав споживачів шляхом повернення грошей за послуги, що не можуть надаватися в подальшому, якщо вони були попередньо оплачені.

Акредитований центр сертифікації ключів додатково повідомляє про рішення щодо припинення діяльності центральний засвідчувальний орган або відповідний засвідчувальний центр.

Акредитований центр сертифікації ключів протягом доби, визначеної як дата припинення його діяльності, передає посилені сертифікати ключів, відповідні реєстри посилених сертифікатів ключів та документовану інформацію, яка підлягає обов'язковій передачі, відповідному засвідчувальному центру або центральному засвідчувальному органу.

Порядок передачі акредитованим центром сертифікації ключів посилених сертифікатів ключів, відповідних реєстрів посилених сертифікатів ключів та документованої інформації, яка підлягає обов'язковій передачі, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 15. Відповідальність за порушення законодавства про електронний цифровий підпис

Особи, винні у порушенні законодавства про електронний цифровий підпис, несуть відповідальність згідно з законом.

Стаття 16. Розв'язання спорів

Спори, що виникають у сфері надання послуг електронного цифрового підпису, розв'язуються в порядку, встановленому законом.

Стаття 17. Визнання іноземних сертифікатів ключів

Іноземні сертифікати ключів, засвідчені відповідно до законодавства тих держав, де вони видані, визнаються в Україні чинними у порядку, встановленому законом.

Стаття 18. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2004 року.

2. До приведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Пункт 14 статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299) після слів «надання послуг в галузі криптографічного захисту інформації» доповнити словами «(крім послуг електронного цифрового підпису)».

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та внести до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що випливають із цього Закону;

забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з цим Законом;

визначити центральний засвідчувальний орган;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

5. Національному банку України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом.

6. Кабінету Міністрів України разом з Національним банком України, іншими органами державної влади протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом розробити та внести на розгляд Верховної Ради України програму заходів щодо впровадження електронного документа, електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
22 травня 2003 року.
№ 852-IV.

могою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ.

Якщо автор і адресат у письмовій формі попередньо не домовилися про інше, датою і часом відправлення електронного документа вважаються дата і час, коли відправлення електронного документа не може бути скасовано особою, яка його відправила. У разі відправлення електронного документа шляхом пересилання його на електронному носії, на якому записано цей документ, датою і часом відправлення вважаються дата і час здавання його для пересилання.

Вимоги підтвердження факту одержання документа, встановлені законодавством у випадках відправлення документів рекомендованим листом або передавання їх під розписку, не поширюються на електронні документи. У таких випадках підтвердження факту одержання електронних документів здійснюється згідно з вимогами цього Закону.

Стаття 11. Одержання електронних документів

Електронний документ вважається одержаним адресатом з часу надходження авторові повідомлення в електронній формі від адресата про одержання цього електронного документа автора, якщо інше не передбачено законодавством або попередньою домовленістю між суб'єктами електронного документообігу.

Якщо попередньою домовленістю між суб'єктами електронного документообігу не визначено порядок підтвердження факту одержання електронного документа, таке підтвердження може бути здійснено в будь-якому порядку автоматизованим чи іншим способом в електронній формі або у формі документа на папері. Зазначене підтвердження повинно містити дані про факт і час одержання електронного документа та про відправника цього підтвердження.

У разі ненадходження до автора підтвердження про факт одержання цього електронного документа вважається, що електронний документ не одержано адресатом.

Якщо автор і адресат у письмовій формі попередньо не домовилися про інше, електронний документ вважається відправленим автором та одержаним адресатом за їх місцезнаходженням (для фізичних осіб — місцем проживання), у тому числі якщо інформаційна, телекомунікаційна, інформаційно-телекомунікаційна система, за допомогою якої одержано документ, знаходиться в іншому місці. Місцезнаходження (місце проживання) сторін визначається відповідно до законодавства.

Стаття 12. Перевірка цілісності електронного документа

Перевірка цілісності електронного документа проводиться шляхом перевірки електронного цифрового підпису.

Стаття 13. Зберігання електронних документів та архіви електронних документів

Суб'єкти електронного документообігу повинні зберігати електронні документи на електронних носіях інформації у формі, що дає змогу перевірити їх цілісність на цих носіях.

Строк зберігання електронних документів на електронних носіях інформації повинен бути не меншим від строку, встановленого законодавством для відповідних документів на папері.

У разі неможливості зберігання електронних документів на електронних носіях інформації протягом строку, встановленого законодавством для відповідних документів на папері, суб'єкти електронного документообігу повинні вживати заходів щодо дублювання документів на кількох електронних носіях інформації та здійснювати їх періодичне копіювання відповідно до порядку обліку та копіювання документів, встановленого законодавством. Якщо неможливо виконати зазначені вимоги, електронні документи повинні зберігатися у вигляді копії документа на папері (у разі відсутності оригіналу цього документа на папері). При копіюванні електронного документа з електронного носія інформації обов'язково здійснюється перевірка цілісності даних на цьому носії.

При зберіганні електронних документів обов'язкове додержання таких вимог:

1) інформація, що міститься в електронних документах, повинна бути доступною для її подальшого використання;

2) має бути забезпечена можливість відновлення електронного документа у тому форматі, в якому він був створений, відправлений або одержаний;

3) у разі наявності повинна зберігатися інформація, яка дає змогу встановити походження та призначення електронного документа, а також дату і час його відправлення чи одержання.

Суб'єкти електронного документообігу можуть забезпечувати додержання вимог щодо збереження електронних документів шляхом використання послуг посередника, у тому числі архівної установи, якщо така установа додержується вимог цієї статті. Створення архівів електронних документів, подання електронних документів до архівних установ України та їх зберігання в цих установах здійснюється у порядку, визначеному законодавством.

Розділ IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

Стаття 14. Організація електронного документообігу

Електронний документообіг здійснюється відповідно до законодавства України або на підставі договорів, що визначають взаємовідносини суб'єктів електронного документообігу.

Використання електронного документа у цивільних відносинах здійснюється згідно із загальними вимогами вчинення правочинів, встановлених цивільним законодавством.

Стаття 15. Обіг електронних документів, що містять інформацію з обмеженим доступом

Суб'єкти електронного документообігу, які здійснюють його на договірних засадах, самостійно визначають режим доступу до електронних документів, що містять конфіденційну інформацію, та встановлюють для них систему (способи) захисту.

В інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних системах, які забезпечують обмін електронними документами, що містять інформацію, яка є власністю держави, або інформацію з обмеженим доступом, повинен забезпечуватися захист цієї інформації відповідно до законодавства.

Стаття 16. Права та обов'язки суб'єктів електронного документообігу

Суб'єкти електронного документообігу користуються правами та мають обов'язки, які встановлено для них законодавством.

Якщо в процесі організації електронного документообігу виникає необхідність у визначенні додаткових прав та обов'язків суб'єктів електронного документообігу, що не визначені законодавством, такі права та обов'язки можуть встановлюватися цими суб'єктами на договірних засадах.

Стаття 17. Вирішення спорів між суб'єктами електронного документообігу

Вирішення спорів між суб'єктами електронного документообігу здійснюється в порядку, встановленому законом.

Стаття 18. Відповідальність за порушення законодавства про електронні документи та електронний документообіг

Особи, винні в порушенні законодавства про електронні документи та електронний документообіг, несуть відповідальність згідно з законами України.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України відповідні пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

разом з Національним банком України розробити та внести на розгляд Верховної Ради України програму заходів щодо впровадження електронних документів, електронного документообігу та електронного цифрового підпису, стимулювання підприємств, установ і організацій, які впроваджують електронний документообіг.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
22 травня 2003 року.
№ 851-IV.

▼

Яблучна одіссея Петра Лівіка

Серед степу розкинулися безкраї сади «Зеленого Гаю». По весні збігають за небосхил біло-рожеві стежки яблуньок. Влітку зеленіють листом, кокетують червонобоким яблучком. Невисокі деревця добре доглянуті. Рукотворна форма пальмет — свідок праці людської. Крони обрізано, гілки акуратно пригнуто і підв'язано. Так приборкує буйність крони людина, щоб уродили яблуньки рясно.

Але отримати смачні плоди в посушливій степовій зоні без зрошування немислимо. Це добре розумів Петро Євтихійович Лівік, коли майже тридцять років тому призначили його директором радгоспу-заводу «Зелений Гай». До того часу майже на півтора тисячах гектарів сади і виноградники були виснажені. Дюнний піщаний рельєф не давав змоги належним чином обробляти і зрошувати рослини. Потрібні були рівні площі. Ось і розпочали розкорчовувати, планувати і реконструювати угіддя.

Спочатку, коли Лівік поїхав у міністерство зі своїми планами, йому сказали просто: «Ти що, здурів? Ну хто тобі буде все це робити? Ми в Криму, на Південному березі по 20—25 гектарів усього плануємо. А ти прийшов і на 1500 гектарів плануєш».

Не раз і не два довелося Петру Євтихійовичу пригнутися, як тій гілочці в яблуньки, домагаючися свого. Був він цілком упевнений у головному — садівництво і виноградарство — галузі, здатні прогодувати і працівника, і державу. З повним розумінням міри власної відповідальності від задуманого не відступав. А як це було? Ось його розповідь.

Як вино змушували знищити

— Зрештою, ми ці площі зробили, — розповідає Лівік, —коли на них дивишся, то видно чорні, жовті, білясті плями. Доводилося зрізати дюни, діставатися глини, а потім планувати по квадратах. Ми повернули родючий грунт. Але коли почали глибоку оранку під багаторічні насадження, то глина все одно вийшла нагору. Тому наші поля і нині плямисті. Посадили потім на цих полях на 100 гектарах сади і на 280 гектарах виноградники, побудували зрошувальну мережу.

Водночас реконструювали винзавод. 1978 року довели потужність вторинного виноробства до двох мільйонів декалітрів. І ще одна лінія була, запасна. Матеріалом нас забезпечували за фондами (планова економіка). Розливали приблизно 30 найменувань вин — столових, міцних, ординарних («Оксамит України», «Перлина степу». «Наддніпрянське»).

Загалом, справи у радгосп-заводу пішли на лад. Не марно директор оббивав пороги міністерств: і час не згаяв, і довів правильність розрахунків. І, врешті-решт, добився солідних капіталовкладень — майже три мільйони тогочасних рублів. До того ж і комплексне планування площ долучили до плану Мінводгоспу. Через кілька років всі вкладення окупилися з лихвою. Щорічно «Зелений Гай» державі віддавав до п'ятнадцяти мільйонів рублів чистого прибутку.

У 1980-х гарні врожаї стали збирати і в садах, і на виноградниках. Але тут інша халепа — антиалкогольна кампанія. Ось уже тоді довелося воювати!

— Коли розпочалася боротьба з алкоголізмом, — продовжує розповідь Петро Євтихієвич, — нам не дозволили вирощувати технічні сорти винограду. Змусили саджати столові сорти. А ми — найпівнічніша точка виноградарства в Україні. Північнішого промислового виноградарства вже немає. Тому виноградники в нас укорінювальної форми. Почали ми саджати комплексостійкі сорти, хоча вони і не витримують наших морозів. Але вибору не було — або нічого, або хоча б щось. Отоді й посадили черешню, вишню, груші, яблуні, малину, полуниці, чорну і червону смородину.

1987 року урожай винограду був чудовий. Виноматеріалів назбиралося багато, а вино робити не дозволяли. Що хочете з ним, те й робіть. Тому весь виноградний сік законсервували, щоб він не бродив. Але в такому стані сік можна протримати рік. А далі що? У нас нагромадилось 200 тисяч декалітрів виноматеріалів. Це ж гроші. Тоді я зв'язався з інститутом «Магарач» у Криму. У них там була лабораторія, котра і розробила спеціальну установку десульфітації. Коли ми випробовували першу партію продукції в десять тисяч декалітрів, віддали в Міністерство охорони здоров'я на аналіз, то отримали висновок, що вони не знайшли навіть слідів конденсату. Справа пішла, почали випускати соки. Але установка була малопродуктивною. Тоді «Магарач» розробив креслення потужнішої установки, а Макаров на Чорноморському суднобудівному заводі виготовив для нас виробничу установку. Почали розливати соки. До того ж не лише виноградні, а й яблучно-виноградні, виноградно-смородинові, яблучно-малинові. У нас вони пішли «на ура». За досвідом приїжджали делегації із Краснодара, Молдови, Криму. Не знаю, правда чи ні, але начебто Горбачов знав про це і попросив у нас креслення установки. Ми спеціально в інституті замовили яскраво оформлені креслення і відправили до Москви. Потрапили вони до Горбачова чи ні — невідомо.

Президент ТОВ «Зелений Гай» ЛІВІК Петро Євтихійович

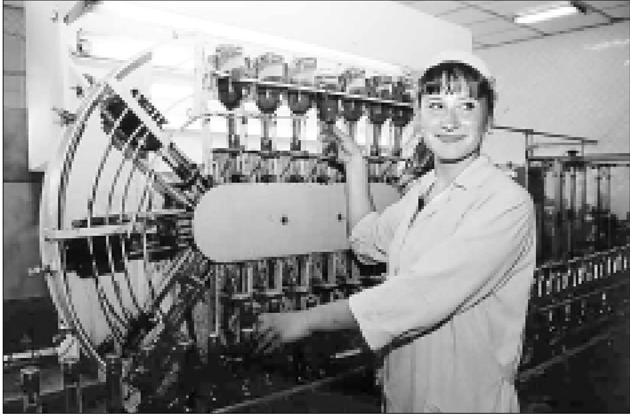

Під час проведення акції «Дні «Голосу України»

Але й це не був вихід із становища. Адже нам виноматеріал возили за рознарядкою з усієї області, та й не тільки з області — із Ленінакана, Спітака, навіть із Алжиру. Був такий напій «Сонцедар». Його виготовляли із вина, яке доставляли залізницею. Доходило воно до нас уже окислене, інфіковане. Не знаю, хто розробив на нього технологічну інструкцію, але міцність його — 20 градусів, тоді як десертного не повинна перевищувати 16. Анекдоти ходили про це «вино». Ось таких виноматеріалів залишалося близько 500 тисяч декалітрів. Це дуже багато. Куди його дівати? Дали нам наряди на відвантаження плодових спиртів до Башкирії на гідролізний завод, по 20 копійок за літр. А собівартість у чотири рази вища. Вода дорожче коштує. Я категорично відмовився виконувати ці наряди. Викликали до Києва, вимагали, погрожували зняти з роботи. Але нічого, обійшлося.

Уклали ми договори зі Львівським і Ворошиловським відділеннями Укроптбакалії на постачання їм десяти тисяч декалітрів коньяку. А заборона на реалізацію була цілковита. Зловили нас на семи тисячах декалітрів, три промигнули якось. Певна річ, виникли складнощі. З одного боку — штраф на півтора мільйона рублів, а з другого — всі сім тонн зняли з плану реалізації. І з третього — мені «світило» звільнення з посади. Річ у тім, що у «Правде» з'явилася стаття про те, як завод «Зелений Гай» проігнорував постанову ЦК і продовжує реалізацію коньяків. Потім — проект наказу про звільнення. За тиждень замінили його на догану і штраф у три оклади. По партійній лінії у районі дали догану, в обкомі — строгу з занесенням до картки. Прорвався я в Києві до кабінету міністра, розібралися з ним, штраф зняли. Ось така історія.

Спасибі Галичині, комірникові і партнерові

Але вихід шукати потрібно було. Знайшли щастя на стороні. Німці приймали концентрат соку. А у нас в садах був пік урожайності. Я об'їздив усі області, щоб дізнатися, як працюють консервні заводи. Всі стоять. У Галичині, нарешті, знайшов завод з виробництва концентрованого соку. В них була вакуумно-парова установка — колись Тула їм зробила. І концентрат вони відправляли до Німеччини по 2,5—3 марки за кілограм. Я загорівся цією ідеєю. Але треба було ще знайти таку установку. Почалися пошуки по всій Україні. І геть випадково у Черкаській області в одному із колгоспів колишнього «Консервпрому» у сараї я побачив новеньку болгарську установку. А вони навіть не знали, що це. Я очам своїм не повірив. До того ж дід, комірник старого гарту, зберіг усе до гвинтика. Цілком комплектна установка — прилади, автоматика, все працює. Купив за 1,6 мільярда купонів. Голова колгоспу каже: завтра їду до Києва, приїжджай пізніше. А я думаю: поїде до Києва, щось дізнається і відмовиться продавати. Кажу, давай оформимо сьогодні. Домовилися. Він — до столиці, а я з установкою — додому. І уже 1998-го переробили 11 тисяч тонн яблук, понад тисячу тонн концентрату. Я вилетів до Німеччини, знайшов фірму, продали їй концентрат, купили обладнання. Це була солідна підтримка. В 1990-х роках, коли не було фінансування, кредитів, коли взагалі жодна фінансова система не працювала, господарства розвалювалися, а ми були на підйомі. За рахунок минулих запасів і урожаїв плодів почувалися нормально.

Людмила ЄРЕМЕЄВА — оператор цеху розливу коньяку заводу «Зелений Гай»

Потім справа почала налагоджуватися і в Україні. Почався рух по розсадниках, з'явилися саджанці. Добре, що запровадили один відсоток відрахунків від продажу спиртних напоїв на розвиток виноградарства. Це загалом підтримка добра. Дай Бог, щоб її не відмінили. І пішло відродження розсадників, садів і виноградників.

Але для нас мало зупинитися на одному концентраті. Уряд, нарешті, дав дозвіл на імпорт коньячних спиртів. Бо за час боротьби з алкоголізмом вітчизняну сировинну базу було втрачено, а спирти вичерпалися. Коли дозволили пільговий ввіз спиртів із-за кордону, ми подали заявку на 30 тисяч декалітрів. Але треба було віднайти джерело фінансування. Взяли кредити. Це і відповідальність, і нерви. 1999 року я був перший раз за кордоном. Узагалі з капіталістами непросто говорити. Хоча нашу чиновницьку тяганину не порівняєш із Заходом. А тут, у Німеччині, ми сіли, швидко написали договір —я з одної сторони, вони з другої, без проблем. Ми якось потрапили на спеціцензування, заборгував нам клієнт із Москви. Чиновники кажуть — усе, тепер такі договори не проходять. Шукайте фірму, котра підготує вам справжній контракт. Знайшли, заплатили. Якщо контракт з німцями я підписував на двох аркушах, то наші зробили на семи. Я за цей контракт і — до Німеччини. Показав Франку, заступнику господаря. Він не розуміє — чого так багато? Юристи німецької фірми вивчали контракт два дні, на третій запрошують, кажуть: «Ми не можемо підписати такий контракт. Ось дивіться, тут написано, що всі спірні питання розглядаються в міжнародному арбітражному суді в місті Києві. Ми перерили всі довідники, телефонували всім, кому можна, — немає в Києві такого суду. Що робити?» Я кажу: «Малюй, який треба». Підписали і порядок.

Корчувати складніше, ніж садити

За всі ці роки ми пропустили найсерйознішу проблему. Багаторічні насадження потребують вчасного оновлення. Сад дає найбільший урожай протягом 12—15 років. Далі тримати його немає сенсу. Треба корчувати і саджати новий. На рік має бути 10% садообороту. У нас такої можливості не було. Ми втратили час. Тому довелося торік розкорчовувати 260 га саду водночас. А корчувати складніше, ніж садити. Це і фінансове навантаження. Та ще природа підкинула свої примхи. Майже 70% плодових бруньок на виноградниках загинули, вимерзла черешня. Постає питання про виживання. Ні більше, ні менше.

Але ми зберегли колектив, зберегли господарство, не розікрали, не розтягнули техніку. Зберегли поголів'я корів, надої у нас найвищі в районі. Жартують навіть, що ми корів вином поїмо.

Нині у нас 400 гектарів садів, що плодоносять, і 200 гектарів молодих. Близько 400 гектарів виноградників, та 22 гектари ягід. Заборгованості у зарплаті і бюджеті немає.

Цього року погода внесла свої корективи у плани. Судячи з усього, урожай яблук буде гарний. А за кілограм яблучного концентрату платять євро. Спробуємо експериментувати з іншими концентратами, вишневий, до прикладу, коштує 5—6 євро. За рахунок зменшення площі озимих збільшили до 70 гектарів посіви кавунів.

Сподіваємося, що уряд дозволить завезення імпортних спиртів і цього року. Ми виробляємо 20 тисяч декалітрів коньяку на рік, це мало. Потрібно б реалізувати 100—200 тисяч. Але на коньячному ринку жорстка конкуренція. Якби в нас була широка мережа з реалізації свого коньяку, обійшлися б самостійно. А так довелося шукати «розкручену» фірму. Ми уклали контракти на постачання наших коньяків під торговою маркою «Гетьман», хоча і пішли водночас на деякі жертви. Сьогодні наша ніша — 8% на українському ринку. Випускаємо і 13 найменувань вин: «Кагор», «Сонце в бокалі», «Бастардо», «Рубін»...

Кожна крапля — в корінь

Але найбільша гордість Петра Лівіка — система крапельного зрошування. За сім днів її побудовано на 75 гектарах. Цього року плановано під крапельне зрошення 54 гектари. Петро Євтихійович розповідає, що для налагодження системи приїхав фахівець із Ізраїлю. Лишень не дуже він і допоміг. Самі зробили. Працювали три ланки по п'ять осіб. На паркані саду табличка: «Систему крапельного зрошування виконано з використанням обладнання за технологією і під керівництвом фірми «Мецерплас». Підряди ВАТ «Зелений Гай». Початок будівництва — 18.07. 2001. Закінчення будівництва — 27. 07. 2001.».

Дивлячись на молоді яблуньки, мимохіть дивуєшся чутливості селянських рук, які вправно обрізають і підв'язують гілки. Немає жодної зламаної. Як тут не провести аналогії з руками рідної нашої державної влади. Згинає і корчить вона селянина в усі часи. Аж ні. Де хитрістю, де кмітливістю, де дипломатією, та й вивернеться і її саму, владу, яблучком пригостить.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.

Фото Володимира АНДРІЄВСЬКОГО.

«Крупна» лихоманка

ЦІНИ

На ринках чи не всіх великих міст країни другий тиждень ажіотаж — ціни на крупи та муку підскочили мало не втричі. Чутки про те, що нинішній рік буде особливо неврожайний, посіяли в населення паніку. Схоже, наш народ, навчений, що найстрашніші прогнози можуть бути правдивими, сприйняв ці повідомлення буквально. Щоб з'ясувати, які настрої панують, ми вийшли на вулиці міста.

Столичний ринок «Відрадненський» виглядав звично. От хіба біля прилавків з крупами людніше, ніж завжди. А ціни здивували-таки: гречка — 6 гривень, цукор — 4,2, макарони — 3, рис — 2,7. Однак черги хвостаті... Чи робите ви запаси круп і борошна? — запитали у перехожих.

Ольга Романівна, 71 рік, пенсіонерка:

— А як же я запасатимуся, коли в мене пенсія 140 гривень? От придбала два кілограми борошна. Вчора купила кілограм гречки. Днями бачила, як один чоловік брав мішок борошна і стільки само вермішелі. Але до пенсії далеко, а в гаманці — лише 30 гривень...

Тимофій Антонович, 81 рік, пенсіонер:

— Не запасаюся, бо чув, як міністр по телевізору запевнив, що нічого не дорожчатиме. А приїхав у місто до окуліста, то й вирішив дещо придбати. Звідки це подорожчання — не розумію. Сам у селі під Києвом живу і можу сказати, що втратимо третину врожаю. Але це не привід панікувати.

Катя, 23 роки, продавець:

— Так, потроху отоварююся. Звісно, в голод не вірю, хоч ціни зросли на очах. А раптом ще більші стануть?

Володимир, 47 років, працівник районної адміністрації:

— На все життя не запасешся. До того ж крупи треба зберігати за особливих умов. Удома їх створити неможливо.

Надія Петрівна, 47 років, медпрацівник:

— Вважаю, ситуацію має контролювати уряд. Якщо на державному рівні кажуть, що може бути проблема з урожаєм, то нехай би й вирішували її. Давали б, приміром, кілограм круп на руки тощо. Дивлячись, як люди панікують, стверджую, що вони лише викидають на вітер гроші. А винні у цьому, певне, можновладці. Я не скуплялася б, навіть якби мала пристойну зарплату.

Віктор, 30 років, педагог:

— Я ніколи не запасався і навряд чи колись запасатимуся. Враховуючи досвід роботи на ринку, впевнений, що за дватри тижні ціни впадуть, а хтось на цьому добре погріє руки. Це базар. Буде новий врожай, і ціна піде вниз. А бабці, які зараз накупляли всього, за місяць опиняться біля розбитого фінансового корита і звично нарікатимуть на когось, а не на себе.

Отже, ніхто з опитуваних запасів не робить — комусь байдуже, у когось грошей катма. Однак хвости черг біля яток з крупами не зменшуються. Магазинні прилавки з борошном та гречкою порожні. Так само й у супермаркетах, адже тут ціни на крупи ще якийсь час трималися, от і «розмели» все. Невже розпочалася «крупна» лихоманка?

Надія ГОРБАТЮК.
Фото **Анастасії СИРОТКІНОЇ.**

Ольга Романівна | Тимофій Антонович | Катя | Володимир | Надія Петрівна | Віктор

КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ

Перший заступник начальника Головного управління з питань цінової політики Київської міської держадміністрації Лідія ТОЛСТИХ:

— Ціни зросли тому, що збільшився попит на крупи. Це пов'язано з тим, що преса рясніє заголовками про цьогорічний неврожай. Відповідно до цін, які складуться на ринку зерна нового врожаю, можливі зміни цін на хліб. Однак про те, що не вродять круп'яні, навіть не йдеться. Та нині попит збільшився більш ніж удесятеро. Тож не дивно, що зросли оптово-роздрібні ціни, які державою не регулюються.

Київська міська влада з метою соціального захисту населення та недопущення зростання цін на основні продовольчі товари ще в 1998 році запровадила обмеження торговельних надбавок до оптово-відпускних цін підприємств-виробників та роздрібних цін, надавши повноваження управлінню з питань цінової політики в економічно обгрунтованих випадках здійснювати декларування зміни роздрібних цін. Але за різкого зростання оптово-відпускних цін постачальників регулювання торговельних надбавок не може істотно вплинути на рівень роздрібних цін. У Києві робиться все, щоб стабілізувати ситуацію. Зокрема, ведуться переговори про постачання круп за прийнятними цінами у торговельні мережі. Шаленими й надалі вони точно не будуть.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Хто заплатить за зіпсований телевізор?

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

За три місяці існування до консультаційного пункту на луганському Центральному ринку звернулося понад сім тисяч споживачів. Показник можна розглядати по-різному. З одного боку — це свідчить про недосконалість системи стосунків між покупцями і продавцями, з другого — «просунутість» громадян у прагненні захистити свої права, з третього — безліч порушень в організації торгівлі і наданні послуг. Якщо проаналізувати всі звернення, то, хоч як дивно, обвантаження та обрахування залишаються на другому плані. Чи таких порушень поменшало, чи покупці вже до них звикли... Про якість обслуговування теж не йдеться. Ввічливість і привітність, схоже, стають рушієм торгівлі. Сьогодні скарги громадян здебільшого стосуються порушень гарантійних зобов'язань, повернення товару. Без фахівців консультаційного пункту тут не обійтися.

Цікаво, що, купуючи дорогу радіотелеапаратуру і побутову техніку, покупці часто цікавляться, чи мають вони право пред'являти претензії енергопостачальним організаціям за недотримання параметрів подавання електроенергії. Адже техніка розрахована на роботу в певному режимі напруги елетроструму. Відхилення від норми виводить її з ладу. Хто заплатить за збитки? Найімовірніше, енергетики. У договорі між споживачем і енергопостачальником застереження про це є, та воно не виконується. Як пояснюють у консультаційному пункті, довести вину енергетиків важко: лабораторія, в якій можна встановити причину виходу з ладу приладу, — в організації, яка постачає енергію. Чи стане вона працювати собі на збиток?

На жаль, можливості структур, котрі захищають права споживачів, у законодавчому плані обмежені. Приміром, вжити конкретних заходів до керівника вони не можуть. Тому пріоритетним напрямом у діяльності таких організацій залишається надання консультаційної допомоги, збирання документів, що засвідчують те чи те порушення. Але й це має неабияке значення.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

СВАВІЛЛЯ

«Нічого, що я до вас обличчям?»

За спостереженнями багатьох миколаївців, на вулицях міста вочевидь скоротилася кількість «маршруток». Пов'язано це з настанням курортного сезону. Популярний вид транспорту тепер обслуговує відпочиваючих у напрямку Очакова, Рибаковки і Коблевого.

А міських пасажирів не поменшало. Водії любʼязно пропонують підвезти всіх бажаючих, щоправда, не на сидіннях у машині, а на всіляких лавках, дощечках, ящиках чи стоячи. Більшість миколаївських «маршруток» — «ГАЗелі» і «РАФи», рівень комфорту в яких і для сидячих пасажирів недостатньо високий. А той громадянин, що стоїть, не лише малоприємний своїм скоцюрбленим виглядом, а й може стати причиною травмування інших, приміром, унаслідок різкого гальмування. Перевезення «лівих» пасажирів — найчастіше порушення, що виявлено працівниками ДАІ під час двомісячної операції «Маршрутка».

Порушуються і графіки перевезень. Однією з умов конкурсу міськвиконкому за право перевозити мешканців Миколаєва було зобов'язання обслуговувати пасажирів не коли це вигідно, а згідно з затвердженим графіком, яким визначено певну кількість машин на маршруті та періодичність руху. Незважаючи на це, деяких мікроавтобусів дочекатися після 21—22 годин просто неможливо. А найпідприємливіші підвищують ціну за проїзд у вечірній та нічний час з 60 копійок до одної гривні.

Певна річ, їхати всім треба, але за 40-градусної спеки, з зачиненими вікнами та набитим пасажирами салоном починаєш сумніватися — чи справді краще погано їхати, ніж добре йти.

Олена ІВАШКО.
Миколаїв.

СПИТАЄТЕ — ВІДПОВІМО

Я в готелі зупинився і без грошей залишився

Забронював у готелі номер. Коли приїхав, моя кімната ще не була готова до заселення. Гроші за броню віддав, а ночувати довелося в іншому готелі. Чи повернуть мені вартість броні?

Олег КІРОВ.
Одеська область.

Попереднє замовлення номера в готелі передбачає відсутність проблем після приїзду. Саме для цього ви можете зробити заявку на бронювання номера в готелі. Відповідно до наказу «Про затвердження Правил користування готелями та надання готельних послуг в Україні» плата за бронювання при поселенні у готелі становить 50 відсотків вартості номера за добу. Якщо ви запізнилися, то, крім плати за броню, доведеться розраховуватися за фактичний час невикористання номера, але не більше, ніж за добу, оскільки за цей час броня анулюється. Якщо ви вчасно приїхали, а заброньований номер не був підготовлений до заселення, то вартість броні підлягає поверненню.

Майте на увазі: працівникам готелю забороняється вилучати паспорт. При поселенні ви заповнюєте анкету та пред'являєте паспорт або інше посвідчення особи. Після оформлення документів вам видають квитанцію про оплату та візитну картку готелю. Ключ від номера надається після пред'явлення візитної картки, а якщо в готелі її немає, то за наявності документа про оплату проживання.

Світлана ВОРОНІНА.

КІТ У МІШКУ

Етикетна неетичність

Волинські споживачі добре знають горілку особливу «Волинська» та «Поліська» виробництва Луцького спиртогорілчаного комбінату. Схоже, дехто вирішив цим скористатися. Антимонопольний комітет України розглянув питання про недобросовісну конкуренцію з боку державного підприємства Уманський лікеро-горілчаний завод. Так, у жовтні 2002 року в торговельній мережі Волинської, Рівненської та Черкаської областей реалізовували горілку особливу з назвами «Волинська казка» та «Поліська зірка», композиційно-художнє оформлення етикеток яких схоже з етикетками міцних напоїв виробництва Луцького спиртогорілчаного комбінату.

Антимонопольний комітет визнав дії державного підприємства Уманський лікеро-горілчаний завод порушенням статті 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». На завод накладено штраф, продукцію зі спірними етикетками вилучено з обігу, самі етикетки в присутності податківців знищено, а горілку — пущено на переробку.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Замість звіту була опера і... патронат

Хоча львів'яни мали б привезти до столиці й інших майстрів мистецтв та аматорські художні колективи. І ще щось

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Спершу про нашу позицію. Цією публікацією редакція ще й ще раз засвідчує свою прихильність до культурно-мистецької акції, яка проводиться в країні. Ідеться про творчі звіти майстрів мистецтв та аматорських художніх колективів. Нагадаємо: проводяться вони, як зазначено в наказі міністра культури та мистецтв Юрія Богуцького, відповідно до плану роботи цього міністерства. А поза ним — за відповідної підтримки віце-прем'єр-міністра Дмитра Табачника. Бо цей наказ для облдержадміністрацій, без яких управління культури не в змозі забезпечити проведення звітів, не указ. Бо для звітування потрібні немалі кошти й вагома організаційна допомога.

Хто де і хто як

Так ось, у згаданому наказі є пункт, який гласить: провести звіти у Києві. Та вже після першої звітувальниці, Чернігівської області, пішли якісь збої-перекоси. Бо друга за нею і не бідніша область Запорізька, як ми вже повідомляли 20 травня, прозвітувала сама перед собою — вдома, у Палаці культури «Дніпроспецсталь». Щоправда, до Києва привезли майстрів сцени — театри.

Подібне вчинила і Донецька область. Свої Дні культури в Києві вона відбула кількома театрами, концертом філармонії та ансамблю «Донбас». А майстрів мистецтв і худколективи обіцяє показати в столиці наступного року. Наголошу: звіт-концерт цього регіону мав відбутися під час її Днів культури 18-23 травня.

Не лише сумлінність і дисциплінованість, а й високу відповідальність, окрім чернігівців, продемонстрували і тернопільці. Незважаючи на всілякі складнощі, вони також привезли до Києва своїх найкращих майстрів мистецтв і аматорські художні колективи.

А ще не в чітко визначений навіть графіком звітів, затвердженим згаданим наказом Мінкультури, день (було записано — в першу декаду червня) на головну сцену, на суд вибагливих столичних глядачів, а через засоби масової інформації — всієї України, мала постати Львівська область. Та крім цієї нечіткості у графіку було замуровано ще таку загадку-запитання: які мистецькі чи народні колективи привезуть львів'яни до Києва, коли місцем проведення заходу визначалася Національна філармонія? У якій дуже гарна, але й дуже невелика глядацька зала?

Минула перша декада червня. Тиша. Нарешті афіші сповістили: до Національної опери України — колишнього академічного театру опери та балету ім. Тараса Шевченка «у світ вітчизняної та європейської класики запрошує Львівський державний академічний театр опери та балету ім. С. Крушельницької».

Отже, купуючи квитки, глядачі мали здогадуватися, що той «світ класики» не що інше, як концерт. Але коли вже й концерт, що вже чітко зазначалося у квитках, то чому, вибачте, тільки академічного театру? Певно, автори афіші були переконані: прискіпливих глядачів заманить до опери напис на афіші:

«Рік культури в Україні. Під патронатом Президента України Л. Д. Кучми».

Як тут не дивуватися, чому останнім часом так широко почали застосовувати цей «дах»? Де треба і де можна й обійтися без нього. І чи намагаються плазуни перед найвищою посадовою особою держави самі собі відповісти на запитання: що воно таке, отой патронат? Для чого його втискують куди завгодно і де завгодно? Для важливості, значущості заходу чи просто заради задурення людей? А не охопленого цим обнадійливо-вагомим терміном ятрить відповідь: мабуть, через те, що не все патронує глава держави, у нас Інколи, Подекуди мають місце Деякі недоліки. Чи, може, «під патронатом» слід мати на увазі якийсь такий собі сертифікат якості й надійності? Нічого подібного. То навіщо ви, керманичі різних рангів, зловживаєте посадою Президента, якщо він і справді проявив про вас певне, а може, особливе, піклування? Це ж просто його святий обов'язок. Чи, може, комусь зручно і вигідно інколи, мов товстою ковдрою, прикриватися ним?

А тепер нумо на концерт

Що ж відбулося минулої п'ятниці, 20 червня, під найвищим патронатом у Національній опері? Поза будь-яким сумнівом, був чудовий, посправжньому високомистецький концерт. Втім, певно, лише пісня А. Кос-Анатольського на слова І. Франка «Ой ти, дівчино, з горіха зерня» викликала найбільше щирих і вдячних оплесків. Мабуть, цей твір був найзрозумілішим й найдоступнішим для сприйняття шанувальників не лише опери, а й земляків львів'ян. І не лише тому, що він був майстерно виконаний солістами з гарними голосами. Це був один з небагатьох творів, що звучав рідною українською мовою.

Очевидним і зрозумілим всій залі було й те, що декотрим солістам Львівської опери вочевидь не завадили б мікрофони. Щоб їх чутніше було у залі опери... Значно сценічно красивішими й привабливішими були сцени з опери «Мойсей», виконані у другому відділенні концерту.

І ще таке помітне непорозуміння. На концерті навіть згадки не було про всеукраїнський звіт. А про Рік культури і патронат не забули. По завершенні концерту були величезні букети квітів від Президента, Верховної Ради і Кабінету Міністрів, Міністерства культури і мистецтв України. А на сцені чи перед мікрофоном — жодного представника від них. Це виняткова ознака Року культури і цього всенародного звіту?

Проте оцінювати концерт театру опери та балету можна лише, зіставляючи його з виступом інших таких п'ятьох мистецьких колективів, які є у нас в Одесі, Дніпропетровську, Харкові й Донецьку. А порівнювати концерт будь-якої опери з концертом, скажімо, обласних драматичних театрів, філармоній чи ансамблів і оркестрів — все одно що оцінювати спроможність конячки-трудівниці з літаком, навіть кукурузником.

Що новенького у звітах?

Коли аналізуєш звіти й відбувалівки перших областей, виникає й таке запитання. А які нові, оригінальні твори прозвучали на них? Чи були свіжі, сучасні, патріотичні?

Пригадую покійного головного режисера звітів Бориса Шарварка. Саме такі вимоги він ставив два роки тому перед митцями областей напередодні їхніх звітів, що присвячувалися 10-й річниці незалежності України. Ці його побажання було надруковано і в інтерв'ю Бориса Георгійовича нашій газеті. Тоді також мало яка область привозила якісь новинки. Однак тоді всі неодмінно звітували лише у Національному палаці «Україна». І не концертом того чи іншого колективу. Ті звіти кожної області без винятку були багатожанрові, багатогранні. То була демонстрація широкої палітри регіонального рівня мистецтва майстрів і колективів самодіяльних, художньо-аматорських.

На цих звітах про оригінальність, новизну, патріотизм ніхто навіть не згадує. Зрозуміло, привозять гарні твори, показують свої кращі мистецькі колективи. І звіти-концерти цього року в Рік культури в Україні, оголошений Президентом України, здебільшого вже відшліфовані, відкатані часом. Відбули захід, як Львівська область, і поїхали.

Пригадую засідання експертної групи після взагалі прекрасного концерту-звіту Тернопільської області. Не один з висококваліфікованих і професіональних митців делікатно закидав тоді представникам області — привезли й слабкі колективи, без яких концерт виграв би. Але вони, як і чернігівці, привезли якомога більше колективів, щоб сповна показати свій культурно-мистецький масив. Та й для учасників виступ на головній сцені країни — згадка на все життя.

Але якщо так і далі проходитимуть звіти, то декотрі області діятимуть за принципом: вимагаєте — дивіться, що привезли. Тоді яку мету ставило Міністерство культури і мистецтв України, започатковуючи цей всеукраїнський звіт? Цього нам поки що не вдалося з'ясувати ні в міністра Юрія Богуцького, ні в першого заступника державного секретаря міністерства Василя Романчишина.

Зате нині є мистецьке підприємство

Так, нині гостро відчувається відсутність Бориса Шарварка, колишнього генерального директора — художнього керівника Всеукраїнського центру фестивалів та концертних програм. Який, до речі, гаряче схвалив і всіляко підтримував проведення нашою редакцією конкурсу на кращого соліста-вокаліста серед учасників тих звітів.

Зараз немає того центру. Його і ще дві організації об'єднано в державне підприємство «Україна мистецька». Зверніть увагу на назву: підприємство. Культура, певно, має бути поставлена на технологічний конвеєр. Довго обов'язки керівника цього підприємства виконували різні люди. На деякий час засвітився на цій посаді Василь Стасюк. Як він обурювався нашим конкурсом, мовляв, ви, журналісти, не фахівці і нездатні визначити кращих співаків. Начебто це було справою не редакційного журі. Зрештою, це наше право на смак і задоволення. Хоча ми неодмінно консультувалися із працівниками центру і з тим же Борисом Георгійовичем, котрий напередодні звітів областей у Києві неодмінно особисто переглядав їх на місцях, вносив у них свій головний режисерський задум.

Тепер ніби призначили на посаду художнього керівника підприємства (!?) заслуженого діяча мистецтв Василя Вовкуна. Та знайти його і домовитися щодо проведення редакційного конкурсу також, на жаль, досі не вдалося.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

На знімку: фрагменти з концерту львів'ян.

Фото Анатолія СЕЛЕНТІЯ.

ВІД РЕДАКЦІЇ. ***Отож, залишається незрозумілим, якими будуть нинішні всеукраїнські звіти областей. Але незмінним залишається наше бажання розповідати на шпальтах газети про виступ у Києві, в рамках оголошених звітів, кожної області. Дивитися на них прискіпливим глядацьким поглядом. Бо потрібні вони не Міністерству культури і мистецтв, а самим областям. Всьому нашому талановитому українському народові.***

У творчих звітів настала велика перерва. До вересня. За графіком 19 числа у Києві має звітувати Хмельницька область.

Реквієм безсмертному подвигу

ДО 60-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Велика Вітчизняна війна розколола XX століття на три епохи: довоєнну, воєнну і повоєнну. Але їх доленосні віхи назавжди зберігаються в незгасній пам'яті народній.

Цьогоріч виповнюється 60 років з дня звільнення одинадцяти обласних центрів та столиці, а 28 жовтня 2004-го — 60 років з дня цілковитого звільнення України від фашистів.

Бій за місто Київ

Епопея визволення України тривала від 18 грудня 1942-го до 28 жовтня 1944 року від села Півнівка Луганської області до Закарпаття.

Підготовка і відзначення пам'ятних дат Великої Вітчизняної війни — це ще одна нагода детально проаналізувати стан виконання Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», здійснити додаткові заходи із поліпшення соціального забезпечення ветеранів війни. Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів розглянув виконання Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 — 1945 років».

За час, що минув після прийняття закону, в Україні завдяки зусиллям та ініціативі передусім ветеранських організацій, органів влади здійснено низку заходів із виконання його положень.

Оголошено конкурс на краще історичне дослідження подій Великої Вітчизняної війни в Україні, завершено випуск історико-меморіального серіалу «Книга пам'яті України», відбулися спеціальне засідання Верховної Ради України та всеукраїнська акція «Пам'ять», присвячені 60-річчю початку Великої Вітчизняної війни.

Проводяться заходи з поліпшення пенсійного та медичного забезпечення ветеранів війни, акції «Милосердя», «Турбота». Для учасників бойових дій, які мають визначні заслуги, Президент України встановив 100 довічних державних стипендій, а Кабінет Міністрів України — 26 стипендій імені героїв Великої Вітчизняної війни для курсантів і слухачів вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України.

Понад 100 ветеранів війни, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, зараховані почесними солдатами до списків особового складу військових частин вищих навчальних закладів.

У деяких населених пунктах впорядковано братські могили та інші військові поховання, облаштовано пам'ятні місця, пов'язані з подіями війни. В Києві проведено інвентаризацію військових поховань воїнів на міських кладовищах.

У Житомирській області за тісної співпраці виконавчих і представницьких органів з ветеранськими організаціями розроблено й реалізуються регіональна, міські й районні програми соціально-медичного забезпечення.

Водночас робота із виконання закону не набула системного характеру. Багато положень закону не стали предметом конкретної роботи виконавчих і представницьких органів влади з їх реалізації, залишаються декларативними.

Згідно із законом центральні органи виконавчої влади мали розробити відповідні заходи і зорієнтувати місцеві органи влади. Однак деякі владні структури навіть не знають або не хочуть знати про цей закон.

Триває кампанія із перейменування вулиць і площ, руйнації меморіальних дощок, пам'яток, знаків, пов'язаних з подіями та героями Великої Вітчизняної війни. Деякі місцеві ради Західного регіону України прийняли рішення про демонтаж меморіальних дощок і пам'ятних знаків з будинків, в яких свого часу жили Герої Радянського Союзу, а також з будинків вулиць, які носили імена героїв.

Залишається невизначеною позиція центральних органів виконавчої влади стосовно виконання постанови Верховної Ради України про створення в Україні Меморіального комплексу «Ратне поле» і спорудження в Києві пам'ятника тричі Герою Радянського Союзу Івану Кожедубу.

Не зупинено руйнації історичної пам'яті народу. Термін «Велика Вітчизняна війна», яка справила вирішальний вплив на весь перебіг другої світової війни, фактично вилучений із державної термінології і вживається керівниками різних рівнів лише в їх зверненнях до ветеранів війни у дні Перемоги і звільнення України від фашизму.

У багатьох підручниках для навчальних закладів, в передачах окремих засобів масової інформації нерідко тенденційно, неправдиво висвітлюється зазначений період в історії нашої держави.

Болісно сприймають ветерани війни послідовне скорочення пільг, передбачених для них чинним законодавством. Непоодинокі приклади засвідчують, що органи місцевої влади, керівники трудових колективів відмовляються навіть від надання організаційної та фінансової допомоги для поховання померлих ветеранів війни. У статті 6 закону сказано: «Поховання учасників бойових дій здійснюється органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів».

Велика Вітчизняна війна — це наша історія, наше минуле. Своїм минулим можна пишатися або соромитися. Його можна любити або ненавидіти. Але в жодному разі його не можна забувати, фальсифікувати, переінакшувати.

Історія визволення України, як і історія всієї війни, писалася доблестю і самопожертвою воїнів, талантом полководців, наших співвітчизників. Про кожну краплю крові, кожну сльозу мають знати нинішні й прийдешні покоління нашої Бтьківщини.

Петро ЦИБЕНКО,
голова Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів.

ЛЮДИНА-ЕПОХА

Магістр гри в дитинство

Виповнилося 76 років від дня народження В'ячеслава Котьоночкіна

Якби ви його за життя вголос назвали автором одного мультфільму, мабуть, В'ячеслав Котьоночкін образився б не на жарт. За 50 років життя в анімаційній індустрії (так, так, свого часу це була саме індустрія в найкращому розумінні цього слова) Котьоночкін створив більш як 60 мультиків. Проте рівного «Ну, постривай!» на теренах колишнього Союзу, мабуть, не з'явилося й досі. На знаменитому серіалі встигли вирости діти дітей, і ще раз діти дітей: «довгограючий» фільм знімали з кінця 60-х упродовж майже чверті століття. Остання серія побачила світ 1993 року, коли вже не було в живих неперевершеного Вовка — Анатолія Папанова. Серіал популярний і сьогодні. Завдяки рекомендаціям тат і мам. А також через те, що стоїть окремо, аж ніяк не перетинаючися із сучасними західними мультиплікаційними «жуйками» і пострадянською дурепою Масянею.

Нісенітниця! — скаже хтось. Адже Диснеївська Америка подарувала світові таку універсальну анімаційну систему, що якийсь там мультик-совок зразка 70-х видається ганчірковою лялькою на тлі Барбі. А ось і ні.

По-перше, «Ну, постривай!» — розгорнута багатошарова метафора. Водночас творці американських «картинок, що рухаються», ніколи не грішили підтекстами: не здатні були. Плюс — «їхнє» сите суспільство споживання не давало стільки приводів для езопівщини, для завуальованих іронією думок.

Звісно, 30 років тому траплялися такі, хто звинувачував Котьоночкіна в епігонстві: мовляв, Вовк і Заєць — мало не двійники диснеївських котів, мишей, кроликів і поросят. Проте це були наші Вовк і Заєць. І тому що існували в наших тодішніх реаліях. І тому що це були два непримиренні погляди на тодішню дійсність. Хіпі Вовк як втілення «привиду Заходу» з року в рік ганявся за дуже позитивним героєм, таким собі плакатним піонером — Зайцем. Звичайно, розповсюджувач «згубного впливу» завжди залишався в дурнях.

Із відомих мультфільмів у послужному списку кавалера «Ордена усмішки» В'ячеслава Котьоночкіна — «Жаба-мандрівниця», «Межа», «Шайбу-шайбу», «Незвичайний матч»... Усе своє довге життя в мультиплікації він звіряв свою творчість, власні сюжети і героїв за першим дитячим враженням. 1938 року маленький Слава вперше побачив кольоровий мультик на новорічній ялинці в Колонному залі Будинку спілок. Захворівши на анімацію, вступив на курси при «Союзмультфільмі» в 1946 році. Від хвороби своєї, на щастя, не вилікувався. Що добре. Інакше його юні сучасники втратили б у своєму вихованні дуже й дуже багато.

Про яких мультиплікаторів і про які мультики ми можемо нині сказати те саме?

Ольга КРАСОВСЬКА.

Донецьк може «постаріти»

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Міська влада Донецька запропонувала його мешканцям обговорити... дату заснування міста. У декого це викликало здивування, адже прийнято вважати 1869 рік, коли англійський промисловець місіонер Джон Юз (Х'юз) заснував тут металургійний завод. Його ім'ям згодом і було назване селище. Про це, зокрема, пише в нарисі «Стара Юзівка» Ілля Гонімов.

Думка про «благородне англійське» походження міста настільки сподобалася його керівникам, що було прийнято рішення про спорудження пам'ятника Джону Юзу. Тоді заснували і фонд імені знаменитого підприємця, а у Британії відшукали його нащадків. Мовляв, сам факт заснування міста англійцем приваблюватиме іноземних інвесторів.

Однак місцеві історики знову звернули увагу на те, що поселення в нашому краї існували задовго до прибуття Юза. За однією з версій, датою заснування Донецька пропонується вважати 1690 рік, бо в той час у верхів'ях Кальміусу жили запорозькі козаки. Інша точка зору «прив'язана» до 1778 року, коли на території теперішнього обласного центру виникли села Євдокимівка та Олександрівка. Після ліквідації Запорозької Січі землі, від теперішнього Путилівського парку до Донецького металургійного заводу, віддали поручику Євдокиму Шидловському. На них і розташувалися два названі села, де, за свідченнями істориків, мешкало 46 чоловіків і 30 жінок.

А ось що пише про наш край того часу Е. Боуїн, співвітчизник Джона Юза, у книзі, присвяченій англійському підприємцю: «Більшість території Південної України на той час складали безмежні простори бідних степових земель... Весною і влітку випадали рідкі дощі, що дозволяло на найкращих ділянках землі вирощувати деякі сільськогосподарські культури. Селяни по віддалених селах обробляли ці клаптики в умовах крайньої бідності, а на неродючих територіях пастухи Донського козацтва вели кочове життя. Степ був широким і пустельним, кругом панував глибокий спокій, бо зносин із зовнішнім світом майже не існувало».

Першопрохідцем Джона Юза в цих степах, як бачимо, не можна вважати. Мабуть, саме тому на пам'ятнику Юзу замість «засновникові міста» з'явилося нейтральне: «одному із засновників».

«Юз приїхав не у безлюдний степ, а в заселений, —наполягає керівник історичного клубу «Былое Донетчины», дійсний член Географічного товариства Росії і України Михайло Альтер. — На час його приїзду сюди у верхів'ї Кальміусу, в слободі мешкало до півтори тисячі лише дорослого населення, а з дітьми —понад чотири тисячі осіб».

Щонайменше за 16 років до появи англійського підприємця поблизу слободи Олександрівка вже було закладено рудник з трьома шахтами. Мінеральні багатства краю здебільшого розвідали, однак видобуток вели примітивними способами. І лише з появою залізниці розпочався бурхливий розвиток промисловості, який приваблював сміливців. Одним з перших сюди прибув Джон Юз.

Останніми роками в області спостерігається тенденція до перегляду дат заснування найбільших міст. Свого часу «Голос України» писав, як завдяки краєзнавцеві Миколі Колодяжному Макіївка «постаріша́ла» на 87 років. Поновилися суперечки про «вік» Маріуполя. Тепер на черзі — обласний центр. Міський голова Олександр Лук'янченко пообіцяв розглянути всі пропозиції і зауваження громадян. Рішення ж про дату заснування Донецька прийматиме сесія міської ради. Це може статися в серпні нинішнього року. Тож донеччани, які чотири роки тому гучно відсвяткували 130-річчя міста, й не здогадуються, скільки «стукне» незабаром рідній шахтарській столиці.

Ліна КУЩ.

ФОТОФАКТ

У Житомирі на нараді-семінарі керівників обласних управлінь і Департаменту ДАІ було продемонстровано зразки нової форми державтоінспекторів (*на знімку*).

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

СУСПІЛЬСТВО

Іменини, іменини Валентини. Повний зал гостей

ЮВІЛЕЇ

У національному палаці «Україна» відбувся концерт на честь 20-річчя творчої діяльності Валентини Степової.

20 років — не 50, і навіть не 30. Однак у цьому святкуванні для народної артистки України, солістки Національної опери, певне, був особливий сенс. Валентина не те щоб відсікла за один вечір творчу молодість. Вона нібито відклала її на полицю для дорогих серцю реліквій та вступила у творчу зрілість. І, як обіцяла заздалегідь, концерт виявився багатий на сюрпризи. А найбільший з них — те, що багато сюрпризів були неждані і для Валентини.

Скільки державних мужів — міністрів, депутатів, генералів, гетьманів, знаменитих артистів, поетів, композиторів — стояли в черзі тих, хто бажав привітати ювілярку!.. Певне, на сусідньому з палацом Володимирському ринку план з продажу квітів виконали на півроку вперед. Букети під час усього концерту мали дивну властивість. Вони ніби проростали з-під крісел, з'являлися нізвідки. Потім переміщалися на сцену. І врешті-решт, стали великим небаченим садом біля ніг королеви.

Із самого початку статус концерту було визначено як неофіційний. Хоча офіційних привітань було дуже багато (від міської ради та міської держадміністрації Києва, міністерств, відомств, громадських організацій...). Присутність на сцені представників Міністерства оборони та Міністерства внутрішніх справ дало привід ведучим у подальшому називати співачку генеральшою. По сцені з корзиною квітів навіть крокував почесний караул. Премію «Українська хвиля» вручив Валентині поет Олександр Бригинець. Українське реєстрове козацтво призначило ювілярку на посаду Берегині й нагородило Бронзовим Хрестом. Хмельницьке земляцтво в Києві прийшло з подарунками. Керівники Хмельницької облдержадміністрації та обласної культури привезли коровай з рідної для співачки землі (Валентина — уродженка міста Полонного).

Кожний сценічний костюм бенефіціантки — окремий характер і смисловий вузол концерту. Ніжно-рожеву, білосніжно-бузкову з горошками й газовою накидкою, а також білу-білу сукні Валентина Степова в останньому блоці виступу змінила на народні строї.

Українська вокальна лірика сучасних авторів («Волошкове поле», «Я люблю», «Пролітали гуси», «Не забудь», «Чорноока ніч»), твори, що увійшли до фонду вітчизняної пісенної класики («Ой, візьму відерце», «Чотири воли пасу я» Кос-Анатольського, «Соловейко» Кропивницького, «Дніпровський вальс» Шамо), кілька запальних пісень, виконаних разом із солістами Національної опери Петром та Павлом Приймаками, а також чудові народні пісні й ті, які вважають народними (як-от «Гандзя»)... Це далеко не всі напрями, за котрими розвивався концерт. До речі, музика з опер та оперет не була представлена цього вечора взагалі (і це ще одна несподіванка для шанувальників). Однак ювілей від того, здається, не постраждав. Просто в публіки з'явилася можливість відчути дещо іншу Валентину, ніж, приміром, на її попередньому сольнику в «Україні» кілька років тому.

Із правдивих чоловіків, котрі були на сцені з Валентиною протягом усього вечора, не можна не назвати відомих ведучих, кмітливих Василя Ілащука та Петра Магу. А ще — уславлених диригентів Анатолія Молотая та Віктора Гуцала, керівників двох провідних в Україні оркестрів, а за сумісництвом — земляків Валентини Степової.

Заслужені слова подяки за десятирічну співпрацю з виконавицею вислухала на свою адресу концертмейстер Ірина Шестеренко.

«Окрасою українського жіночого генофонду» назвав Валентину поет Степан Галябарда. Вельми загадково, але душевно. Щирих слів було так багато, що мама співачки не стримувала сліз (у залі були також тато і рідний брат). «Мамо, ти обіцяла, що будеш усміхатися!» — жартівливо обурювалася бенефіціантка.

Утім, як на всіх ювілеях, промовам та дифірамбам загрожував надмірний пафос. І стримувала його хіба що сама Валентина — людина життєрадісна, з дивовижним почуттям гумору. А завершився вечір велетенським рожевим тортом, що викотився на таці, жвавими ритмами та феєрверком.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

На знімках: Валентина Степова; мама, брат і тато бенефіціантки.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

P. S. Концерт відбувся за сприяння Міністерства культури та мистецтв України, Київської міської державної адміністрації, Фонду сприяння розвитку мистецтв, а також Міжнародного творчого центру Яна Табачника.

Море й здоров'я чекають на вас

ВІДПОЧИНЕМО!

Теплі ласкаві хвилі набігають на золотавий пісок. Залюбки занурюються в них дорослі й діти. На Чорноморському узбережжі Херсонщини офіційно розпочався курортний сезон.
У санаторій для дітей з батьками «Скадовськ» він, як завжди, прийшов раніше — оздоровниця приймає відпочивальників ще з квітня.

— Цього року працюємо в новому статусі — пансіонат з лікуванням перейшов у розряд санаторію, — розповідає директор найстарішого лікувального закладу приморського Скадовська Марія Перець. — Повністю оновили лабораторне обладнання, озброїлися комп'ютерною діагностикою. Маємо тепер змогу порівнювати показники стану здоров'я пацієнтів на початку курсу лікування і після його завершення. Замінили також на сучасніші апаратуру й устаткування в процедурних кабінетах. Лікування в них проходять і дорослі, й діти. Профіль закладу — захворювання верхніх дихальних шляхів та нервової системи.

Санаторій пропонує широкий спектр лікувальних засобів, серед яких: спелеотерапія, фоноаерозолетерапія, фітоінгаляції, магнітотерапія, грязе- та озокеритотерапія. Грязі, що застосовують для аплікацій, доставляють з відомих своїми унікальними лікувальними властивостями озер — Сакського у Криму та Соляного в Голій Пристані.

Цього сезону в «Скадовську» став до ладу новий сучасний корпус. Змінилися і самі приміщення: зі смаком обставлені холи, обладнано номери-люкс. Радує око розкішна галерея живих квітів, що буяють тут цілорічно.

Курортники будуть приємно подивовані виглядом набережної. Міська влада доклала зусиль і віднайшла кошти на її «європеїзацію»: красиву тротуарну плитку, освітлювачі в стилі ретро, впорядкування торгових місць. У цих зрушеннях є внесок і директора Марії Перець — депутата міськради.

— Уже кілька років приїздимо до «Скадовська», — каже подружжя Світлана й Іван Гонтарі з Миколаївщини. — Відпочинок тут доступний родині з середніми статками. Ціни на путівки стабільні, перебування протягом 12 днів разом з дев'ятирічним сином коштує нам 1800 гривень. І лікуємося, і купаємося.

А Ірина Ганущак зі Львова, вважай, виросла у «Скадовську» — ще дитиною приїздила сюди з мамою та бабусею. Нині відпочиває вже з чотирирічною донею:

— Тут лікує все: море, сонце, вода. А ще південні дари ланів — харчування у санаторії відмінне, завжди свіжі овочі й фрукти, а страви різноманітні й смачні.

У Скадовську справді лікує все: настояне на степових травах повітря, тепла, привітна Джарилгацька затока, гарячий пісок і навіть столітній дуб на території санаторію — сеанси в його товаристві також в арсеналі медиків.

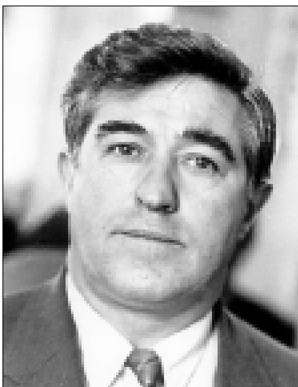

Отож, якщо плануєте відпочити й підлікуватися, на вас чекають: Херсонська область, м. Скадовськ, Набережна,1, тел. 8-05537-52216.

Алла БРУСИЛОВА.
Фото автора.

Як охороняти українську систему охорони здоров'я?

Система охорони здоров'я — найбільш резонансна сфера суспільної думки сучасної України. Про це свідчать дані не лише численних соціологічних опитувань, а й висновки науково-практичних конференцій, «круглих столів» тощо. Зрештою, актуальність і значущість функціонування української медицини загалом і її проблемних чинників зокрема очевидні навіть за відсутності грунтовних соціологічних досліджень, на це вказує і щоденний життєвий досвід мало не кожного громадянина. Така обставина змушує зробити щонайменше два попередні висновки. По-перше, концептуалістика розвитку системи охорони здоров'я в сучасній Україні потребує нагальної конкретизації, а методи й засоби перетворень мають бути прийнятні не для окремих прошарків, а для суспільства в цілому. По-друге, навіть якщо клубок проблемних чинників у зазначеній сфері й неможливо розплутати однією газетною публікацією, то все-таки можна і треба принаймні окреслити проблемні аспекти і хоча б визначити послідовність зусиль з оптимізації стану справ.

Будівля на піску байдужості

Проблему розвитку і формування сучасної української системи охорони здоров'я обговорюють давно і на різних рівнях: від суто побутового, коли йдеться про здоров'я пересічного громадянина, і до найвищого державного, коли окреслюються перспективи розвитку цієї важливої соціальної сфери в масштабах країни. Проте саме в останньому випадку часто використовують досить неоднозначні штампи, які за детального розгляду виявляються сумнівними або навіть хибними. Наприклад, показники стану здоров'я населення часто використовують як своєрідний еквівалент рівня соціально-економічного розвитку суспільства. І не погодитись із цим важко, адже навіть Світовий банк виокремлює охорону здоров'я як пріоритетну сферу інвестування.

Якщо Україна справді погоджується з такою точкою зору, устаненою на рівні провідних світових інституцій, то чому ми маємо справу з такою глибокою кризою зазначеної галузі? І якою мірою ці дві реальності — теоретично декларована пріоритетність та практичне функціонування за залишковим принципом — узагалі сумісні? Для мене визначальним показником є суспільна практика: якщо ми декларуємо одне, а на практиці маємо щось інше чи навіть діаметрально протилежне, то можна твердити або про кон'юнктурність декларацій, або про неспроможність перекласти теоретичні постулати на мову практики. Так чи так слід констатувати наявність значної суспільної проблеми.

Звернімо увагу ще на одну загальновживану тезу, яку часто використовують для полегшення кризового стану системи охорони здоров'я. Основною причиною сьогоднішніх негараздів називають падіння показників соціально-економічного розвитку країни в 90-х роках. Це видається безперечною істиною, однак досить викласти її мовою цифр, як одразу, мов на рентгенівському знімку, проявляється справжній зміст: якщо падіння ВВП становило приблизно 40—60 відсотків, то чому державні видатки на охорону здоров'я скоротились у 7,5 разу (тобто на 750 відсотків)?

Звичайно, загальна економічна криза не могла не позначитися негативно на медичній галузі, однак масштаби, параметри негативізму в системі охорони здоров'я України непорівнянні з економічними негараздами загалом. Це означає, що на певному етапі охорону здоров'я фактично кинули напризволяще, а зусилля чиновників держави скеровувалися не так на те, щоб оптимізувати стан справ, як на те, щоб обгрунтувати закономірність і безальтернативність кризи саме такої глибини.

Отже, якщо ми справді намагаємося привести розвиток української системи охорони здоров'я у відповідність з вимогами сучасності, то маємо передусім потурбуватися, щоб перенести будівлю медичної галузі з хиткого піску байдужості й безвідповідальності на надійний фундамент суспільно прийнятних реформ.

Кризова симптоматика як керівництво до дії

Падіння соціально-економічного рівня розвитку України в 90-х роках призвело до погіршення стану здоров'я населення й таких негативних демографічних тенденцій, як зниження рівня народжуваності, підвищення рівня смертності, старіння населення і зменшення середньої тривалості життя. На жаль, об'єктивне зростання медичних потреб громадян відбувалося на тлі зменшення можливостей самої галузі охорони здоров'я.

За умов гострої нестачі бюджетних коштів дедалі більший сегмент амбулаторної і стаціонарної допомоги стає платним, що, у свою чергу, негативно позначається на його доступності для населення. Внаслідок значного поширення набула практика зволікання зі звертанням у медичні заклади з причин низької платоспроможності пацієнтів. Це призводить до зростання кількості тяжких і занедбаних хвороб.

Такий ланцюжок причинно-наслідкових зв'язків хоч і цілком закономірний, проте вкрай небезпечний з точки зору суспільних наслідків, а тому потребує рішучих і невідкладних зусиль для докорінного поліпшення ситуації.

Надзвичайно небезпечним з точки зору соціального резонансу є також підвищення вартості медичних послуг і медикаментів, фактична відсутність механізму формування і регулювання цін на медичні препарати, котрі мають найбільший попит у населення. Не додає оптимізму й деформованість ринкових відносин у сфері охорони здоров'я: майже 70 відсотків ринкового обороту припадає на тіньовий сектор, який перебуває поза системою державного оподаткування.

Українська система охорони здоров'я потерпає від непослідовної соціально-економічної політики, відсутності єдиних умов для всіх суб'єктів господарювання, несприятливого інвестиційного клімату, недосконалої податкової політики тощо. Зниження фінансового забезпечення медичної галузі посилюється невиправданим зростанням цін на медикаменти, енергоносії і комунальні послуги. Лише з 2000 року паралельно з процесами економічної стабілізації почали підвищуватися асигнування державного бюджету на потреби охорони здоров'я, що дало змогу вперше за попереднє десятиліття здійснити централізовану закупівлю в необхідному обсязі вакцин і деяких життєво важливих препаратів.

Загальновідомо, що ступінь пріоритетності будь-якої галузі віддзеркалює такий показник, як частка валового внутрішнього продукту, котрий виділяється на її потреби. І от в Україні після тривалого спаду цей показник у 2000—2002 роках хоч і стабілізувався, проте лише на рівні 2,5—2,8 відсотка ВВП. Це значно нижче параметрів, рекомендованих Всесвітньою організацією охорони здоров'я (7—8 відсотків ВВП).

Драматизм ситуації з нестачею бюджетних коштів посилюється тією обставиною, що значну частину державного фінансування медичної галузі використовують нераціонально і навіть не за цільовим призначенням: переважно на затратне стаціонарне лікування. В той час як дешева й високоефективна первинна медико-санітарна допомога фінансується за залишковим принципом.

Криза української системи охорони здоров'я зумовлена, головно, двома обставинами: по-перше, недостатнім матеріально-технічним забезпеченням галузі; по-друге, нераціональним використанням наявних ресурсів. Теоретично слід було б істотно й синхронно оптимізовувати обидва параметри, проте треба мати на увазі, що в сучасних соціально-економічних умовах значне нарощування бюджетних видатків вельми проблематичне, а отже, малоймовірне.

Тому за умов, коли на додаткові фінансові вливання галузь розраховувати не може, надії треба покладати лише на раціональніше використання наявних фондів і коштів. Як на мене, тут уже йдеться про елементарну чесність і порядність чиновників від медицини, які в умовах обмеженого фінансування розтринькують і не за цільовим принципом використовують матеріальні та фінансові ресурси. Вочевидь, ця практика не тільки неприпустима, а й така, що тягне за собою певну відповідальність.

Комплексна оптимізація — на часі

А поки що галузь непокоять не так проблеми погіршення здоров'я населення, як умови власного виживання. За цих умов основні зусилля скеровуються не на розвиток передових технологій охорони здоров'я, а на утримання досягнутих (і досить далеких від сучасних світових стандартів) позицій. Але інерцію потрібно долати — і якомога швидше, адже, наприклад, фінансування амбулаторно-поліклінічних закладів за кількістю відвідувань не створює ні економічних, ні професійних стимулів для підвищення ефективності функціонування галузі, а навпаки — лише сприяє марнотратному використанню ресурсів і коштів населення. Така система фінансування амбулаторних закладів не виконує фундаментальної суспільної функції: вона не мотивує, не інтенсифікує зусилля медичного персоналу, скеровані на підвищення показників здоров'я населення. І вже хоча б із цих міркувань її належить істотно коригувати.

Потенціал оптимізації функціонування поліклінік є, і він доволі значний. Зокрема, поліклінікам до снаги істотно розширити межі діагностичних і лікувально-оздоровчих практик, надавати спеціалізовану консультативну і медико-санітарну допомогу і, що важливо, розширити сферу профілактичних і медико-просвітницьких заходів. Це істотно посилить профілактично-превентивні функції первинної медико-санітарної допомоги, що сприятиме досягненню двоєдиної мети: підвищенню реальних показників здоров'я населення і значному заощадженню коштів галуззю.

Стаціонарна медична допомога — найзатратніший вид медичної допомоги, а тому нарощування ефективності використання ресурсів у цьому секторі — надзвичайно важливе завдання. На часі істотне зменшення потреб у госпіталізації, розвиток сімейної медицини, а також диференціація медичних закладів згідно зі ступенем інтенсивності і тривалості медичного обслуговування.

Ще один проблемний аспект — розподіл коштів, котрі надходять у систему охорони здоров'я. З одного боку, ця процедура потребує дотримання чіткості й нормативності, а з другого —надміру жорсткий розподіл за статтями кошторису лише паралізує пошук внутрішньогалузевих резервів.

Поза будь-яким сумнівом, реформа української системи охорони здоров'я також не може бути повноцінною за умов відсутності кардинальних змін в оплаті праці медичного персоналу. В контексті загального реформування фінансового забезпечення медичних закладів метою змін у системі оплати праці стає формування таких соціальних умов у сфері охорони здоров'я, за яких професійне функціонування лікарів на мікрорівні забезпечуватиме на макрорівні нарощування ефективності медичних послуг і використання ресурсів.

Обмеженість можливостей підвищення державних асигнувань для галузі охорони здоров'я зумовлює пошук у цій сфері додаткових джерел фінансування. Ідеться передусім про запровадження соціального медичного страхування, а також про легалізацію і впорядкування співучасті населення у фінансуванні медичних послуг. Погоджуюсь, це питання містить багато суспільно неоднозначних аспектів, проте це не означає, що ми маємо право відкладати його в довгу шухляду.

Проблема потребує широкого, загальносуспільного висвітлення. Саме публічність обговорення, а також прозорість, аргументованість прийнятих рішень стане тією необхідною передумовою, що забезпечить прийнятність реформ на рівні переважної більшості сучасного українського соціуму. З цим перегукується і потреба комплексного моніторингу системи охорони здоров'я і формування по-справжньому ефективної сфери медичних послуг — особливо під кутом зору дотримання прав пацієнтів і забезпечення транспарентності фінансових, структурних і кадрових перетворень.

А що стосується функцій Верховної Ради України, то їй належить визначити як завдання пріоритетної важливості законодавче врегулювання проблем забезпечення галузі охорони здоров'я фінансовими ресурсами, а також раціонального і прозорого їх розподілу та використання.

Адам ЧИКАЛ,
народний депутат, заступник голови Комітету з питань національної безпеки і оборони.

СПОРТ

■ *Бокс*

Помста за брата-2?

Недавній поєдинок за звання чемпіона світу за версією WBC між суперважковаговиками — британцем Ленноксом Льюїсом та українцем Віталієм Кличком — і сьогодні актуальний в американській пресі та на телебаченні.

Як повідомив наш кореспондент з Лос-Анджелеса Михайло Кугель, усі ці дні чимало телеканалів демонструють повтори поєдинку, котрий сколихнув Америку і весь спортивний світ. Коментуючи бій гігантів, видатний боксер Джордж Формен не втримався від емоцій і сказав, що вискочив би на ринг, щоб допомогти симпатичному для нього Кличкові.

А ще один високий авторитет, Евандер Холліфілд, зізнався, що Віталій Кличко став для нього приємною несподіванкою. Принаймні поперва він віддавав перевагу Льюїсові. Але, на думку пана Холліфілда, лише брак досвіду не дав змоги Віталієві звалити суперника долі ще у другому раунді.

До речі, в букмекерських конторах ставки робили один до десяти на користь чинного чемпіона. Тепер перевагу Кличкові віддають 55 відсотків уболівальників.

Одне слово, США закохалися в українського богатиря, як його тепер називають, мужнього воїна. А в місцевих газетах критикують лікаря Кличка, який дуже невпевнено загоював рани. А ще публікують можливий варіант розвитку подій. Підписується контракт одразу на два поєдинки. Спершу Льюїс зустрінеться з ... Володимиром Кличком («помста за брата-2»), а потім, коли Віталій залікує травми і йому дозволять медики, на ринг проти британця вийде він сам.

Зрозуміло одне: крапку в цій історії ставити ніхто не збирається.

■ *Футбол*

Допоможе «Солідарність»

На території НСК «Олімпійський» у Києві планується зведення двох футбольних полів з трав'яним і штучним покриттям, а також манеж. Про це повідомив під час позавчорашнього засідання виконкому ФФУ її президент, народний депутат України Григорій Суркіс.

За його словами, 12 червня у Кабінеті Міністрів підписали розпорядження про затвердження плану реконструкції верхнього ядра НСК «Олімпійський».

А поряд з полями споруджуватимуть реабілітаційний центр-готель. Там можна буде розмістити одразу три команди. Усе це насамперед слугуватиме національним збірним. На цій самій території також з'являться футбольні міні-майданчики — розміром 21х13,5 метра. Вартість проекту — близько семи мільйонів доларів. Частина коштів надійде від ФІФА в рамках програми «Солідарність».

На згаданому засіданні виконкому затвердили календар першого кола тринадцятого чемпіонату України.

Динамівці проспівали оду

Позавчора в національному палаці культури «Україна» відбулося свято-вшанування футболістів київського «Динамо» — чемпіонів та володарів Кубка країни-2003 .

Золоті нагороди лауреатам вручили президент ФФУ Григорій Суркіс, голова Держкомспорту України Микола Костенко, президент ПФЛ Равіль Сафіуллін та перший віце-президент ФФУ Олександр Бандурко.

Вітальну телеграму на адресу чемпіонів надіслав Президент України. Леонід Кучма, зокрема, підкреслив, що успіхи динамівців сприяють утвердженню нашої держави у світовому товаристві, висловив упевненість, що команда-зірка досягне ще багато нових славних перемог.

Микола Костенко оголосив рішення колегії Держкомспорту України про надання наставникові «Динамо» Олексію Михайличенку звання «Заслужений тренер України».

Олексій Михайличенко став також володарем призу «Кращий тренер України». Крім того, кияни отримали й такі призи: «Кращий гравець чемпіонату» — Валентин Белькевич, «Кращий бомбардир» та «Приз чесної гри» —Максим Шацьких.

Після цього відбувся великий концерт артистів вітчизняної та зарубіжної естради. Але не гірше від професіоналів проспівав потужний і дружний хор футболістів-динамівців та їхніх тренерів. Він виконав оду, присвячену вболівальникам.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: хорові вправи динамівців на сцені «України».

Фото УНІАН.

Петро Ковальов: «Податківці працюють цілодобово»

— Петре Івановичу, незабаром 100 днів, як ви на новій посаді. І набули такого темпу, що ЗМІ ледь устигають повідомляти про успішну діяльність податкової міліції. Ви можете порівняти колишнє і нинішнє місце роботи?

— З початку року податковою міліцією Запорізької області розкрито 246 злочинів (2002 р. — 180), зокрема 109 (2002 р. — 79), пов'язаних з ухилянням від сплати податку. За кримінальними справами, за якими велося слідство, стягнено майже 71 відсоток донарахованих сум.

— Чи правда, що в Пологах знайшли цілу цистерну спирту?

— Справді, у ніч на 17 квітня, під час штормового вітру, коли злочинці ніяк не чекали появи силовиків у глухому провулку Станціонному. На території міжрайонної оптової бази Пологівського райспоживтовариства співробітниками УСБУ Запорізької області та податкової міліції ДПА у Запорізькій області було затримано мешканця Мелітополя громадянина С., який керував автомобілем МАЗ з причепом-цистерною, повною етилового спирту з написом на бірці «30 тисяч літрів»! Від цистерни тягнувся гумовий шланг до ангара, де вже були наповнені три 200-літрові бочки, а напоготові стояла ще 21 така посудина. Із цистерни етилового спирту «тіньовики» планували розлити понад 80 тисяч пляшок «самокату». (Довідка: за статистикою щорічно від отруєння алкоголем у області помирає до 1000 осіб).

Постараємося змінити ситуацію в області із засиллям фальсифікату, робитимемо все, щоб наші громадяни могли без побоювання купувати продукцію і вірити написам на етикетках.

— Нинішні остапи бендери можуть отримувати гроші просто з повітря, маніпулюючи печатками та бланками. Як ведеться боротьба з «відмиванням брудних грошей»?

— Цього року ми припинили махінації 113 фіктивних фірм (2002 р. — 48) і 16 «конвертаційних» центрів (2002 р. — 3). На їхніх рахунках заблоковано і стягнено до бюджету 779 тисяч гривень. Порушено 20 кримінальних справ.

До розряду резонансних злочинів, розкритих податковою міліцією в поточному році, можна віднести кримінальну справу генерального директора ТОВ — імпортера природного газу з Російської Федерації. Він навмисно ухилився від сплати ПДВ у сумі 3 млн. 478 тис. гривень і податку на прибуток у розмірі 45 тис. гривень. Ведеться слідство. Загалом за матеріалами кримінальних справ донараховано в бюджет понад 4,4 мільйона гривень. Крім цього, ми зупинили спритників із ПП, директорів трьох підприємств. Для бюджету збережено близько 4 млн. гривень.

Із досьє «ГУ»

Ковальов Петро Іванович народився 02. 06. 1956 р. в Луганську. Закінчив Донецьку школу міліції (правознавство), Луганський сільськогосподарський інститут (механізація, бухоблік). З 1979 року працював у МВС України Луганської області, а з 1996-го — в ДПА Луганської області. Там пройшов шлях від начальника відділу оперативного управління до заступника голови — начальника управління стягнення податкової заборгованості. З 17 березня 2003 року — перший заступник голови ДПА в Запорізькій області — начальник управління податкової міліції.

— Петре Івановичу, в американських готелях не знайти апартаментів під номером 13, вважається, що чортова дюжина — нещасливе число, а ви вірите у прикмети?

— Наші співробітники без забобонів. Податкова міліція працює однаково будь-якого дня, мало того — цілодобово. Але відрадно, що саме 13-го було перехоплено транзит — партію курячих стегенець виробництва США, які за документами значилися... бананами, бо ввезення так званих ніжок Буша на територію України заборонено з 15 лютого 2002 року.

На трасі Одеса—Ростов у районі Мелітополя співробітники податкової міліції зупинили автомобілі «Сканія» та «Мерседес». У рефрижераторах було майже 40 тонн курятини вартістю більш як 200 тисяч гривень. Хоча в документах зазначалося, що з Одеси в Горлівку Донецької області прямує вантаж — 38 тонн бананів. Нині встановлюють канали надходження до країни нелегального товару.

— У пресі промайнуло, що запорізькі податківці поклали край діяльності кустарних виробників гальмівних колодок.

— Справді, спільними діями співробітників служби безпеки та податкової міліції за участю працівників обласного управління з питань захисту прав споживачів було припинено підпільне виробництво автозапчастин. Цілком імовірно, водії «Жигулів», «Газелів» і «Таврій», що їздять запорізькою областю, навіть не підозрювали, що користуються гальмівними колодками, виготовленими у селищі Дніпрельстан на вулиці Леніна. Там на готову продукцію наклеювали торговий знак популярної російської фірми. Коли в цех прибули силовики, робота була в розпалі, готували чергову партію колодок. Процес цей доволі енергоємний, судячи з обладнання, однак електролічильник залишався нерухомий. Матеріали за цим фактом передано до Управління державної служби у боротьбі з економічними злочинами УМВС в Запорізькій області. До речі, за рік те саме сталося з 19 нелегальними цехами.

— Петре Івановичу, справді, 100 днів на новій посаді були дуже насиченими. А все-таки, що вас надихає?

— У мене дві доньки. Старшій 21, а молодшій 4 роки. Певна річ, хотілося б, щоб вони росли в правовій державі, де високий рівень життя, де платники податків добровільно їх сплачували б, де вчасно видають стипендії та пенсії. Для цього нашу службу і призначено. Для цього і працюємо цілодобово.

Бесідувала
Олена АЛЕЙНІК.

Насіння, яке не пробилося через чиновника

Хто кидав насіння у землю, знає, як інколи тяжко воно проростає. То бур'ян заглушить, то хвороби, а то й горобці склюють... Природа веде свій відбір і змушує виживати сильніше. Та інколи до усього цього докладе свою руку ще й чиновник. Саме через нього ось уже майже рік ніяк не може пробитися насіння хмельницького ТОВ СП «ІТЕРА—Агро».

Ще у серпні минулого року «ІТЕРА—Агро» звернулася до обласного управління сільського господарства і продовольства із проханням видати ліцензію на право виробництва та реалізації насіння зернових. Звичайне виробниче питання, котре і вирішуватися мало в робочому порядку. Якось навіть незручно говорити про якийсь бюрократичний опір. Навпаки, справа потребувала всілякої підтримки. Та виявилося, що й року не вистачило для того, аби її вирішити.

А напередодні жнив для хліборобів вона стала особливо актуальна. Область потерпає від погодних умов, ніхто не розраховує не рекордні врожаї. У багатьох господарствах ставлять перед собою лише одне завдання — забезпечити себе насінням, про продаж зерна ніхто й не каже.

А у низці господарств уже тепер готові купувати насіння для нової посівної. Пригадалася розмова із керівником, котрий розповідав, що навесні насіннєвий ячмінь вони купували по 1,2 тисячі гривень за тонну. А вже до осені очікують, що ціна зросте вдвічі. Для господарств таке фінансове напруження стане просто нестерпним, отож і ставлять завдання — попри все передусім запастися насінням.

«ІТЕРА—Агро» від минулої осені готова була поставити на ринок високоякісне насіння І та ІІ репродукцій. Тут, на місці, за реальними цінами, з гарантією високої якості. Але... У тому, що є багато охочих надурити селянина, сумніватися не доводиться. І насіння підсовують усяке. А в результаті урожай у 15—20 центнерів з гектара навіть за дотримання всіх агротехнічних умов говорить сам за себе. Третій рік фірма працює на хмельницьких ланах. Землі, котрі дістались їй у спадок від колишніх господарів, по п'ять—сім років ніхто не орав і не обробляв. Бур'ян виріс такий, що плуги ламалися від його коріння. Отримати урожай з таких площ можна було за однієї умови: засівати не насінням, а інвестиціями.

Фірма справді не пошкодувала грошей. Практично за рік до того, як на полях з'явилася пшениця, в кожен гектар уже було вкладено по півтори тисячі гривень — вапнували, виводили бур'яни, закладали добрива. Якщо врахувати, що сьогодні «ІТЕРА—Агро» обробляє мало не десять тисяч гектарів, буде зрозуміла масштабність витрат. А під час вирощування насіння вони практично подвоїлися. Лише за елітне насіння платили по 1,3 тисячі гривень за тонну, коли ринкова ціна на зерно не перевищувала 400 гривень. Добрива, гербіциди обійшлися ще в мільйони гривень.

За таких витрат сподівалися на добрий результат. І він справді був. Середня врожайність на полях компанії становила майже 62 центнери з гектара. А були й такі площі, де вона сягнула за 70 центнерів. Щедро вродила нива і з насіннєвим зерном — його зібрали дванадцять з половиною тисяч тонн І та ІІ репродукцій.

Проблем із обробкою насіння не було. У Солобківцях компанії разом із орендованими землями дістався ще й покинутий насіннєвий завод. З того часу, як занепало місцеве господарство, потреба в ньому відпала, нове підприємство перетворилося на пустку. «ІТЕРА—Агро» не тільки знайшла для нього роботу, а й взялася за спорудження нового насіннєво-калібрувального заводу із сучасними устаткуванням та технологіями, який оброблятиме майже 30 тисяч тонн насіння. На обладнання для нього вже виділено близько півтора мільйона гривень.

Як кажуть в «ІТЕРА—Агро», Український центральний інститут землеробства вже дав згоду на створення тут базового опорного господарства з вирощування елітного насіння. Оцінивши результати роботи компанії, науковці побачили реальні можливості для роботи зразкового насіннєвого господарства. І це за умов, що ніхто не вимагав жодної копійки державних чи бюджетних капіталовкладень. Усі витрати брала на себе тільки фірма.

Здавалося, добра справа поставлена на широку ногу. Аж раптом з'ясувалося, що вона й з місця зрушити не може через... підпис чиновника.

— Не маючи офіційного дозволу на право продажу насіння, ми не могли продавати його в обхід закону, — розповідає директор підприємства Михайло Стадник. — Ми високо цінуємо свою виробничу марку і не погодимося на жодну фальсифікацію. А чесно працювати просто не дають. Тисячі тонн високоякісного насіння ми не могли продати людям, а зберігали у своїх коморах. От-от його запаси поповняться новим врожаєм. А продати знову не зможемо через відсутність ліцензії. Приперті до стіни, ми вимушені були змолоти десять тисяч тонн відбірного насіння на борошно. Хліб із нього став просто золотим у прямому розумінні слова. І не тільки через те, що вартість такого зерна значно вища від звичайного продовольчого. Душа болить віддавати таке насіння до млина. Особливо нинішнього літа, коли практично вигоріли зернові поля південних та східних областей. Не вберегти таке дорогоцінне насіння — просто жах.

Коли я поцікавилася в облсільгоспуправлінні, чому таке сталося, то так і не почула логічної відповіді. Запевняли, що це справа спеціальної комісії, проте жодних проблем просто не може бути. Всі господарства, котрі матимуть насіння не нижче третьої репродукції, зможуть його продавати.

Чому тоді насіння І та ІІ репродукцій, запропоноване СП «ІТЕРА—Агро», так і не змогло за рік пробитися на ринки області? На це запитання відповіли, що в комісії виникли деякі сумніви. Мовляв, чомусь не зрозуміли, де саме вирощуватимуть пшеницю, хоча в поданих документах було дано повну характеристику зернового господарства фірми в селах Глушківці та Солобківці. Потім обмовившись, що представник фірми не з'явився на засідання комісії, хоча офіційно про час і місце її проведення компанію ніхто не повідомляв, вели мову про те, що нинішнього року в області жодних проблем із забезпеченням господарств насінням взагалі немає. І про те, що в управлінні чекають підписання нового зернового закону, отож тоді і можна буде оформити документи для «ІТЕРА—Агро»...

Дивно чути такі пояснення із уст державного службовця доволі високого рангу. Особливо тепер, коли ще, з одного боку, не затихла хвиля торішніх «хлібних справ», а з другого — справді загрозливо насувається інша — важкого цьогорічного врожаю.

Вже сьогодні на Хмельниччині кажуть, що тяжкі кліматичні умови, весняний пересів завдали збитків сільському господарству області тут більш як 30 мільйонів гривень. На цьому тлі п'ятнадцять тисяч тонн насіння від фірми «ІТЕРА—Агро» аж ніяк не були б зайві. До того ж фірма вклала у хлібну справу власний капітал, не просила із бюджету жодної копійки, повернула до життя десять тисяч гектарів землі і прийшла на ринок зі своїм короваєм. Якщо вона, фінансово забезпечена і доволі потужна, не може домогтися у чиновницького люду потрібного паперу, годі й казати про решту збанкрутілих і знекровлених господарств, котрі не те що боротися, вже й дихати не можуть.

Ринку сьогодні вкрай потрібен надійний, фінансово стабільний товаровиробник. Уже тепер навіч, що зерно нинішнього року стане справді державною політикою. То чи варто розкидатися тисячами тонн такого дорогого збіжжя лише заради власних амбіцій?

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

ОГОЛОШЕННЯ

16 серпня 2003 року в приміщенні актового залу ЗАТ «Будмеханізація» м. Херсон, Миколаївське шосе, 5 км. Відбудуться чергові загальні збори акціонерів **ЗАТ «Будмеханізація».**

Порядок денний:

1. Про підсумки фінансово-господарської діяльності за 2002 рік та перспективи розвитку на 2003 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки діяльності ЗАТ «Будмеханізація» за 2002 рік.
3. Затвердження результатів діяльності та розподіл прибутку за підсумками роботи ЗАТ «Будмеханізація» у 2002 році.
4. Пропозиції щодо виплати дивідендів за підсумками роботи ЗАТ «Будмеханізація» за 2002 рік.

Початок зборів о 14 годині. Реєстрація акціонерів проводиться з 13.00 до 13.50.

Для участі у зборах при собі необхідно мати:
— документ, що посвідчує особу
— довіреність на представника

Довідки за телефоном (0552) 54-24-91.

Виконавчий орган ЗАТ «Будмеханізація».

Филиал ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор КСП им. Мичурина сообщают о проведении аукциона по продаже активов. На аукцион выставляются активы КСП им. Мичурина, находящиеся по адресу: Донецкая обл., Велико-Новоселковский р-н, с. Константинополь, ул. Мичурина,22: 1. Здание мастерской строительного цеха, общ. площадь — 150 кв. м., начальная цена продажи 3626,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 181,30 грн. 2. Емкость металлическая 70 м³, начальная цена продажи — 1500,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 75,00 грн. 3. А/м ГАЗ-5201, 1990 г., начальная цена продажи — 10833,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 541,65 грн. 4. А/м ГАЗ-5204, 1975 г., начальная цена продажи 315,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 15,75 грн. 5. А/м ГАЗ-53 А, 1983 г., начальная цена продажи 11666,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 583,30 грн. 6. А/мГАЗ-53 б, 1977 г., начальная цена продажи — 315,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 15,75 грн. 7. А/м ЗИЛ ММЗ 4502, 1983 г., начальная цена продажи 11875,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 593,75 грн. 8. Здание свеклохранилища, общ. площадь — 1710 кв. м. начальная цена продажи — 24624,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 1231,20 грн. 9. Здание коровника № 9, общ. площадь — 2640 кв. м., начальная цена продажи - 38016,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 1900,80 грн. 10. Здание телятника № 1, общ. площадь — 1440 кв. м., начальная цена продажи - 20736,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 1036,80 грн. 11. Здание бани, общ. площадь — 110 кв. м., начальная цена продажи — 2660,00 грн. без НДС гарантийный взнос — 133,00 грн. 12. Здание штаба ГО, общ. площадь — 120 кв. м., начальная цена продажи 1442,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 72,10 грн. 13. Здание мастерской БМЗ, общ. площадь — 288 кв. м. начальная цена продажи — 6961,00 грн. без НДС, гарантийный взнос -348,05 грн. 14. здание склада минеральных удобрений, общ. площадь -225 кв. м., начальная цена продажи — 5441,00 грн. без НДС, гарантийный взнос 272,05 грн. 15. Крытый ток, общ. площадь — 4600 кв. м., начальная цена продажи — 44071,00 грн. без НДС гарантийный взнос — 2203,55 грн. 16. Кран балка БМЗ (12 м., 5т.), 1993 г., начальная цена продажи -8750,00 грн. без НДС, гарантийный взнос — 437,50 грн. Гарантийный взнос в размере 5 % от начальной цены реализуемого имущества и регистрационный взнос — 17,00 грн, перечисляется на р/сч. 260021173980 в АБ «Донеччина», МФО 334969, ОКПО 30998984, Межотраслевой Товарной бирже. Для участия в аукционе необходимо подать письменную заявку организатору торгов Филиалу ГХУ Агентства по вопросам банкротства в Донецкой области, расположенному по адресу: г. Донецк, б. Шевченко,20. Срок подачи заявок на участие в аукционе 27 календарных дней со дня публикации в газете по 23 июля 2003 г. включительно. Аукцион по продаже активов состоится 28 июля 2003 г. в 14.00 час на Межотраслевой Товарной бирже, расположенной по адресу: г. Донецк, пл. Конституции, 1. Справки по телефонам: 381-76-17/14.

ЗАО «Северодонецкое научно-производственное объединение «Импульс» сообщает, что общее собрание акционеров состоится 15 августа 2003 г. в 9 час.00 мин. по адресу: Луганская обл. г. Северодонецк, пл. Победы,2.

Повестка дня:

1. Отчет директора ЗАО «СНПО «Импульс» о результатах финансово-хозяйственной деятельности за 2002 год.
2. Отчет Ревизионной комиссии по результатам работы за 2002 год, заключение по годовому отчету и балансу ЗАО «СНПО «Импульс» за 2002 год.
3. Отчет главного бухгалтера ЗАО «СНПО «Импульс» о соблюдении налоговой и платежной дисциплины об отчуждении движимого и недвижимого имущества в 2002 году. Утверждение годового отчета и баланса ЗАО «СНПО «Импульс» за 2002 год.
4. Выплата дивидендов.
5. Распределение прибыли за 2002 год и плановое распределение прибыли на 2003 год.
6. Внесение изменений в Учредительные документы.

Начало регистрации в 8 час.00 мин., окончание в 8 час; 50 мин.

Зборами засновників **ТОВ «Граємо за Україну разом!»** (код 24769355) прийнято рішення про припинення діяльності підприємства шляхом його ліквідації. Претензії приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення за адресою: Київ, бул. Лесі Українки, 26, Київ ЗНДІЄП, оф. 103.

Реалізуємо комбайни б/в з Німеччини 1990-2000 р. в.
MF-38, MDW-527, Maral-125, Fortshrit E-517.
м. Умань, вул. Вокзальна, 4, тел. (04744) 2-2647, факс
(067) 742-37-47
(067) 993-88-39
(067) 767-24-35

Хмільницька ОДПІ інформує, що постановами Господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе,7) визнано банкрутами та відкрито ліквідпроцедури:

По справі № 5/387-03 від 2.06.2003 р. щодо приватного підприємства «Гарант» (22000, м. Хмільник,, вул. Тургенєва, 39), р/р № 260082648 в ВОД АППБ «Аваль», м. Вінниця, МФО 302247, код ЄДРПОУ 30319435.

По справі № 5/382-03 від 04.06.2003 р. щодо товариства з обмеженою відповідальністю «Хмільник-цукор» (22050, Вінницька область, Хмільницький район, с. Жданівка, вул. Заводська, 1), р/р № 260015398 в КБ «Приватбанк», м. Вінниця, МФО 302689, код ЄДРПОУ 30807167.

Ліквідатором призначено Загорцева І. А. (ліцензія АА № 250127 від 21.11.2001 р.), 21050, м. Вінниця, вул. Соборна, 52, каб.4) тел. (0432) 52-04-44.

Господарський суд Черкаської області (18000, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) порушив справу про банкрутство № 08/5104 про визнання банкрутом дочірнього підприємства «Уманська промислова база» ВАТ «Трест» «Уманьпромжитлобуд» 20300, Черкаська область, м. Умань, вул. Енергетична, 1, код ЄДРПОУ 01267254, р/р 26007301885030 в Уманському відділенні «Промінвестбанку», МФО 354381. Введено процедуру розпорядження майном та призначено розпорядником майна ліцензованого арбітражного керуючого Коваленка Григорія Володимировича, адреса: м. Черкаси, вул. Благовісна, буд. 299, кв.55.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцятиденного терміну з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) 09.06.03 р. порушено справу № Б 31/103-03 про визнання відкритого акціонерного товариства «Харківський деревообробний завод», код ЗКПО 01331221 (61036, м. Харків, вул. Морозова, 6, р/р 260083272 Харківської обл. Дир. АППБ «Аваль», МФО 350589), банкрутом.

Розпорядником майна ВАТ «Харківський деревообробний завод» призначено Діжу Валерія Васильовича, ліцензія Міністерства економіки України № 250284 від 29.01.2002 р., адреса: 61001, м. Харків-1, а/с 11544.

Товариство з Обмеженою Відповідальністю «Енергоатом Харків Проект»,
(61052, м. Харків, вул., Червоноармійська, 11, тел. (0572) 24-11-90, факс (0572) 24-56-20, ідентифікаційний код юридичної особи 25464628) подало до Національної комісії регулювання електроенергетики України заяву на видачу ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом, за місцем здійснення заявленої діяльності: територія України.

Господарським судом м. Києва 26.06.2003 р. порушено провадження у справі № 24/451-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Центр освітніх технологій України» (Код 31025673, м. Київ, вул. Кіровоградська, 35/58). Розпорядника майном призначено Крикуна В. Б. тел. 244-44-89.

Господарським судом м. Києва 26.06.2003 р. порушено провадження у справі № 24/452-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Полісервіс» (Код 31862716, м. Київ, пр-т 40-річчя Жовтня, 120, корп.1). Розпорядника майном призначено Крикуна В. Б. тел. 244-44-89.

Господарський суд Сумської області (40011, м. Суми, вул. Рибалко, 2) порушив справу про банкрутство № 12/41 від 22.04.03 р. Приватної комерційної фірми «Рестар», ід. код 30770530, м. Суми, вул. Черепіна, 62, кв. 125, п/р № 260041885 у Сумській обласній дирекції АППБ «Аваль».

Розпорядником майна призначений Лисенко Сергій Іванович, ліцензія серії АА № 249568 від 19.10.01 р. м. Суми, вул. Петропавлівська, 70.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна,1) Постановою по справі № 7/424 від 03.06.03 р. визнав банкрутом Лохвицьке ВАТ «Ремонтно-транспортне підприємство» (код 00909874) Полтавська обл., Лохвицький район, м. Червонозаводське, вул. Ватутіна, 59. Р/р 26002200048 в АБ «Полтава — банк», МФО 331489.

Ліквідатором призначено Несвіта В. І. (ліцензія № 047993 від 19.10.01 р.) 36003, м. Полтава, м-н Незалежності, 1Б, кім. 18, т.508-067.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. С. Тюленіна, 21) постановою від 14 травня 2003 року по справі № 20/49 Приватне підприємство «Євростиль» (69104, м. Запоріжжя, вул. Малиновський, б.10, кв.110, код ЄДРПОУ 30611447, р/р 26000106713001 у Дніпропетровському КБ Приватбанк, м. Запоріжжя, МФО 305299) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Державну податкову інспекцію у Комунарському районі м. Запоріжжя (69050, м. Запоріжжя, вул. Оранжерейна, 23).

Сумська філія Агентства з питань банкрутства реалізує на відкритих торгах у формі аукціону майно банкрута.

Цілісний майновий комплекс «Роменського міжгосподарського комбікормового заводу». Початкова ціна продажу 420 000 гривень. Майно розташовано за адресою: Сумська обл., м. Ромни, вул. Київська, 111.

ЦМК розташований на земельній ділянці 4,4 га до його складу входять основні виробничі, допоміжні, складські приміщення, та обладнання. Маються приміщення за зберігання зерна 20 тис. т., добова норма випуску комбікормових сумішей 70 т.

Гарантійний внесок 5 % від початкової ціни продажу об'єкта. Реєстраційний внесок 17 гривень. Гарантійний та реєстраційний внесок вноситься на р/р 260016742 в СОД АППБ «Аваль», МФО 337483 код 26254873, отримувач Сумська філія агентства з питань банкрутства.

Заяви приймаються протягом 27 днів від дати виходу оголошення, аукціон буде проведено на 30 день від дати виходу оголошення.

Для ознайомлення з майном та довідками по аукціону звертатись за адресою: м. Суми, вул. Кірова, 25, кім. 906, т/ф (0542) 218-869.

Правління Закритого акціонерного товариства комерційного банку "Кредит-Дніпро" повідомляє,
що Загальні збори акціонерів Банку
відбудуться 14 серпня 2003 р. у приміщенні Банку за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, буд.17 о 15:00.
Реєстрація учасників зборів - 14 серпня 2003 р. з 14:00 до 14:50 за вищевказаною адресою.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ :

1. Звіт Правління про результати роботи Банку в 2002 р. Затвердження звіту Правління про результати роботи банку в 2002 р.
2. Звіт Ревізійної комісії про результати роботи Банку в 2002 р. Затвердження звіту Ревізійної комісії про результати роботи Банку в 2002 р.
3. Звіт зовнішнього аудитора про результати роботи Банку в 2002 р. Затвердження звіту зовнішнього аудитора про результати роботи Банку в 2002 р.
4. Затвердження річного звіту і балансу Банку за 2002 р.
5. Про порядок розподілу прибутку за підсумками роботи Банку в 2002 р.
6. Про внесення змін до статуту Банку.
7. Затвердження Положення про Спостережну Раду в новій редакції.
8. Про відкликання та обрання членів Спостережної Ради Банку.
9. Про відкликання та обрання членів ревізійної комісії Банку.

Відповідно до ст. 43 Закону України "Про господарські товариства", акціонери мають право внести пропозиції щодо порядку денного загальних зборів акціонерів, але не пізніше 30 днів до їх скликання.
З матеріалами порядку денного загальних зборів акціонери можуть ознайомитися, звернувшись за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, буд.17.

Ліцензія № 70 від 10.12.2001

Закрите акціонерне товариство «**Блискавка**» повідомляє про припинення своєї діяльності. Прохання всі майнові претензії пред'являти до 1 вересня 2003 р.

ТБ МЖК ТОВ «Консул» (код ЕДРПОУ 21521499) ліквідується. Претензії приймаються протягом місяця за адресою: м. Київ, пл. Святошинська,1.

Господарський суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) порушив справу № 18/112-Б про банкрутство Акціонерного товариства «Металіст» (30400, м. Шепетівка, вул. Стуса, 11, розрахунковий рахунок 26046686 в ХОД АППБ «Аваль», МФО 315966, код ЄДРПОУ 02969314).

Розпорядником майна боржника, призначено арбітражного керуючого Синишина Олега Андрійовича (м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля, 48, кв.24, ліцензія № 484194 від 29.12.2002 року.).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушено справу № 5/406-03 про банкрутство сільськогосподарського виробничого кооперативу "Південний Буг", код ЄДРПОУ 20093328 (23331, с. Довгополівка Тиврівського району Вінницької області, п/р 26000109550001 в ТФ ВАТ "Банк Універсальний", м. Тернопіль, МФО 338459). Розпорядником майна призначено Сокольвака Михайла Васильовича (ліцензія АА № 250350 від 04.03.02 р., тел. 53-20-94).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) ухвалою від 23.05.2003 року у справі № Б-7/335 визнав банкрутом відкрите акціонерне товариство «Комбінат стінових матеріалів» (77450, Івано-Франківська область, Тисменицький район, село Загвіздя, вул. Промислова, 82, інд. код 00290185, р/р 60013670 в АППБ «Аваль», МФО 336342) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Міровського Валентина Петровича, ліцензія серії АА № 249926 від 19.10.2001 року (адреса: 76008, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, буд.149, кв.29, тел. (0342) 58-41-44).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3а) 25 квітня 2003 р. порушив справу № 10/105б про банкрутство Акціонерного товариства закритого типу «Агропромсервіс» (93400, Луганська область, м. Сєвєродонецьк, пр. Гвардійський, 10а, код ЄДРПОУ № 20166820, р/р № 2600030130339 у Сєвєродонецькій філії відділення УАК ПІБ, МФО 304535).

Мораторій на задоволення вимог кредиторів введено з 25 квітня 2003 р.

Розпорядником майна призначено Островського Вадима Анатолійовича, (ліцензія АА № 250229 від 14.01.2002 р.), адреса: м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, буд.2, кв. 32.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОДАТКОВУ (ВОСЬМУ) ЕМІСІЮ АКЦІЙ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК"

1. Характеристика Емітента

1.1. Відкрите акціонерне товариство "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК" (Далі - "Банк") діє на всій території України.

1.2. Місцезнаходження Банку: Україна, 68003, Одеська область, м. Іллічівськ, вул. Леніна, 28. Тел. 8-04868-4-37-92, 3-41-02.

1.3. Банківські реквізити: к/р 32003100300 в управлінні НБУ в Одеській області, МФО 328168, код ЄДРПОУ 21650966.

1.4. Повне найменування згідно статуту: Відкрите акціонерне товариство "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК".

Скорочене найменування - ВАТ "МТБ" та ВАТ "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК".

1.5. Банк створено згідно рішення Установчих зборів (протокол №1 від 15 вересня 1993р.) та зареєстровано Національним банком України 5 листопада 1993р., реєстраційний №207, у вигляді закритого акціонерного товариства. Банк реорганізовано у відкрите акціонерне товариство згідно з рішенням Загальних зборів засновників 28.04.95р. та зареєстровано Національним банком України як відкрите акціонерне товариство 18.05.95р., реєстраційний №207.

1.6. Предмет та цілі діяльності Банку:

1.6.1. Предметом діяльності Банку є одержання прибутку, шляхом надання фінансово-кредитних послуг на півдні України та на обраних регіональних, національних і міжнародних ринках. Банк здійснює свою діяльність шляхом відкриття філій та представництв, за згодою Національного банку України, відповідно до діючого порядку та наділяє їх правами, у межах статутних положень Банку, без надання прав юридичної особи.

На підставі банківської ліцензії та письмового дозволу Національного банку України та ліцензії Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку Банк має право здійснювати такі банківські операції:

- приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб;
- відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них;
- розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик;
- надання гарантій і поручительств та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі;
- придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, беручи на себе ризик виконання таких вимог та приймання платежів (факторинг);
- лізинг;
- послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей та документів;
- випуск, купівлю, продаж і обслуговування чеків, векселів та інших оборотних платіжних інструментів;
- випуск банківських платіжних карток і здійснення операцій з використанням цих карток;
- надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських операцій;

- операції з валютними цінностями;
- емісія власних цінних паперів;
- організація купівлі та продажу цінних паперів за дорученням клієнтів;
- здійснення операцій на ринку цінних паперів від свого імені (включаючи андеррайтинг);
- здійснення інвестицій у статутні фонди та акції інших юридичних осіб;
- перевезення валютних цінностей та інкасацію коштів;
- операції за дорученням клієнтів або від свого імені;
- довірче управління коштами та цінними паперами за договорами з юридичними та фізичними особами;
- депозитарна діяльність зберігача цінних паперів;
- діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів;
- інші операції згідно з статутом та ліцензіями (дозволами) відповідних державних органів.

1.6.2. Ціллю діяльності Банку є сприяння економічному та соціальному зміцненню підприємств, організацій незалежно від форм власності, становлення та розвитку фінансових ринків, а також фінансових послуг та отримання прибутку.

1.7. Зареєстрований статутний фонд Банку складає 50 000 000 (п'ятдесят мільйонів гривень), сплачений повністю. Статутний фонд поділений на 4 980 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 10 грн. кожна та 20 000 привілейованих іменних акцій номінальною вартістю 10 грн. кожна.

1.8. Чисельність штатних працівників станом на 31.03.2003р. - 548 чоловік.

1.9. Чисельність акціонерів станом на 31.03.2003р. згідно реєстру - 31 акціонер, одна особа - номінальний утримувач.

2. Дані про посадових осіб Банку (Голову та членів виконавчого органу, голову та членів Спостережної ради, голову Ревізійної комісії та головного бухгалтера)

Вищим органом управління Банку є Загальні збори акціонерів. Виконавчим органом управління Банку, що здійснює керівництво його поточною діяльністю є Правління Банку. Контроль за діяльністю Правління Банку здійснює Спостережна рада Банку. Контроль за фінансово-господарською діяльністю Правління Банку здійснює Ревізійна комісія.

Членами Спостережної Ради Банку є:

№ п/п	Прізвище ім'я та по батькові	Посада	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж (років)	Стаж роботи на даній посаді (років)	Посада, яку особа займає на основному місці роботи
1	Казаков Юрій Петрович	Голова Спостережної ради	1946	Вища	економіст	38 р.	1 р.	Помічник-консультант народного депутата України
2	Компанія "Pontadel Limited"	Член Спостережної ради	-	-	-	-	-	-
3	Компанія "Rosstock UK Limited"	Член Спостережної ради	-	-	-	-	-	-
4	Рацкевич Олександр Іванович	Член Спостережної ради	1972	Вища	Інженер - електротехнік	11 р.	1	Директор представництва компанії "Транзит Холдінг СА" у Російській Федерації, м.Москва
5	Шафоростова Раїса Петрівна	Член Спостережної ради	1951	Вища	Інженер-економіст	33 р.	3	Директор ТОВ "Моніторинг"
6	Маркітан Юрій Вікторович	Член Спостережної ради	1968	Вища	Юрист	8 р.	3	Юрист СП "Трейс"

Голова Ревізійної комісії є:

№ п/п	Прізвище ім'я та по батькові	Посада	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж (років)	Стаж роботи на даній посаді (років)	Посада, яку особа займає на основному місці роботи
1	Ходорчук Наталя Олексіївна	Голова Ревізійної комісії	1956	Вища	Інженер-економіст	33 р.	-	Головний бухгалтер ТОВ "Моніторинг"

Ходорчук Н.О. стажу роботи на даній посаді не має, обрана на цю посаду 17.05.2003 р.

Членами Правління Банку є :

№ п/п	Прізвище ім'я та по батькові	Посада	Рік народження	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж (років)	Стаж роботи на даній посаді (років)	Посада, яку особа займає на основному місці роботи
1	Гой Костянтин Геннадійович	Голова Правління	1970	Вища	Магістр з фінансів та кредиту	11 р.	1 р.	Голова Правління ВАТ "МТБ"
2	Шумахер Юрій Борисович	Перший заступник Голови Правління	1973	Вища	Магістр банківської справи	8 р.	2р.	Перший заступник Голови Правління ВАТ "МТБ"
3	Бурлака Євген Євгенович	Заступник Голови Правління - керуючий філією ВАТ "МТБ" у м.Іллічівськ	1966	Вища	Економіст Юрист	17 р.	1 р.	Заступник Голови Правління - керуючий філією ВАТ "МТБ" у м.Іллічівськ
4	Дацюк Олександр Володимирович	Заступник Голови Правління	1955	Вища	Економіст	30 р.	5 р.	Заступник Голови Правління ВАТ "МТБ"
5	Каширських Віталій Анатолійович	Заступник Голови Правління	1968	Вища	Економіст	12 р.	2 р.	Заступник Голови Правління ВАТ "МТБ"
6	Кравцов Костянтин Едуардович	Заступник Голови Правління - начальник департаменту цінних паперів	1970	Вища	Інженер-механік	17 р.	2 р.	Заступник Голови Правління-департаменту цінних паперів ВАТ "МТБ"
7	Іванов Ростислав Вікторович	Член правління	1975	Вища	Магістр з економіки підприємств	14 р.	3 р.	Начальник Кредитного Департамента ВАТ "МТБ"
8	Павлов Олександр В'ячеславович	Член правління	1968	Вища	Радіо-інженер	17р.	2 р.	Начальник Департамента інформаційних систем і технологій
9	Беленіна Олена Володимирівна	Член правління; Головний бухгалтер	1961	Вища	економіст	23 р.	8 р.	Головний бухгалтер ВАТ "МТБ"

3. Відомості про середню заробітну плату членів виконавчого органу

Згоди на публікацію відомостей про середню заробітну плату членів виконавчого органу не отримано.

4. Перелік ліцензій (дозволів) на провадження певних видів діяльності

Діяльність Банку здійснюється згідно з отриманими ліцензіями (дозволами):

- Генеральною ліцензією Національного банку України на всі види банківської діяльності № 66 від 08.05.2003 р. Термін дії: не встановлений.
- Дозвіл Національного Банку України № 66-1 від 08.05.2003 р. на право здійснювати 27 видів банківських та інших операцій, термін дії : не встановлений.
- Ліцензією Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право ведення реєстрів власників іменних цінних паперів серія АА №240689 від 16.10.2001 р. Термін дії: до 04.06.2003р.
- Ліцензією Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право здійснення діяльність з випуску та обігу цінних паперів та депозитарну діяльність зберігача цінних паперів серія АА №558458 від 16.03.2003 р. Термін дії: до 15.10.2004р.

5. Відомості про участь Банку в холдінгових компаніях, концернах, асоціаціях

Банк є членом таких асоціацій:
- Професійна асоціація реєстраторів та депозитаріїв;
- Асоціація "Перша фондова торгівельна система";
- Українська міжбанківська асоціація членів Europay Int.;
- Europay International.;
- Асоціація українських банків;
- Одеський банківський союз;
- Кримський банківський союз;
- Київський банківський союз.

6. Відомості про юридичних осіб, в яких Банк володіє більш ніж 10% статутного фонду (у тому числі дочірні підприємства, філії та представництва)

Банк є власником більше ніж 10 % статутного фонду таких підприємств:

- ЗАТ "Б.Ф. Морторгбанк" (код ЄДРПОУ 23873417), місцезнаходження: Україна, Одеська обл., м.Іллічівськ, вул.Леніна,33;
- ДТ компанія "Причорномор'є" (код ЄДРПОУ 20974046), місцезнаходження: Україна, м.Одеса, вул. Промислова, 23.
- ТОВ "Синтез Автосервіс" (код ЄДРПОУ 30001904), місцезнаходження: Україна, м.Одеса, вул.Ізвесткова,54;
- Південний транспортно-енергетичний концерн (код ЄДРПОУ 25029128), місцезнаходження: Україна, Одеська обл., м.Іллічівськ, вул.Промислова,1.

Банк має такі зареєстровані філії:
- Одеська філія (код ЄДРПОУ 23988497 , МФО 328878), місцезнаходження: Україна, м.Одеса, Катеринenська пл. 7-а.
- Симферопольська філія (код ЄДРПОУ 24397611, МФО 384748), місцезнаходження: Україна, АР Крим, м.Симферополь, вул. Первомайська,1в.
- Філія ВАТ "МТБ" у м.Миколаєві (код ЄДРПОУ 26028378, МФО 326784), місцезнаходження: Україна, м. Миколаїв, вул. Радянська,12-а.
- Філія ВАТ "МТБ" у м.Києві (код ЄДРПОУ 21716524, МФО 300829), місцезнаходження: Україна, м.Київ, вул.Щорса, 15, корпус 1-а;
- Філія ВАТ "МТБ" у м.Іллічівськ (код ЄДРПОУ 26247593, МФО 388498), місцезнаходження: Україна, Одеська область, м.Іллічівськ, вул.Леніна,28.

Крім того, Банк має 38 відділень у місті Одеса та Одеський області.

7. Опис ділової активності емітента станом на 31.03.2003р.

ВАТ "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК" створено на загальноприйнятих світових принципах банківської справи з метою розвитку міжнародних економічних зв'язків та торгівлі на півдні України з використанням всіх видів банківських операцій, а саме комплексного кредитного, розрахункового, касового, валютного та іншого банківського обслуговування суб'єктів господарської діяльності різних форм власності та фізичних осіб.

• обсяг основних видів продукції, послуг або робіт, що здійснює емітент:

Основні операції, що здійснює Банк (послуги, що надаються Банком):
- Комплексне кредитування юридичних і фізичних осіб;
- Комплексне розрахунково-касове обслуговування юридичних і фізичних осіб;
- Залучення коштів юридичних і фізичних осіб;
- Операції з цінними паперами (діяльність з випуску та обігу цінних паперів, діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів, депозитарна діяльність зберігача).

Станом на 31.03.2003 р. обсяг основних видів послуг:

Кредити надані клієнтам - 338831,45 тис.грн.; проведено розрахункових операцій клієнтів за перший квартал 2003 р. - 2984569,65 тис.грн.; залучені кошти клієнтів - 365572,064 тис.грн.; портфель цінних паперів - 11918,78 тис.грн.; загальна номінальна вартість задепонованих цінних паперів - 47170,68 тис.грн.

• ринки збуту та особливості розвитку галузі, у якій здійснює діяльність емітент:

Споживачами послуг Банку є юридичні та фізичні особи насамперед півдня України : АР Крим, Одеської та Миколаївської областей, а також інших областей України. Банк самостійно визначає напрями своєї діяльності.

• обсяги та напрями інвестиційної діяльності емітента:

За станом на 31.03.2003 року інвестиції банку у корпоративні цінні папери становлять 102,46 тис.грн., у статутні фонди інших підприємств - 11816,32 тис.грн.

• політику щодо досліджень та розробок:

Відповідними підрозділами Банку проводяться постійні дослідження та аналіз операцій Банку, аналіз та оцінка банків-контрагентів, позичальників, емітентів, конкурентного середовища. Інших досліджень (зокрема, наукових) Банк не здійснює.

8. Фактори ризику у діяльності емітента

Можливими факторами ризику у діяльності Банку є:
- погіршення загальної політичної та економічної ситуації в Україні;
- виникнення загальної фінансової кризи;
- зміни у законодавстві відносно посилення вимог до економічних нормативів банку;
- коливання курсу іноземних валют;
- погіршення загальної податкової політики, зокрема підвищення оподаткування комерційних банків;
- форс-мажорні обставини, які можуть бути визнані такими на підставі чинного законодавства України.

Управління ризиками, що приймає на себе Банк та планування напрямків подальшої діяльності Банку здійснює спеціальний підрозділ - відділ управління ризиками та планування. Для покриття можливих витрат за операціями Банку створюються резерви: під кредити та фінансовий лізинг, сумнівну дебіторську заборгованість, під знецінення цінних паперів.

9. Перспективи діяльності Банку на поточний та наступний роки

З метою підвищення ефективності банківської діяльності та збільшення розміру капіталізації стратегічним наміром Банку є застосування нових методів організації банківського бізнесу, форм кредитно-фінансових інструментів, підвищення якості банківського сервісу, розширення клієнтської бази, а також розширення спектру банківських послуг. Протягом 2003 року та наступних років особлива увага буде приділятися подальшому збільшенню розвитку інфраструктури Банку, зокрема розвитку філіальної мережі в Одеській, Миколаївській та інших областях України, а також АР Крим; нарощуванню обсягів кредитування вітчизняного виробника у національній та іноземній валюті на півдні України, запровадження нових форм кредитування. Крім того, у 2003 році планується вперше запровадити систему реінжинірінга.

Впродовж 2003 року, а також наступних років буде продовжуватися діяльність з покращення якості кредитного портфелю Банку. Банк планує збільшення обсягів залучених коштів клієнтів, що дозволить збільшити обсяг розміщення коштів у робочі активи. З метою залучення коштів населення, а також створення перспективної бази доходів планується більш активно розвивати такий сегмент банківської діяльності, як робота з фізичними особами (емітування карток системи Europay Int., грошові перекази за системою Western Union, комплексне обслуговування - комунальні платежі, обмін валюти та інші).

У 2003-2004 роках Банк планує: продовжувати нарощування регулятивного капіталу; збільшення обсягів кредитування, операцій з цінними паперами, збільшення прибутковості банку; удосконалення управління ризиками та створення системи довгострокового планування діяльності Банку; завершити підготовчу роботу щодо отримання міжнародного рейтингу Банка.

10. Проміжна фінансова звітність

10.1 БАЛАНС ВАТ "МТБ" станом за 31 березня 2003 року

(з даних 02 файлу)

(коп. та сота частка од.валют)

Балансові рахунки	Усього	Резиденти НВ	Резиденти ВКВ	Резиденти НКВ	Нерезиденти НВ	Нерезиденти ВКВ	Нерезиденти НКВ
Клас 1							
1001 А	1030160013	775439245	246577040	8143728	0	0	0
1002 А	557726031	442735557	110971744	4018730	0	0	0
1003 А	82892842	72200895	9271171	1420776	0	0	0
1004 А	509631500	509631500	0	0	0	0	
Усього по 100 групі	2180410386	1800007197	366819955	13583234	0	0	0
1011 А	4641015	0	4641015	0	0	0	0
Усього по 101 групі	4641015	0	4641015	0	0	0	0
Усього по 10 розділу	2185051401	1800007197	371460970	13583234	0	0	0
1200 А	3555747036	3555747036	0	0	0	0	0
Усього по 120 групі	3555747036	3555747036	0	0	0	0	0
Усього по 12 розділу	3555747036	3555747036	0	0	0	0	0
1500 А	9019913140	61581649	44263259	0	0	8872746441	41321791
Усього по 150 групі	9019913140	61581649	44263259	0	0	8872746441	41321791
1511 А	774247937	0	0	0	0	774247937	0
Усього по 151 групі	774247937	0	0	0	0	774247937	0
1521 А	1043415000	670000000	373415000	0	0	0	0
1523 А	1613450000	1080000000	533450000	0	0	0	0
1528 А	759452	759452	0	0	0	0	0
Усього по 152 групі	2657624452	1750759452	906865000	0	0	0	0
1590 П	-273190000	-166500000	-106690000	0	0	0	0
1591 П	-21120736	-8000000	-13120736	0	0	0	0
Усього по 159 групі	-294310736	-174500000	-119810736	0	0	0	0
Усього по 15 розділу	12157474793	1637841101	831317523	0	0	9646994378	41321791
Усього по 1 класу	17898273230	6993595334	1202778493	13583234		09646994378	41321791
Клас 2							
2000 А	146899706	146899706	0	0	0	0	0
2008 А	433156	433156	0	0	0	0	0
Усього по 200 групі	147332862	147332862	0	0	0	0	0
2040 А	311014233	188320733	122693500	0	0	0	0
2045 А	32924577	5900000	27024577	0	0	0	0
2047 А	190000000	190000000	0	0	0	0	0
2048 А	4879694	4415000	464694	0	0	0	0
2049 А	2045000	2045000	0	0	0	0	0
Усього по 204 групі	540863504	390680733	150182771	0	0	0	0
2050 А	1318242292	0	1318242292	0	0	0	0
2055 А	219367443	0	219367443	0	0	0	0
2056 А	628670825	0	628670825	0	0	0	0
2058 А	6878827	0	6878827	0	0	0	0
Усього по 205 групі	2173159387	0	2173159387	0	0	0	0
2062 А	14984415861	8689657978	6294757883	0	0	0	0
2065 А	11220781209	2605165100	8615616109	0	0	0	0
2066 А	381228771	221193771	160035000	0	0	0	0
2067 А	173578401	70729241	102849160	0	0	0	0
2068 А	75452156	64879998	10572158	0	0	0	0
2069 А	28590129	17249195	11340934	0	0	0	0
Усього по 206 групі	26864046527	11668875283	15195171244	0	0	0	0
2071 А	182358985	140056400	42302585	0	0	0	0
2074 А	176206110	49500000	126706110	0	0	0	0
2078 А	8163102	7840429	322673	0	0	0	0
Усього по 207 групі	366728197	197396829	169331368	0	0	0	0
2096 А	356770048	0	356770048	0	0	0	0
Усього по 209 групі	356770048	0	356770048	0	0	0	0
Усього по 20 розділу	30448900525	12404285707	18044614818	0	0	0	0
2110 А	1234350000	1234350000	0	0	0	0	0
Усього по 211 групі	1234350000	1234350000	0	0	0	0	0
Усього по 21 розділу	1234350000	1234350000	0	0	0	0	0
2200 А	40199388	405597	39793791	0	0	0	0
2201 А	2261700965	0	2261700965	0	0	0	0
2202 А	2500000	2500000	0	0	0	0	0
2205 А	14819987	14819987	0	0	0	0	0
2207 А	386917	0	386917	0	0	0	0
2208 А	1617848	0	1617848	0	0	0	0
2209 А	79650	0	79650	0	0	0	0
Усього по 220 групі	2321304755	17725584	2303579171	0	0	0	0
2214 А	6729377	6729377	0	0	0	0	0
2218 А	46658	46658	0	0	0	0	0
Усього по 221 групі	6776035	6776035	0	0	0	0	0
Усього по 22 розділу	2328080790	24501619	2303579171	0	0	0	0
2400 П	-4480731584	-1755071000	-2725660584	0	0	0	0
2401 П	-3734	0	-3734	0	0	0	0
Усього по 240 групі	-4480735318	-1755071000	-2725664318	0	0	0	0
2490 П	-30652951	-19294200	-11358751	0	0	0	0
Усього по 249 групі	-30652951	-19294200	-11358751	0	0	0	0
Усього по 24 розділу	-4511388269	-1774365200	-2737023069	0	0	0	0
2809 А	3495389	2487750	1007639	0	0	0	0
Усього по 280 групі	3495389	2487750	1007639	0	0	0	0
Усього по 28 розділу	3495389	2487750	1007639	0	0	0	0
2920 А	451500	451500	0	0	0	0	0
2924 А	35851195	5326455	30524740	0	0	0	0
Усього по 292 групі	36302695	5777955	30524740	0	0	0	0
Усього по29 розділу	36302695	5777955	30524740	0	0	0	0
Усього по 2 класу	29539741130	11897037831	17642703299	0	0	0	0
Клас 3							
3205 А	801030000	801030000	0	0	0	0	0
Усього по 320 групі	801030000	801030000	0	0	0	0	0
3290 П	-30000	-30000	0	0	0	0	0
Усього по 329 групі	-30000	-30000	0	0	0	0	0
Усього по 32 розділу	801000000	801000000	0	0	0	0	0
3400 А	3824455	3824455	0	0	0	0	0
3402 А	2758402	2758402	0	0	0	0	0
Усього по 340 групі	6582857	6582857	0	0	0	0	0
3410 А	693819	693819	0	0	0	0	0
Усього по 341 групі	693819	693819	0	0	0	0	0
Усього по 34 розділу	7276676	7276676	0	0	0	0	0
3500 А	886130578	533511177	352619401	0	0	0	0
Усього по 350 групі	886130578	533511177	352619401	0	0	0	0
3510 А	18429866	18429866	0	0	0	0	0
3511 А	63829696	63829696	0	0	0	0	0
3519 А	15255078	15255078	0	0	0	0	0
Усього по 351 групі	97514640	97514640	0	0	0	0	0
3520 А	809532	809532	0	0	0	0	0
3522 А	35696	35696	0	0	0	0	0
Усього по 352 групі	845228	845228	0	0	0	0	0
3540 А	115497793	0	0	0	0	115497793	0
3541 А	26094213	26094213	0	0	0	0	0
Усього по 354 групі	141592006	26094213	0	0	0	115497793	0
3550 А	180928	180928	0	0	0	0	0
Усього по 355 групі	180928	180928	0	0	0	0	0
3578 А	3763677	3763677	0	0	0	0	0
3579 А	16811679	16811679	0	0	0	0	0
Усього по 357 групі	20575356	20575356	0	0	0	0	0
3580 А	1871943	1871943	0	0	0	0	0
Усього по 358 групі	1871943	1871943	0	0	0	0	0
3590 П	-660771	-660771	0	0	0	0	0
3599 П	-12106500	-12106500	0	0	0	0	0
Усього по 359 групі	-12767271	-12767271	0	0	0	0	0
Усього по 35 розділу	1135943408	667826214	352619401	0	0	115497793	0
3800 А	10796734275	0	10796459914	274361	0	0	0
3801 П	-10796734275	-10796734275	0	0	0	0	0
Усього по 380 групі	0	-10796734275	10796459914	274361	0	0	0
Усього по 38 розділу	0	-10796734275	10796459914274361	0	0	0	
3900 А	18499938502	12282451388	6204046279	13440835	0	0	0
3902 А	2461095289	2333389082	126856289	849918	0	0	0
Усього по 390 групі	20961033791	14615840470	6330902568	14290753	0	0	0
Усього по 39 розділу	20961033791	14615840470	6330902568	14290753	0	0	0
Усього по 3 класу	22905253875	5295209085	17479981883	14565114	0	115497793	0
Клас 4							
4109 А	390578093	390578093	0	0	0	0	0
Усього по 410 групі	390578093	390578093	0	0	0	0	0
Усього по 41 розділу	390578093	390578093	0	0	0	0	0
4300 А	231333280	231333280	0	0	0	0	0
4309 П	-99471377	-99471377	0	0	0	0	0
Усього по 430 групі	131861903	131861903	0	0	0	0	0
4310 А	213316	213316	0	0	0	0	0
Усього по 431 групі	213316	213316	0	0	0	0	0
Усього по 43 розділу	132075219	132075219	0	0	0	0	0
4400 А	1354562853	1354562853	0	0	0	0	0
4409 П	-581018270	-581018270	0	0	0	0	0
Усього по 440 групі	773544583	773544583	0	0	0	0	0
4430 А	1448084897	1448084897	0	0	0	0	0
Усього по 443 групі	1448084897	1448084897	0	0	0	0	0
Усього по 44 розділу	2221629480	2221629480	0	0	0	0	0
4500 А	289814715	289814715	0	0	0	0	0
4509 П	-180941864	-180941864	0	0	0	0	0
Усього по 450 групі	108872851	108872851	0	0	0	0	0
4530 А	7329170	7329170	0	0	0	0	0
Усього по 453 групі	7329170	7329170	0	0	0	0	0
Усього по 45 розділу	116202021	116202021	0	0	0	0	0
Усього по 4 класу	2860484813	2860484813	0	0	0	0	0
Активи-усього	73203753048	27046327063	36325463675	28148348	0	9762492171	41321791
Клас 1							
1600 П	40700	0	0	0	40700	0	0
Усього по 160 групі	40700	0	0	0	40700	0	0
1623 П	2667250000	0	0	0	0	2667250000	0
Усього по 162 групі	2667250000	0	0	0	0	2667250000	0
Усього по 16 розділу	2667290700	0	0	0	40700	2667250000	0
1919 П	32743	32743	0	0	0	0	0
Усього по 191 групі	32743	32743	0	0	0	0	0
Усього по 19 розділу	32743	32743	0	0	0	0	0
Усього по 1 класу	2667323443	32743	0	0	40700	2667250000	0
Клас 2							
2541 П	617779081	616636541	1142540	0	0	0	0
2542 П	1343542458	1343428334	114124	0	0	0	0
2544 П	33333860	33333860	0	0	0	0	0
2545 П	295238562	295238562	0	0	0	0	0
Усього по 254 групі	2289893961	2288637297	1256664	0	0	0	0
2553 П	730692271	730692271	0	0	0	0	0
2555 П	267702910	267702910	0	0	0	0	0
Усього по 255 групі	998395181	998395181	0	0	0	0	0
2562 П	1052035	1052035	0	0	0	0	0
Усього по 256 групі	1052035	1052035	0	0	0	0	0
Усього по 25 розділу	3289341177	3288084513	1256664	0	0	0	0
2600 П	12710851779	9962919474	2701741233	24072326	2107442	11304	0
2603 П	360719139	81910869	278808270	0	0	0	0
2604 П	34385622	34385622	0	0	0	0	0
2605 П	36301357	29015685	7210660	0	75012	0	0
Усього по 260 групі	13142257897	10108231650	2987760163	24072326	22182454	11304	0
2610 П	360459650	255370000	0	0	0	105089650	0
2612 П	629874651	51280736	578593915	0	0	0	0
2615 П	13511644927	948897427	6214692500	0	0	6348055000	0
2618 П	15897445	13597779	514625	0	0	1785041	0
Усього по 261 групі	14517876673	1269145942	6793801040	0	0	6454929691	0
2620 П	1753005356	161392691	1557520116	195377	2889914	31007258	0
2625 П	1887553422	1511466740	324157624	0	24775936	27153122	0
Усього по 262 групі	3640558778	1672859431	1881677740	195377	27665850	58160380	0
2630 П	416992056	92341636	319129747	0	2741772	2778901	0
2635 П	1566077330	464842546	1101234784	0	0	0	0
2638 П	1034189	0	1034189	0	0	0	0
Усього по 263 групі	1984103575	557184182	1421398720	0	2741772	2778901	0
Усього по 26 розділу	33284796923	13607421205	13084637663	24267703	52590076	6515880276	0
2900 П	147476104	32616130	114059831	800143	0	0	0
2901 П	6981860	6981860	0	0	0	0	0
2902 П	887906	887906	0	0	0	0	0
2909 П	62350264	28778226	33572038	0	0	0	0
Усього по 290 групі	217696134	69264122	147631869	800143	0	0	0
2920 П	11047500	11047500	0	0	0	0	0
2924 П	8831061	4265177	4565884	0	0	0	0
Усього по 292 групі	19878561	15312677	4565884	0	0	0	0
Усього по 29 розділу	237574695	84576799	152197753	800143	0	0	0
Усього по 2 класу	36811712795	16980082517	13238092080	25067846	52590076	6515880276	0
Клас 3							
3600 П	235942	163889	72053	0	0	0	0
Усього по 360 групі	235942	163889	72053	0	0	0	0
3621 П	26280000	26280000	0	0	0	0	0
3622 П	13741605	13741605	0	0	0	0	0
3623 П	12648484	12648484	0	0	0	0	0
Усього по 362 групі	52670089	52670089	0	0	0	0	0
3630 П	2621889626	0	0	0	0	2621889626	0
Усього по 363 групі	2621889626	0	0	0	0	2621889626	0
3640 П	115523942	0	115523942	0	0	0	0
3641 П	33460891	33460891	0	0	0	0	0
Усього по 364 групі	148984833	33460891	115523942	0	0	0	0
3652 П	11688975	11688975	0	0	0	0	0
3653 П	5184016	5184016	0	0	0	0	0
3659 П	12400	12400	0	0	0	0	0
Усього по 365 групі	16885391	16885391	0	0	0	0	0
3660 П	3254045000	0	0	0	0	3254045000	0
Усього по 366 групі	3254045000	0	0	0	0	3254045000	0
3678 П	1605643	1605643	0	0	0	0	0
Усього по 367 групі	1605643	1605643	0	0	0	0	0
3690 П	219898846	146985800	72913046	0	0	0	0
3699 П	3090025	3090025	0	0	0	0	0
Усього по 369 групі	222988871	150075825	72913046	0	0	0	0
Усього по 36 розділу	6319305395	254861728	188509041	0	0	5875934626	0
3720 П	145225556	90466622	54758934	0	0	0	0
Усього по 372 групі	145225556	90466622	54758934	0	0	0	0
Усього по 37 розділу	145225556	90466622	54758934	0	0	0	0
3800 П	11246739879		0 11216628331	30111548	0	0	0
3801 А	-11246739879	-11246739879	0	0	0	0	0
Усього по 380 групі	0	-11246739879	11216628331	30111548	0	0	0
Усього по 38 розділу	0	-11246739879	11216628331	30111548	0	0	0
3901 П	18499938502	12282451388	6204046279	13440835	0	0	0
3903 П	2461095289	2333389082	126856289	849918	0	0	0
Усього по 390 групі	20961033791	14615840470	6330902568	14290753	0	0	0
Усього по 39 розділу	20961033791	14615840470	6330902568	14290753	0	0	0
Усього по 3 класу	27425564742	3714428941	17790798874	44402301	0	5875934626	0
Зобов'язання - усього	66904600980	20694544201	31028890954	69470147	52630776	15059064902	0
Клас 5							
5000 П	2381600000	2381600000	0	0	0	0	0
Усього по 500 групі	2381600000	2381600000	0	0	0	0	0
5010 П	1401606696	1401606696	0	0	0	0	0
Усього по 501 групі	1401606696	1401606696	0	0	0	0	0
5021 П	1327330669	1327330669	0	0	0	0	0
Усього по 502 групі	1327330669	1327330669	0	0	0	0	0
5030 П	986193531	986193531	0	0	0	0	0
Усього по 503 групі	986193531	986193531	0	0	0	0	0
5040 А	-812735972	-812735972	0	0	0	0	0
5040 П	962042612	962042612	0	0	0	0	0
Усього по 504 групі	149306640	149306640	0	0	0	0	0
Усього по 50 розділу	6246037536	6246037536	0	0	0	0	0
5100 П	24368859	24368859	0	0	0	0	0
Усього по 510 групі	24368859	24368859	0	0	0	0	0
Усього по 51 розділу	24368859	24368859	0	0	0	0	0
5999 П	28745673	28745673	0	0	0	0	0
Усього по 599 групі	28745673	28745673	0	0	0	0	0
Усього по 59 розділу	28745673	28745673	0	0	0	0	0
Капітал-усього	6299152068	6299152068	0	0	0	0	0
Пасиви - усього	73203753048	26993696269	31028890954	69470147	52630776	15059064902	0
Клас 6							
6010 П	28328651	28328651	0	0	0	0	0
6012 П	7648775	7648775	0	0	0	0	0
6014 П	1343836	1343836	0	0	0	0	0
6016 П	39958723	39958723	0	0	0	0	0
Усього по 601 групі	77279985	77279985	0	0	0	0	0
6020 П	20356504	20356504	0	0	0	0	0
6024 П	28420097	28420097	0	0	0	0	0
6025 П	95944142	95944142	0	0	0	0	0
06026 П	932383275	932383275	0	0	0	0	0
6027 П	17797576	17797576	0	0	0	0	0
Усього по 602 групі	1094901594	1094901594	0	0	0	0	0
6031 П	6095803	6095803	0	0	0	0	0
Усього по 603 групі	6095803	6095803	0	0	0	0	0
6040 П	1066900	1066900	0	0	0	0	0
6041 П	64114994	64114994	0	0	0	0	0
6042 П	832383	832383	0	0	0	0	0
6043 П	293687	293687	0	0	0	0	0
Усього по 604 групі	66307964	66307964	0	0	0	0	0
6080 П	18078791	18078791	0	0	0	0	0
Усього по 608 групі	18078791	18078791	0	0	0	0	0
Усього по 60 розділу	1262664137	1262664137	0	0	0	0	0
6100 П	258600	258600	0	0	0	0	0
6109 П	29006	29006	0	0	0	0	0
Усього по 610 групі	287606	287606	0	0	0	0	0
6110 П	390167717	390167717	0	0	0	0	0
6111 П	44356538	44356538	0	0	0	0	0
6113 П	4879114	4879114	0	0	0	0	0
6114 П	139857317	139857317	0	0	0	0	0
6118 П	548338	548338	0	0	0	0	0
6119 П	33383037	33383037	0	0	0	0	0
Усього по 611 групі	613192061	613192061	0	0	0	0	0
6180 П	53346	53346	0	0	0	0	0
Усього по 618 групі	53346	53346	0	0	0	0	0
Усього по 61 розділу	613533013	613533013	0	0	0	0	0
6203 П	11389142	11389142	0	0	0	0	0
6204 А	-3916502	-3916502	0	0	0	0	0
6204 П	113497138	113497138	0	0	0	0	0
Усього по 620 групі	120969778	120969778	0	0	0	0	0
Усього по 62 розділу	120969778	120969778	0	0	0	0	0
6395 П	1232300	1232300	0	0	0	0	0
6397 П	3766223	3766223	0	0	0	0	0
Усього по 639 групі	4998523	4998523	0	0	0	0	0
Усього по 63 розділу	4998523	4998523	0	0	0	0	0
06499 П	460655	460655	0	0	0	0	0
Усього по 649 групі	460655	460655	0	0	0	0	0
Усього по 64 розділу	460655	460655	0	0	0	0	0
6809 П	1000	1000	0	0	0	0	0
Усього по 680 групі	1000	1000	0	0	0	0	0
0Усього по 68 розділу	1000	1000	0	0	0	0	0
Доходи - усього	2002627106	2002627106	0	0	0	0	0
Клас 7							
7003 А	1315068	1315068	0	0	0	0	0
Усього по 700 групі	1315068	1315068	0	0	0	0	0
7012 А	1227182	1227182	0	0	0	0	0
07014 А	1845949	1845949	0	0	0	0	0
7016 А	54893403	54893403	0	0	0	0	0
Усього по 701 групі	57966534	57966534	0	0	0	0	0
7020 А	33753600	33753600	0	0	0	0	0
7021 А	224360577	224360577	0	0	0	0	0
Усього по 702 групі	258114177	258114177	0	0	0	0	0
7030 А	21329004	21329004	0	0	0	0	0
Усього по 703 групі	21329004	21329004	0	0	0	0	0
7040 А	28011484	28011484	0	0	0	0	0
7041 А	41912394	41912394	0	0	0	0	0
Усього по 704 групі	69923878	69923878	0	0	0	0	0
7080 А	18078791	18078791	0	0	0	0	0
Усього по 708 групі	18078791	18078791	0	0	0	0	0
7096 А	53638669	53638669	0	0	0	0	0
Усього по 709 групі	53638669	53638669	0	0	0	0	0
Усього по 70 розділу	480366121	480366121	0	0	0	0	0
7100 А	34420930	34420930	0	0	0	0	0
7104 А	8514079	8514079	0	0	0	0	0
7109 А	4687122	4687122	0	0	0	0	0
Усього по 710 групі	47622131	47622131	0	0	0	0	0
7180 А	53346	53346	0	0	0	0	0
Усього по 718 групі	53346	53346	0	0	0	0	0
Усього по 71 розділу	47675477	47675477	0	0	0	0	0
7395 А	379922651	379922651	0	0	0	0	0
7396 А	798096	798096	0	0	0	0	0
7399 А	146684412	146684412	0	0	0	0	0
Усього по 739 групі	527405159	527405159	0	0	0	0	0
Усього по 73 розділу	527405159	527405159	0	0	0	0	0
7400 А	86469193	86469193	0	0	0	0	0
7401 А	33044176	33044176	0	0	0	0	0
Усього по 740 групі	119513369	119513369	0	0	0	0	0
7411 А	2375000	2375000	0	0	0	0	0
7418 А	12648484	12648484	0	0	0	0	0
7419 А	3436566	3436566	0	0	0	0	0
Усього по 741 групі	18460050	18460050	0	0	0	0	0
7420 А	17901420	17901420	0	0	0	0	0
7421 А	7113118	7113118	0	0	0	0	0
7423 А	77050640	77050640	0	0	0	0	0
Усього по 742 групі	102065178	102065178	0	0	0	0	0
7430 А	16123817	16123817	0	0	0	0	0
7431 А	178079829	178079829	0	0	0	0	0
7432 А	17517699	17517699	0	0	0	0	0
7433 А	33135043	33135043	0	0	0	0	0
Усього по 743 групі	244856388	244856388	0	0	0	0	0
7440 А	9737635	9737635	0	0	0	0	0
7441 А	19247807	19247807	0	0	0	0	0
7442 А	32284715	32284715	0	0	0	0	0
Усього по 744 групі	61270157	61270157	0	0	0	0	0
7450 А	162000	162000	0	0	0	0	0
7451 А	207000	207000	0	0	0	0	0
7452 А	2252165	2252165	0	0	0	0	0
7453 А	18200	18200	0	0	0	0	0
7454 А	3582013	3582013	0	0	0	0	0
7455 А	7975936	7975936	0	0	0	0	0
7456 А	2640020	2640020	0	0	0	0	0
Усього по 745 групі	16837334	16837334	0	0	0	0	0
7490 А	44597	44597	0	0	0	0	0
7497 А	23500	23500	0	0	0	0	0
7499 А	466672	466672	0	0	0	0	0
Усього по 749 групі	534769	534769	0	0	0	0	0
Усього по 74 розділу	563537245	563537245	0	0	0	0	0
7701 А	229121398	229121398	0	0	0	0	0
7702 А	238970442	238970442	0	0	0	0	0
7702 П	-231741727	-231741727	0	0	0	0	0
7705 А	204414	204414	0	0	0	0	0
Усього по 770 групі	236554527	236554527	0	0	0	0	0
7720 А	8355604	8355604	0	0	0	0	0
7720 П	-212700	-212700	0	0	0	0	0
Усього по 772 групі	8142904	8142904	0	0	0	0	0
Усього по 7 розділу	244697431	244697431	0	0	0	0	0
7809 А	10000	10000	0	0	0	0	0
Усього по 780 групі	10000	10000	0	0	0	0	0
Усього по 78 розділу	10000	10000	0	0	0	0	0
7900 А	110190000	110190000	0	0	0	0	0
Усього по 790 групі	110190000	110190000	0	0	0	0	0
Усього по 79 розділу	110190000	110190000	0	0	0	0	0
Витрати - усього	1973881433	1973881433	0	0	0	0	0
Результат діяльності	28745673	28745673	0	0	0	0	0
Клас 9							
9000 А	1292478518	0	0	0	0	1292478518	0
Усього по 900 групі	1292478518	0	0	0	0	1292478518	0
9020 А	735465705	27455808	708009897	0	0	0	0
9023 А	62605929	62605929	0	0	0	0	0
Усього по 902 групі	798071634	90061737	708009897	0	0	0	0
Усього по 90 розділу	2090550152	90061737	708009897	0	0	1292478518	0
9122 А	14856582	0	14856582	0	0	0	0
9129 А	929100294	929100294	0	0	0	0	0
Усього по 912 групі	943956876	929100294	14856582	0	0	0	0
Усього по 91 розділу	943956876	929100294	14856582	0	0	0	0
9601 А	298706056	14247999	284458057	0	0	0	0
Усього по 960 групі	298706056	14247999	284458057	0	0	0	0
9611 А	35396849	35396849	0	0	0	0	0
Усього по 961 групі	35396849	35396849	0	0	0	0	0
Усього по 96 розділу	334102905	49644848	284458057	0	0	0	0
9702 А	1583080000	1583080000	0	0	0	0	0
Усього по 970 групі	1583080000	1583080000	0	0	0	0	0
Усього по 97 розділу	1583080000	1583080000	0	0	0	0	0
9802 А	6825744	6825744	0	0	0	0	0
9809 А	16400	16400	0	0	0	0	0
Усього по 980 групі	6842144	6842144	0	0	0	0	0
9812 А	652042317	652042317	0	0	0	0	0
9819 А	12994539190	12994539190	0	0	0	0	0
Усього по 981 групі	13646581507	13646581507	0	0	0	0	0
9820 А	197500	197500	0	0	0	0	0
9821 А	581700	581700	0	0	0	0	0
Усього по 982 групі	779200	779200	0	0	0	0	0
9830 А	59746	0	59746	0	0	0	0
Усього по 983 групі	59746	0	59746	0	0	0	0
9840 А	493783277	493783277	0	0	0	0	0
Усього по 984 групі	493783277	493783277	0	0	0	0	0
9890 А	33200	33200	0	0	0	0	0
9891 А	1500	1500	0	0	0	0	0
9892 А	5297400	5297400	0	0	0	0	0
9898 А	400	400	0	0	0	0	0
Усього по 989 групі	5332500	5332500	0	0	0	0	0
Усього по 98 розділу	14153378374	14153318628	59746	0	0	0	0
Позабалансові 90-98А	19105068307	16805205507	1007384282	0	0	1292478518	0
9015 П	1292478519	0	0	0	0	1292478519	0
Усього по901 групі	1292478519	0	0	0	0	1292478519	0
9031 П	34346402717	23921296927	10425105790	0	0	0	0
Усього по 903 групі	34346402717	23921296927	10425105790	0	0	0	0
Усього по 90 розділу	35638881236	23921296927	10425105790	0	0	1292478519	0
9500 П	83729771913	48771301958	34958469955	0	0	0	0
9501 П	6178423036	333630100	5844792936	0	0	0	0
Усього по 950 групі	89908194949	49104932058	40803262891	0	0	0	0
Усього по 95 розділу	89908194949	49104932058	40803262891	0	0	0	0
Позабалансові 90-98П	125547076185	73026228985	51228368681	0	0	1292478519	0
9900 А	125540144156	73019296954	52520847202	0	0	0	0
Усього по 990 групі	125540144156	73019296954	52520847202	0	0	0	0
Усього по 99 розділу	125540144156	73019296954	52520847202	0	0	0	0
Позабал.контррах. А	125540144156	73019296954	52520847202	0	0	0	0
9900 П	3027574998	1012230000	2015344998	0	0	0	0
Усього по 990 групі	3027574998	1012230000	2015344998	0	0	0	0
9910 П	16070561279	15786043476	284517803	0	0	0	0
Усього по 991 групі	16070561279	15786043476	284517803	0	0	0	0
9920 П	1	1	0	0	0	0	0
Усього по 992 групі	1	1	0	0	0	0	0
Усього по 99 розділу	19098136278	16798273477	2299862801	0	0	0	0
Позабал.контррах.П	19098136278	16798273477	2299862801	0	0	0	0
Позабалансові активи	144645212463	89824502461	53528231484	0	0	1292478518	0
Позабалансові пасиви	144645212463	89824502462	53528231482	0	0	1292478519	0

ОГОЛОШЕННЯ

10.2. ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ВАТ "МТБ" станом за 31 березня 2003 року

Ф.2–КБ (консолідована)

Символ	Стаття доходів	Усього, коп.
6	**Доходи**	**1984494969**
60	**Процентні доходи**	**1244585346**
600	Процентні доходи за коштами, розміщеними в НБУ	0
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	77279985
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	1094901594
603	Процентні доходи за кредитами органам загального державного управління	6095803
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	66307964
605	Процентні доходи за цінними паперами	0
609	Інші процентні доходи	0
61	**Комісійні доходи**	**613479667**
610	Комісійні доходи за операціями з банками	287606
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	613192061
62	**Результат від торговельних операцій**	**120969778**
63	**Інші банківські операційні доходи**	**4998523**
630	Дивідендний дохід	0
639	Інші банківські операційні доходи	4998523
6397	Штрафи, пені, отримані за банківськими операціями	3766223
64	**Інші небанківські операційні доходи**	**460655**
649	Інші небанківські операційні доходи	460655
6497	Штрафи, пені, що отримані за господарськими операціями	0
67	**Зменшення резервів**	**0**
671	Повернення списаних активів	0
68	**Непередбачені доходи**	**1000**

Символ	Стаття доходів	Усього, коп.
7	**Витрати**	**1955749296**
70	**Процентні витрати**	**462287330**
700	Процентні витрати за коштами, отриманими від НБУ	1315068
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	57966534
702	Процентні за коштами суб'єктів господарської діяльності	258114177
703	Процентні витрати за коштами бюджету та позабюджетних фондів України	21329004
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	69923878
705	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу	0
709	Інші процентні витрати	53638669
71	**Комісійні витрати**	**47622131**
710	Комісійні витрати	47622131
73	**Інші банківські операційні витрати**	**527405159**
739	Інші банківські операційні витрати	527405159
7397	Штрафи, пені, що сплачені за банківськими операціями	0
74	**Інші небанківські операційні витрати**	**563537245**
740	Витрати на утримання персоналу	119513369
7400	Основна і додаткова заробітна плата	86469193
7401	Внески на державне соціальне страхування, з них:	33044176
7401А	Збір на соціальне страхування на випадок безробіття	1769684
7402	Інші обов'язкові нарахування на заробітну плату	0
7403	Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	0
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	18460050
7410	Податок на додану вартість	0
7411	Податок на землю	2375000
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	3436566
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	102065178
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	17901420
7421	Витрати на утримання основних засобів, що отримані у лізинг (оренду)	7113118
7422	Орендні платежі	0
7423	Амортизація	77050640
743	Інші експлуатаційні та господарські витрати	244856388
744	Витрати на телекомунікації	61270157
745	Супутні небанківські операційні витрати	16837334
749	Інші небанківські операційні витрати	534769
7497	Штрафи, пені, що сплачені за господарськими операціями	23500
77	**Відрахування в резерви**	**244697431**
770	Відрахування в резерви	236554527
771	Списання безнадійних активів	0
772	Відрахування в резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	8142904
78	**Непередбачені витрати**	**10000**
	Прибуток (збиток) до сплати податку	138935673
79	**Податок на прибуток**	**110190000**
	Чистий прибуток (збиток)	28745673

11. Баланс та звіт про прибутки та збитки за звітний рік

11.1. БАЛАНС ВАТ "МТБ" станом за 31 грудня 2002 року

Форма №11.03 (коп. та сота частка од.валют)

Статті балансу	На початок року 01-01-2002 р.	Усього 01-01-2003 р.	Звітний період: У тому числі: Резиденти НВ	Резиденти ВКВ	Резиденти НКВ	Нерезиденти НВ	Нерезиденти ВКВ	Нерезиденти НКВ
АКТИВИ	**32411998879**	**46156848819**	**20058311875**	**16403339131**	**8052807**	**800000002**	**8786923901**	**100221103**
Готівкові кошти	948064937	1964010439	1515268020	440689612	8052807	0	0	0
Банківські метали	0	0	0	0	0	0	0	0
Дорожні та інші чеки	875209	5119104	0	5119104	0	0	0	0
Кошти в НБУ	2029790863	1782613684	1782613684	0	0	0	0	0
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ:	0	0	0	0	0	0	0	0
у тому числі цінні папери, емітовані НБУ	0	0	0	0	0	0	0	0
Резерв під знецінення казначейських цінних паперів	0	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: казначейські цінні папери та цінні папери, емітовані НБУ	0	0	0	0	0	0	0	0
Кошти в інших банках	8991212020	10656668600	1211381015	558142581	0	0	8786923901	100221103
Резерв під заборгованість інших банків	346270282	65189338	54200000	10989338	0	0	0	0
Нетто: кошти в інших банках	8644941738	10591479262	1157181015	547153243	0	0	8786923901	100221103
Цінні папери в портфелі банку на продаж	0	0	0	0	0	0	0	0
Резерв під знецінення цінних паперів на продаж	0	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: цінні папери в портфелі банку на продаж	0	0	0	0	0	0	0	0
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	2110000	2110000	2110000	0	0	0	0	0
Резерв під знецінення цінних паперів на інвестиції	1110000	1110000	1110000	0	0	0	0	0
Нетто: цінні папери на інвестиції	1000000	1000000	1000000	0	0	0	0	0
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	21272869887	31862817494	13818800972	18044016522	0	0	0	0
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	4454358729	4535120027	1580756100	2954363927	0	0	0	0
Нетто: кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	16818511158	27327697467	12238044872	15089652595	0	0	0	0
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	303803312	390578093	390578093	0	0	0	0	0
Основні засоби та нематеріальні активи	1761685299	2915402147	2915402147	0	0	0	0	0
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	547320565	784407599	784407599	0	0	0	0	0
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	1214364734	2130994548	2130994548	0	0	0	0	0
Нараховані доходи, до отримання	170620841	114550530	91376950	23173580	0	0	0	0
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	12289932	34612082	23275400	11336682	0	0	0	0
Нетто: нараховані доходи до отримання	158330909	79938448	68101550	11836898	0	0	0	0
Інші активи	2293106783	1883874131	774986450	308887679	0	800000002	0	0
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	790764	456357	456357	0	0	0	0	0
Нетто: інші активи	2292316019	1883417774	774530093	308887679	0	800000002	0	0
СУКУПНІ АКТИВИ	**32411998879**	**46156848819**	**20058311875**	**16403339131**	**8052807**	**800000002**	**8786923901**	**100221103**
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	26290899124	39886442424	15872460623	10437168033	86009003	48756323	13442048442	0
Кошти банків	0	40700	0	0	0	40700	0	0
Депозити та кредити банків:	6162800000	2432960000	833240000	0	0	0	1599720000	0
у тому числі кредити, отримані від НБУ	0	0	0	0	0	0	0	0
Кошти клієнтів	16997461863	31207776327	14798969702	10315056311	86009003	48715623	5959025688	0
Інші депозити	0	0	0	0	0	0	0	0
Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0	0	0	0	0	0	0
Кредити, отримані від міжнародних фінансовихорганізацій	0	0	0	0	0	0	0	0
Субординованазаборгованість	2702235000	3252764000	0	0	0	0	3252764000	0
Нараховані витрати до сплати	38782548	17556674	7455541	419862	0	0	9681271	0
Інші зобов'язання	389619713	2975344723	232795380	121691860	0	0	2620857483	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	26290899124	39886442424	15872460623	10437168033	86009003	48756323	13442048442	0
КАПІТАЛ	6121099755	6270406395	4239887395	0	0	2030519000	0	0
Статутний капітал	2381600000	2381600000	351081000	0	0	2030519000	0	0
Зареєстрований статутний капітал банку	2381600000	2381600000	351081000	0	0	2030519000	0	0
Несплачений зареєстрований статутний капітал банку	0	0	0	0	0	0	0	0
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	2381600000	2381600000	351081000	0	0	2030519000	0	0
Капіталізовані дивіденди	0	0	0	0	0	0	0	0
Викуплені власні акції	0	0	0	0	0	0	0	0
Результат минулих років	785126128	986193531	986193531	0	0	0	0	0
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	585186736	962042612	962042612	0	0	0	0	0
Збитки минулого року, що очікують затвердження	10629333	812735972	812735972	0	0	0	0	0
Емісійні різниці	1401606696	1401606696	1401606696	0	0	0	0	0
Загальні резерви	978209528	1351699528	1351699528	0	0	0	0	0
Результат поточного року	0	0	0	0	0	0	0	0
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	6121099755	6270406395	4239887395	0	0	2030519000	0	0
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	32411998879	46156848819	20112348018	10437168033	86009003	2079275323	13442048442	0
Активи-пасиви (має бути 0)	**0**	**0**	**-54036143**	**5966171098**	**-77956196**	**-1279275321**	**-4655124541**	**100221103**
Активи №№ 380,390,391,392	**10336710925**	**16465685394**	**1818694598**	**14564861842**	**82128954**	**0**	**0**	**0**
Пасиви №№ 380,390,391,392	**10336710925**	**16465685394**	**485383139**	**15875908392**	**104393863**	**0**	**0**	**0**
Доходи №№ 608,618,638,648	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Витрати №№ 708,718,738,748	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Різниця (має бути 0)	**0**	**0**	**1279275316**	**4655124548**	**-100221105**	**-1279275321**	**-4655124541**	**100221103**

11.2. ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ВАТ "МТБ" станом за 31 грудня 2002 року

Ф.2-КБ (консолідована)

Символ	Стаття доходів	Усього, коп.
6	**Доходи**	**6714350405**
60	**Процентні доходи**	**3838726375**
600	Процентні доходи за коштами,розміщеними в НБУ	0
601	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	483667816
602	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	3102533602
603	Процентні доходи за кредитами органам загального державного управління	153545149
604	Процентні доходи за кредитами фізичним особам	94175287
605	Процентні доходи за цінними паперами	4804521
609	Інші процентні доходи	0
61	**Комісійні доходи**	**2258026516**
610	Комісійні доходи за операціями з банками	1224535
611	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	2256801981
62	**Результат від торговельних операцій**	**574504634**
63	**Інші банківські операційні доходи**	**23503181**
630	Дивідендний дохід	0
639	Інші банківські операційні доходи	23503181
6397	Штрафи, пені, отримані за банківськими операціями	19328148
64	**Інші небанківські операційні доходи**	**19050326**
649	Інші небанківські операційні доходи	19050326
6497	Штрафи, пені, що отримані за господарськими операціями	0
67	**Зменшення резервів**	**500000**
671	Повернення списаних активів	500000
68	**Непередбачені доходи**	**39373**

Символ	Стаття доходів	Усього, коп.
7	**Витрати**	**6565043765**
70	Процентні витрати	1675905143
700	Процентні витрати за коштами, отриманими від НБУ	0
701	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	467853127
702	Процентні за коштами суб'єктів господарської діяльності	663664054
703	Процентні витрати за коштами бюджету та позабюджетних фондів України	83354279
704	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	194734584
705	Процентні витрати за цінними паперами власного боргу	0
709	Інші процентні витрати	266299099
71	**Комісійні витрати**	**179725421**
710	Комісійні витрати	179725421
73	Інші банківські операційні витрати	2632463889
739	Інші банківські операційні витрати	2632463889
7397	Штрафи, пені, що сплачені за банківськими операціями	0
74	**Інші небанківські операційні витрати**	**1909540780**
740	Витрати на утримання персоналу	41466235
7400	Основна і додаткова заробітна плата	297368015
7401	Внески на державне соціальне страхування, з них:	113915480
7401А	Збір на соціальне страхування на випадок безробіття	6264735
7402	Інші обов'язкові нарахування на заробітну плату	0
7403	Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	3380740
741	Сплата податків та інших обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	83945423
7410	Податок на додану вартість	0
7411	Податок на землю	11825100
7419	Сплата інших податків та обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	59106208
742	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	386594704
7420	Витрати на утримання власних основних засобів та нематеріальних активів	83254617
7421	Витрати на утримання основних засобів, що отримані у лізинг (оренду)	51560527
7422	Орендні платежі	0
7423	Амортизація	251779560
743	Інші експлуатаційні та господарські витрати	523325150
744	Витрати на телекомунікації	213558706
745	Супутні небанківські операційні витрати	261048073
749	Інші небанківські операційні витрати	26404489
7497	Штрафи, пені, що сплачені за господарськими операціями	8074656
77	**Відрахування в резерви**	**73137532**
770	Відрахування в резерви	35541811
771	Списання безнадійних активів	0
772	Відрахування в резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	37595721
78	**Непередбачені витрати**	**8851000**
	Прибуток (збиток) до сплати податку	234726640
79	**Податок на прибуток**	**85420000**
	Чистий прибуток (збиток)	149306640

12. Дані про випуск акцій

12.1. Рішення про проведення додаткової (восьмої) емісії акцій прийнято Загальними зборами акціонерів 17 травня 2003 р. (Протокол № 21) з метою збільшення статутного фонду Банку.

12.2. Найменування органу, який прийняв рішення: Загальні збори акціонерів ВАТ "МТБ".

За питання про прийняття рішення щодо збільшення статутного фонду Банку шляхом додаткового випуску простих іменних акцій акціонери проголосували таким чином:

"За" проголосувало 4 226 954 голосів, що становить 100,00 % від зареєстрованих для участі у загальних зборах акціонерів та 84,88 % від загальної кількості голосів;

"Проти" проголосувало 0 голосів, що становить 0,00 % від зареєстрованих для участі у загальних зборах акціонерів та 0,00% від загальної кількості голосів;

Утрималось або визнано недійсними 0 голосів, що становить 0,00% від зареєстрованих для участі у загальних зборах акціонерів та 0,00 % від загальної кількості голосів.

12.3. Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити підписку становить 15 000 000 (п'ятнадцять мільйонів) гривень.

12.4. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії:

збільшення статутного капіталу Банку та залучення коштів для розширення інвестиційної діяльності.

Кошти, отримані внаслідок емісії акцій, у розмірі близько 70% (10500000 грн.) від загальної суми надходжень від емісії акцій планується спрямувати на кредитування фізичних та юридичних осіб; близько 30% (4500000 грн.) загальної суми надходжень від емісії акцій планується спрямувати на виконання інвестиційних проектів відповідно до бізнес-плану розвитку Банку.

12.5. Кошти, залучені від випуску акцій не будуть залучені для покриття збитків Банку.

12.6. Кількість акцій на які планується здійснити підписку - 1 500 000 (один мільйон пят'сот тисяч) штук простих іменних акцій. Привілейовані акції та акції на пред'явника не випускаються.

12.7. Форма випуску акцій - документарна.

12.8. Перелік засновників Банку із зазначенням кількості, типу і категорій належних ним акцій на дату прийняття рішення про випуск акцій, тобто на 17.05.2003р.:

Найменування засновника	Кількість належних акцій, шт. Простих іменних	Привілейованих
Зовнішньоекономічна акціонерна компанія закритого типу "Галі"	-	-
Українсько-німецьке спільне підприємство товариство з обмеженою відповідальністю "Інтертермінал"	5800	-
Зовнішньоекономічне акціонерне товариство (компанія) закритого типу "МорТЕК-сервіс"	12000	-
Підприємство з іноземними інвестиціями "Металзюкрайн Корп. Ltd"	12000	-
Українсько-австрійсько-німецьке підприємство "Новолог"	12000	-
Закрите акціонерне товариство з іноземними інвестиціями "Синтез Ойл"	-	-
Холдінгова компанія "Домініка"	2000	-
Українсько-американське спільне підприємство "Трейс"	12594	-
Акціонерне товариство закритого типу "Сузір'я"	-	-
Мале підприємство у вигляді товариство з обмеженою відповідальністю "Юта Ltd"	-	-

12.9. Права, що надаються власнику простих та привілейованих акцій Банка

Власник простих іменних акцій Банку має право:

- приймати участь в управлінні Банком з правом голосу на загальних зборах акціонерів особисто або через своїх довірених осіб (представників) пропорційно до кількості акцій, які йому належать; голосування на загальних зборах акціонерів Банку проводяться за принципом: одна акція - один голос;
- обиратися та бути обраним до Спостережної ради, Ревізійної комісії та інших органів Банку;
- на отримання дивідендів у розмірі, який визначається за підсумками календарного року Загальними зборами акціонерів;
- отримувати інформацію про діяльність Банку. На вимогу акціонера Банк надає йому для ознайомлення копії річних балансів, звітів Банку, протоколів загальних зборів акціонерів;
- на отримання після ліквідації Банку частини його майна, пропорційно сукупній вартості належних акціонеру акцій;
- передавати (дарувати, продавати, обмінювати) акції, що йому належать у порядку визначеному чинним законодавством, заповідати їх у спадщину;
- переважне право на придбання додатково випущених акцій Банку (акцій нових емісій).

Власникам привілейованих акцій надається переважне право на отримання дивідендів, а також на пріоритетну участь у розподілі майна Банку у разі його ліквідації. Власники привілейованих акцій не мають права брати участь в управлінні Банком.

12.10. Номінальна вартість однієї акції - 10 грн. (десять гривень).

12.11. Серії та порядкові номери акцій, що випускаються:
акції серії J з № 0000001 по № 1500000 включно.

12.12. Адреса місця та дата початку проведення першого етапу підписки

Перший етап підписки починається 18 серпня 2003р. та закінчується 03 листопада 2003р. Підписка на акції проводится за адресою: Україна, 65026, м. Одеса, вул. Гоголя, 2.

12.13. Адреса місця та дата початку проведення другого етапу підписки

Другий етап підписки починається 04 листопада 2003р. та закінчується 07 листопада 2003р. Підписка на акції проводится за адресою: Україна, 65026, м. Одеса, вул. Гоголя, 2.

12.14. Запланований курс продажу акцій: акції планується реалізовувати за номінальною вартістю 10 (десять) гривень кожна.

12.15. Відомості щодо ринкової вартості акцій:

Відомостей щодо ринкової вартості акцій Банк не має. Акції Банку на фондових біржах, позабіржових торговельних системах, торговельно-інформаційних системах України та інших країн не продавалися та не котирувалися.

12.16. Докладний опис порядку підписки на акції та їх оплати

Акції розміщуються шляхом відкритої підписки серед юридичних та фізичних осіб.

Підписка на акції буде здійснюватися за адресою: Україна, 65026, м. Одеса, вул.Гоголя,2, Департамент цінних паперів, тел. (0482) 301-353, факс (0482) 301-352 у робочі дні з 9:00 до 17:00.

Повідомлення про випуск акцій та порядок їх розміщення здійснюється шляхом опублікування інформації про додаткову (восьму) емісію акцій Банка після її реєстрації у Державній комісії з цінних паперів та фондовому ринку у органах преси Верховної Ради України чи Кабінету міністрів України або офіційному виданні фондової біржі не менш як за 10 днів до початку підписки на акції Банку.

Передплатниками на акції Банку можуть бути юридичні і фізичні особи, резиденти та нерезиденти, за винятком об'єднань громадян, релігійних та благодійних організацій.

Акціонерами Банку не можуть бути юридичні та фізичні особи, за якими:
- неможливо встановити їх власників (для юридичних осіб);
- неможливо встановити джерела, за рахунок яких особа купує акції Банку;
- відсутні власні кошти у розмірі, достатньому для придбання акцій Банку.

Термін проведення відкритої підписки для акціонерів, що реалізують своє переважне право - з 18 серпня 2003р. по 03 листопада 2003р. включно.

Термін проведення відкритої підписки для інших інвесторів та акціонерів щодо придбання акцій у кількості, що перевищую кількість акцій, на яку акціонер має переважне право - з 04 листопада 2003р. по 07 листопада 2003р. включно.

Акціонери користуються переважним правом на придбання акцій.

На першому етапі підписки на акції, який триватиме з 18 серпня 2003р. по 03 листопада 2003р., реалізується переважне право акціонерів на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості, пропорційній їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій, тобто на 17.05.2003 р. Станом на 17.05.2003р. реєстр акціонерів Банку фіксується для визначення часток акціонерів у статутному фонді Банку.

На другому етапі підписки, який триватиме з 04 листопада 2003р. по 07 листопада 2003р., реалізується право інших інвесторів на придбання акцій, що випускаються додатково, та існуючих акціонерів у кількості, що перевищує кількість акцій, на яку акціонер реалізував своє переважне право. При цьому, на другому етапі переважним правом на придбання акцій, що випускаються додатково, користуються акціонери Банка.

З дня наступного за днем закінчення першого етапу підписки, на вимогу акціонера або іншого інвестора Банк надає інформацію про кількість акцій, на які здійснена підписка на першому етапі.

Заяви, що надійшли від інвесторів, які не є акціонерами, до початку другого етапу підписки, не розглядаються.

Акціонери та інші інвестори, які бажають придбати акції Банку надають Правлінню Банка за місцем проведення підписки письмову заяву про придбання відповідної кількості акцій у вільній формі. Заява від фізичної особи повинна бути засвідчена власноручним підписом заявника, від юридичної - підписами керівника та головного бухгалтера (за наявністю) та засвідчена печаткою. У дводенний термін після подання заяви складається договір купівлі - продажу акцій між Банком та заявником.

У встановлених чинним законодавством України випадках, одночасно з поданням заяви про придбання відповідної кількості акцій, особи, які мають намір придбати акції Банку, повинні підтвердити джерело коштів та їх достатність.

Оплата акцій Банку здійснюється виключно грошовими коштами. Забороняється використовувати як внесок до статутного фонду Банку бюджетні кошти, якщо такі кошти мають інше цільове призначення.

Оплата акцій Банку може бути здійснена резидентами України у гривнях, а нерезидентами у гривнях або у іноземній вільно конвертованій валюті на рахунок Банку у відповідному виді валюти. Перерахування курсу іноземної вільно конвертованої валюти здійснюється за офіційним курсом Національного банку України на дату прийняття рішення про збільшення статутного капіталу, тобто на 17.05.2003р.

Оплата акцій Банку здійснюється у такі терміни:
- не менш, як 10 % номінальної вартості акцій на які підписався заявник впродовж 2-х днів з дня укладання договору купівлі-продажу акцій, після чого заявнику видається письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій;
- не менш, як 30 % номінальної вартості акцій на які підписався заявник з урахуванням попереднього внеску до дня скликання Загальних зборів акціонерів для затвердження змін до установчих документів щодо збільшення статутного капіталу. Після оплати 30% акцій особам, що підписалися на акції, видається тимчасове свідоцтво оформлене згідно до чинного законодавства України.

Про загальні збори акціонерів, на яких буде розглядається питання щодо затвердження результатів емісії та питання щодо внесення змін до статуту Банку, пов'язаних зі збільшенням статутного фонду, осіб, які підписалися на акції, буде проінформовано поштовим повідомленням, а також загальним повідомленням, яке публікується у пресі на виконання вимог ст. 43 Закону України "Про господарські товариства".

Особи, які підписалися на акції, зобов'язани сплатити повну вартість акцій на які вони підписалися, не пізніше 12 місяців з часу реєстрації Національним банком України змін до установчих документів, пов'язаних зі збільшенням статутного фонду. Про реєстрацію таких змін, осіб, які підписалися на акції, буде проінформовано поштовим повідомленням.

Оплата акцій Банку здійснюється шляхом:
- за готівку (для фізичних осіб) - внесенням грошових коштів до каси Банку;

у безготівковій формі (для юридичних та фізичних осіб): перерахування грошових коштів заявниками (резидентами та нерезидентами) на такі рахунки Банку:
- у національній валюті - к/р 32003100300 в управлінні НБУ в Одеській області, МФО 328168, код ЄДРПОУ 21650966.

у іноземній валюті (доларах США) - к/р 32000103401 в Операційному управлінні НБУ, МФО 300001, код ОКПО 00032106.

Кошти можуть перераховуватися юридичними особами лише з власних поточних рахунків.

Юридична чи фізична особа (заявник), яка має намір придбати істотну участь у Банку або збільшити її таким чином, що така особа буде прямо чи опосередковано володіти чи контролювати 10, 25, 50 та 75 відсотків статутного капіталу Банку чи права голосу придбаних акцій в органах управління Банку, зобов'язана отримати письмовий дозвіл Національного банку України.

Для отримання такого дозволу заявник повинен надати до Банку документи, передбачені Законом України "Про банки і банківську діяльність" і "Положенням про порядок створення і державної реєстрації комерційних банків, відкриття їх філій, представництв відділень", затвердженого Постановою Правління НБУ №375 від 31.08.2001р. зі змінами, щодо фінансового стану та ділової репутації майбутнього власника істотної участі Банку.

Не пізніше, ніж 6 місяців з дати реєстрації випуску акцій Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Банк зобов'язаний видати акціонеру сертифікат акцій на сумарну вартість та кількість придбаних ним акцій. Сертифікати видаються виключно на повністю сплачені акції.

12.17. Порядок реалізації акціонерами переважного права на придбання акцій

Усі акціонери Банку мають рівне переважне право на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості пропорційній їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій, тобто 17.05.2003 р. Станом на 17.05.2003р. реєстр акціонерів Банку фіксується для визначення часток акціонерів у статутному фонді Банку.

З дня, наступного за днем закінчення першого етапу підписки, тобто з 04 листопада 2003р., на вимогу акціонера або іншого інвестора Банк надає інформацію про кількість акцій, на які здійснена підписка на першому етапі.

Заяви, що надійшли від інвесторів, які не є акціонерами, до початку другого етапу підписки, не розглядаються.

12.18. Дії Банку, у разі перевищення або недосягнення рівня запланованої підписки на акції або її дострокового закінчення

Дострокове закінчення підписки не передбачається. У разі перевищення або недосягнення запланованого рівня підписки на акції рішення щодо затвердження результатів підписки приймають загальні збори акціонерів. Рішення про внесення відповідних змін до статуту, пов'язаних із збільшенням статутного фонду приймають також загальні збори акціонерів Банку.

У голосуванні про затвердження результатів підписки на додатково випущені акції беруть участь і особи, які підписалися на ці акції.

У разі відмови від випуску акцій, кошти повертаються не пізніш як через 30 днів з моменту прийняття загальними зборами акціонерів рішення про відмову від випуску акцій.

12.19. Послугами торговців цінними паперами при підготовці інформації про додатковий випуск акцій Банк не користувався. Розміщення акцій восьмої емісії Банк здійснює самостійно.

12.20. Терміни, порядок та адреси місць виплати дивідендів за підсумками року, здійснення операцій і депонування.

Дивіденди виплачуються один раз на рік, за підсумками календарного року за рахунок прибутку, який залишається у власності Банку після сплати податків, інших обов'язкових платежів. Право на отримання частки прибутку (дивідендів) пропорційно частці кожного з учасників, мають особи, які є акціонерами Банку на початок строку виплати дивідендів.

Рішення про розмір фонду виплати дивідендів приймають загальні збори акціонерів.

Забороняється виплата дивідендів, якщо така виплата призведе до порушення нормативу адекватності капіталу.

Виплата дивідендів проводиться за місцезнаходженням Банку за адресою: Одеська обл., м.Іллічівськ, вул. Леніна, 28.

Виплата дивідендів здійснюється на протязі 1 (одного) календарного року з моменту прийняття відповідного рішення Загальними зборами акціонерів шляхом банківського переказу, поштового переказу або готівкою через касу Банку та іншими узгодженими з акціонерами способами. У разі неотримання акціонерами дивіденди депонуються та зберігаються Банком. Виплата депонованих дивідендів здійснюється за вимогою акціонера.

13. Перелік та результати попередніх емісій

Банком було проведено 7 емісій іменних акцій, які пройшли реєстрацію у Міністерстві фінансів України (МФУ) та Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР):

Перша емісія
Було випущено 1400 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 14000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій у МФУ №125/1/95 від 27.03.95р.

Друга емісія
Було випущено 4600 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 46000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій у МФУ №125/1/95 від 27.03.95р.

Третя емісія
Було випущено 10000 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 100000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій у МФУ №125/1/95 від 27.03.95р.

Четверта емісія
Було випущено 164000 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна, і 20000 привілейованих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на суми відповідно 1640000 грн. на 200000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій у МФУ №220/1/96 від 25.04.96р.

П'ята емісія
Було випущено 981400 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 9814000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуска акцій у МФУ №437/1/96 від 27.09.96р.

Шоста емісія
Було випущено 1200200 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 12002000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій у ДКЦПФР №328/1/99 від 23.07.99р.

Сьома емісія
Було випущено 2618400 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 26184000 грн. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій у ДКЦПФР №192/1/03 від 30.04.2003р.

Згідно з законодавчими вимогами свідоцтво про реєстрацію випуску в МФУ №437/1/96 від 27.09.96р. втратило чинність у зв'язку із переоформленням свідоцтв про випуск акцій, а саме: 1161400 простих іменних акцій - свідоцтво № 231/15/1/98 від 25.09.98 р. (втратило чинність у зв'язку із видачею свідоцтва №328/1/99 від 23.07.99 р.), 20 000 привілейованих іменних акцій - свідоцтво №232/15/1/98 від 25.09.98р.

Свідоцтво про реєстрацію випуску від 23.07.99р. №328/1/99 втратило чинність у зв'язку з видачею свідоцтва про реєстрацію випуску акцій №192/1/03 від 30.04.2003р.

Таким чином станом на 17.05.2003р. Банком емітовано 4 980 000 простих іменних акцій, номінальною вартістю 10,00 грн. кожна на загальну номінальну суму 49 800 000,00 гривень та 20 000 привілейованих іменних акцій, номінальною вартістю 10,00 грн. кожна на загальну номінальну суму 200 000,00 гривень, статутний фонд складає 50 000 000,00 гривень.

Акції на пред'явника та облігації Банком не випускалися.

14. Кількість акцій, що знаходяться у власності членів виконавчого органу та перелік осіб, частки яких у статутному фонді перевищують 5%

Члени виконавчого органу (Правління) Банку не є власниками акцій Банку.

Перелік осіб, які мають понад 5% акцій банку станом на 17.05.2003р.:

Повне найменування	Кількість акцій (штук)	% до Статутного фонду
Акціонерна компанія "Comatrans S.A."	650000	13,00
Компанія "Pontadel limited"	2066814	41,34
Компанія "Rosstock U.K. Limited"	2060909	41,22

Станом на 17.05.2003р. державна частка у статутному фонді Банку відсутня.

15. Відомості про реєстратора

Банк самостійно здійснює діяльність з ведення власного реєстру акціонерів на підставі Ліцензії на право здійснення діяльності щодо ведення реєстрів власників іменних цінних паперів серія АА № 240689 від 16.10.2001 р. виданої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Термін закінчення дії - 04.06.2003 р.

Послугами депозитарію Банк, як емітент цінних паперів, не користується.

16. Дані про відповідальних за інформацію про випуск акцій осіб

Відповідальними особами за підготовку інформації про додаткову емісію акцій Банку є:
- Голова Правління Гой Костянтин Геннадійович, резидент;
- Головний бухгалтер Белініна Олена Володимірівна, резидент.
- Голова Правління ЗАТ "АФ "Київська аудиторська група" Линник Вадим Валентинович, сертифікат Б №000087, резидент.

Вказані особи заявляють, що відомості, вказані у цієї інформації є дійсними та мають достовірний характер.

17. Дані щодо бірж або торговельно-інформаційних систем, на яких продавалися або продаються цінні папери емітента

Акції Банку на фондових біржах, позабіржових торговельних системах, торговельно-інформаційних системах України та інших країн не продавалися та не котирувалися.

18. Дані щодо осіб, відповідальних за проведення аудиту

Аудитором Банку є ЗАТ "АФ "Київська аудиторська група", 01103, м.Київ, вул.Кіквідзе,1/2. Код ЄДРПОУ 20067093. Тел./факс. (044) 295-27-16. Ліцензія на право здійснення аудиторської діяльності №001560 від 24.05.1996 р. видана Аудиторською палатою України. Дійсна до 19.05.2005 р.

Міжнародний аудит Банку проводить міжнародна аудиторська фірма "KPMG", 01001, м.Київ, вул.Михайлівська,11. Код ЄДРПОУ 21534148. Тел./факс. (044) 490-55-07.

19. Дані про заходи щодо санації

У відношенні до Банку провадження у справі про банкрутство чи здійснення заходів щодо санації місця на мало.

Одержати більш детальнішу інформацію можна безпосередньо за адресою: Україна, 65026, м.Одеса, вул. Гоголя, 2, Департамент цінних паперів або за тел. (0482) 301-353.

Голова Правління — **Гой К.Г.**

Головний бухгалтер — **Белініна О.В.**

Голова Правління ЗАТ "АФ "Київська аудиторська група" сертифікат Б №000087 — **Линник В.В.**

Дикі гуцульські танці

ШОУ-БІЗНЕС

У столичному клубі «Sun City Славутич» співачка Руслана провела одразу дві презентації — нового альбому «Дикі танці» та кліпу «Коломийка». Кліп уже змогли побачити українські глядачі.

На відміну від попередньої відеороботи на пісню Руслани «Знаю я» з великими вертольотними зйомками і концертом на водоспаді, «Коломийка» — весела і, кажучи молодіжним сленгом, стьобна історія про те, як пихаті столичні кіношники і шоу-бізнесмени приїхали шукати нових «зірок» у далеке карпатське село. «Кастинг коломийки» закінчився фіаско для телевізійних діячів мистецтв.

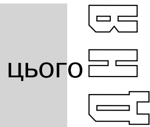
На презентації Руслана виступила в супроводі балету «Життя», під спалахи піротехнічного шоу. Згідно з традиціями, новий альбом треба було «обмити», що і було зроблено просто на місці, в басейні. Хотіли ведучі шоу «обмити» і саму співачку, проте вона пошкодувала свій сценічний гуцульський костюм і тому лише трохи помочила ноги.

На фото: співачка Руслана.

Оксана ГРУШКО.

Фото Олександра ХИТРОВА, БЕЛТА—УКРІНФОРМ.

27 ЧЕРВНЯ

■ 1663 р. У Ніжині розпочалася так звана Чорна рада, на якій гетьманом Лівобережної України обрано І. Брюховецького.

■ 1863 р. Страчено Зигмунта Сераковського, керівника польського повстання в Росії 1863-64 рр.

■ 1922 р. У Харкові відкрито Книжкову палату.

■ 1941 р. У зв'язку з початком війни в СРСР прийнято постанову про евакуацію людей та майна у східні райони країни.

■ 1952 р. Не стало Миколи Стражеска, видатного терапевта. Заснував у Києві Інститут кардіології.

■ 1965 р. В Одесі відкрито пам'ятник учасникам повстання на броненосці «Потьомкін», яке спалахнуло цього дня 1905 року.

КЛІП

У музикантів майже весна

«Майже весна» — пісня з нового альбому групи «Океан Ельзи» недавно одержала відеозображення. У новому відео використано зйомки київського концерту. Він був першим в українському турі музикантів, тому —знаковим.

— Це відео взагалі не можна сприймати як кліп, — каже автор роботи режисер Олександр Стеколенко. — Воно концертне. А в концертного відео немає кліпової естетики. У нього принципово інша функція: дати глядачеві точне відчуття концерту скромними телевізійними засобами. У цьому відео ми намагалися передати, як знімали концерти в 1970-х.

ФОТОФАКТ

У Донецьку відбувся концерт популярної співачки російської естради Алсу.

На знімку: Алсу під час виступу.

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

МУЗЕЇ

«Пушкін» на реставрації

У Миколаївському художньому музеї імені Верещагіна розпочато реставрацію картини № 1 колекції «Пушкін на березі Чорного моря».

Понад 100 років триває мистецтвознавча суперечка про те, чиєму пензлю належить постать Пушкіна на картині, — Івановi Айвазовському чи іншому живописцеві. Серед можливих авторів називають Іллю Рєпіна. Відповідь на це запитання можна буде дізнатися у вересні 2003 року після завершення реставрації.

За словами завідувача кафедри реставрації станкового і монументального живопису Національної академії образотворчих мистецтв і архітектури Миколи Титова, який проводитиме реставрацію картини, величезне полотно потребує найскладнішої роботи із зачистки від старого клею, копіткого мікроскопічного відновлення втрат. Чекає на картину й інфрачервоне дослідження. Миколаївський музей вже має досвід успішного відновлення своєї колекції. Торік було відреставровано одну з найбільших картин (4 на 2 метри) «У турецькій покійницькій» Василя Верещагіна.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ЮВІЛЕЇ

Любов навзаєм

Головний редактор журналу «Дніпро» — поет Микола Луків нещодавно відзначив 30-річчя творчої діяльності. Микола Володимирович — поет від Бога. Сотні його віршів покладено на музику різними композиторами України та Росії. Слова пісень прості, дохідливі, вони ніби вийняті з нашого серця. З ними можна порадіти, посумувати, глибоко замислитися, поговорити із співбесідником...

Від часу виходу скромненької книжечки «Ріка» протягом 30 років автором написано понад 30 книжок. Він плідно працює і як журналіст: багато років очолює провідний український журнал «Дніпро», плекаючи духовність свого народу, а особливо молоді. За відродження духовності від імені Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета митець був нагороджений орденом Святого рівноапостольного князя Володимира Великого.

«У храмі любові» (саме так називався ювілейний вечір) виконували пісні найкращі естрадні артисти України — Раїса Кириченко, Іван Попович, Олександр Василенко, Анатолій Горчинський, Анжела Вербицька, Оля Ошітко, Людмила Бурміська, Світлана та Віталій Білоножки, Леонід Сандуленко, Марта Спіженко, квартети — «Явір», «Гетьман», «Київська Русь». Під час концерту, який тривав більше п'яти годин, читав свої найулюбленіші вірші Микола Луків. Це була справжня велика любов навзаєм сина свого народу і великої України.

Галина КРАЙНЯ.

ТЕАТР

Усе сценічне нове в одному фестивалі

Івано-Франківськ ось уже третій рік проводить регіональний театральний фестиваль «Прем'єри сезону». На цьому мистецькому форумі демонструють останні театральні новинки. За умовою фестивалю, кожний театр-учасник представляє одну з прем'єр сезону, яку вибирає сам. Цього разу до Івано-Франківська привезли свої вистави обласні муздрамтеатри з Рівного, Чернівців, Тернополя, Луцька, Івано-Франківська та Львівський національний академічний театр імені М. Заньковецької. Ще два колективи — Брестський театр комедії і музики та Київський молодий театр — були його гостями.

На знімку: сцена з вистави «Перед потопом» Івано-Франківського облмуздрамтеатру імені І. Франка.

Разом з дипломом — свій компакт-диск

Луганський державний інститут культури та мистецтв презентував музичну студію «ЛДІКМ—»Центр Д», яка претендує стати в один ряд з такими відомими фабриками запису в Україні, як «Комора» і «ДЗЗ». Студію при інституті було відкрито ще торік. Аранжирування своїх пісень тут зробили багато композиторів і виконавців України та Росії, Оксана Білозір, Алла Попова, Олег Газманов. Сьогодні студія поповнилося чудовим сучасним обладнанням. Новий проект розроблено з урахуванням багаторічного досвіду «Центру Д», яким керує Юрій Дерзкий. Він планує реалізацію кількох завдань, серед яких підготовка професійних естрадних виконавців, звукорежисерів, випуск нових дисків з лейблом «ЛДІКМ—»Центр Д». З нового року на кафедрі запроваджується правило — після закінчення вузу кожний студент має випустити свій компакт-диск. Нова студія береться в цьому допомогти безплатно.

Алла АНТИПОВА.

Наступний номер «ГУ» вийде 2 липня 2003 року.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311115. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos